

Fra den nationale strategi for lystfiskeri:

'Frivillige ildsjæle yder en stor indsats i arbejdet med at genskabe gode vandløb, udsætte fisk, uddanne lystfiskere, skaffe flere medlemmer til foreningerne og guide turister'.

'Der er behov for et øget fokus på at styrke det frivillige arbejde, der over hele landet har en stor betydning for fiskepleje og naturbeskyttelse'

December 2021

HVORDAN SER FREMTIDENS LYSTFISKERFORENING UD?

Hovedrapport

Denne rapport præsenterer resultaterne fra undersøgelsen 'Fremtidens lystfiskerforening'. Den indeholder ikke anbefalinger.

Der er endvidere lavet et notat som i kortere form orienterer om undersøgelsens resultater og som indeholder anbefalinger til foreningernes videre arbejde. Dette notat distribueres til foreningerne og andre interessenter.

Indhold

1. Projektets baggrund, gennemførelse og konklusioner	4
1.1. Baggrund.....	4
1.2. Projektets formål.....	4
1.3. Tilgang til undersøgelsen: indefra og udefra blik på foreningerne	5
1.4. Data og undersøgelsens gennemførelse	6
1.5. Rapportens opbygning	7
1.6. Følgegruppen og projektholdet.....	8
1.7. Konklusioner	8
Del 1: LYSTFISKERI OG LYSTFISKERFORENINGER	14
2. Lystfiskeri i Danmark	15
2.1. Antal lystfiskere i Danmark: Ca. 475.00 fiskede i 2020	15
2.2. Typer af lystfiskere: nogle fisker rigtig meget – andre er sjældent ude	16
2.3. Mange typer af fiskeri, med kyst-havørred som det mest populære	17
2.4. Tendenser som vil påvirke lystfiskeriet frem mod 2030	18
2.5. Sammenfatning	20
3. Lystfiskerforeninger er ens og dog helt forskellige	21
3.1. 202 lystfiskerforeninger i Danmark	21
3.2. Foreningernes størrelse: Mange mindre og færre større	22
3.3. Otte typer af lystfiskerforeninger i Danmark	23
3.4. Er vi på vej mod 57 færre lystfiskerforeninger i 2030?	29
3.5. Sammenfatning	31
4. Syv procent er medlem af en forening: Hvorfor er det ikke flere?	32
4.1. Free rider forklaring: Kan man have et godt lystfiskerliv uden at være med i en forening?	32
4.2. Imageforklaring: Har danske lystfiskerforeninger et dårligt image?.....	33
4.3. Kendskabsforklaring: Er 'forening' et ukendt territorium for mange lystfiskere?	35
4.4. Motivationsforklaring: Er foreningerne motiveret til at få flere medlemmer?	36
4.5. Sammenfatning	37
Del 2: FORENINGERNES MEDLEMMER, OPGAVER OG UDFORDRINGER	39
5. Menneskene i foreningen	40
5.1. Formanden (for det er næsten altid en mand), bestyrelsen og de andre ildsjæle	40
5.2. Medlemmerne – hvorfor er de medlem af en lystfiskerforening?.....	41
5.3. Unge og foreningerne.....	41

5.4.	Kvinder og foreningerne	44
5.5.	Bliver der flere medlemmer i fremtiden?.....	46
5.6.	Hvilke foreninger opfattes som attraktive	48
5.7.	Sammenfatning	49
6.	Opgaverne i foreningen	50
6.1.	Medlemmernes engagement	50
6.2.	De vigtigste opgaver for bestyrelsen – nu og i fremtiden	51
6.3.	Det rette match mellem motivation, opgaver og kompetencer	52
6.4.	Sammenfatning	53
7.	Kommunikation	54
8.	Klubhus	56
9.	Her går det godt: Hvad kan vi lære af velfungerende foreninger?	57
9.1.	Flere fisk, flere penge, flere medlemmer – om Brede å Lystfiskerforening.....	57
9.2.	Hvorfor konkurrere om medlemmer? AROS, ny stærk Århusforening, er i fremgang.....	58
9.3.	Odsherred Sportsfiskerforening: Her praler vi med vores værdier! (og at vi er lidt dyrere)	59
9.4.	Egedal Fiske- og Småbådsklub: Fællesskab, facebook og fiskeglæde	60
9.5.	Sammenfatning	61
Del 3: PERSPEKTIVER		62
10.	Hvor frivillige skal vi være?	63
10.1.	Nuværende praksis: ikke tradition for økonomisk kompensation	63
10.2.	Den principielle holdning.....	64
10.3.	Sammenfatning	64
11.	Skal-skal ikke: Om medlemskab af Danmarks Sportsfiskerforbund	65
11.1.	Store forskelle mellem typer af foreninger – og i geografien	66
11.2.	Dem der er med i DSF: Fordi det er en vigtig røst for lystfiskeriet.....	66
11.3.	Dem, der ikke er med i DSF: Det er for dyrt	67
11.4.	DSF foreningerne har mere tro på fremtiden	68
11.5.	Sammenfatning	70
Bilag		71
	Litteratur.....	71
	Besvarelsesprocent per type forening	72
	Oversigt og kategorisering af danske lystfiskerforeninger	73

1. Projektets baggrund, gennemførelse og konklusioner

1.1. Baggrund

Lystfiskerforeninger i Danmark har siden slutningen af 1800-tallet arbejdet for at fremme lystfiskeriet. De har været vidner til, at søer blev tørlagte, vandløb blev kanaliserede og fjordområder blev inddæmmede, og de har stået i forreste række for at minimere skaderne og at få genoprettet vandnaturen. De har uddannet lystfiskere og været arenaer for lystfiskerhistorier og fornøjeligt samvær. Lystfiskeri rimer på passion; det er en verden hvor der er meget at glædes over og også at kæmpe for og imod. Lystfiskerforeningerne har derfor, dengang som nu, et potentiale for at iscenesætte stærke fællesskaber og tilbyde meningsfulde opgaver.

De frivillige lystfiskerforeninger er spredt ud over landet og typisk er de knyttet til bestemte vandsystemer og typer af lystfiskeri. De udgør en ryggrad i dansk lystfiskeri, derved at de løser nogle eller alle af fem opgaver:

1. Afvikler et *aktivitetsprogram* med ture og aktiviteter og udgør dermed et interessefællesskab
2. Sikrer *fiskeriet* til medlemmerne (lejer adgang via lodsejere)
3. Bidrager til *fiske- og vandpleje* inden for deres geografiske område
4. *Rekrutterer* lystfiskere ved at formidle omkring lystfiskeri og ved at 'uddanne' nye lystfiskere
5. Løser obligatoriske *indrapporteringsopgaver* forbundet med visse typer af lystfiskeri

Foreningerne er organiseret i klassisk, dansk foreningstradition med bestyrelse, udvalg, generalforsamling, et klubhus, medlemmer og vedtægter. Styrken er høj grad af kontinuitet og evne til at løse de opgaver som kræver 'det lange, seje træk', såsom at opnå tillidsfulde relationer til lodsejere og interessenter.

Men foreningerne er visse steder udfordret af svag rekruttering til bestyrelses- og udvalgsarbejde og af den nye situation som opstår, når sociale medier gør det nemt at dele oplevelser og læring. Man kan 'uddanne' sig som lystfisker på nettet og via facebook-grupper kan man organisere aktiviteter for ligesindede – så hvad skal man egentlig med en forening?

Opgaven for foreningerne er at tage bestik af denne virkelighed og derudfra gentænke, hvordan fremtidens lystfiskerforening ser ud; vel vidende at foreningerne er ganske forskellige og har forskellige vilkår.

1.2. Projektets formål

Projektets formål er at ruste de danske lystfiskerforeninger til også i fremtiden at være en vigtig brik i dansk lystfiskeri og en aktiv bidragsyder i lokalområdet.

Dette formål vil blive indfriet ved at indkredse og beskrive fremtidens vellykkede lystfiskerforening i 2030, og dermed give lystfiskerforeningerne nogle konkrete 'billeder' som de kan sigte mod i deres løbende foreningsarbejde.

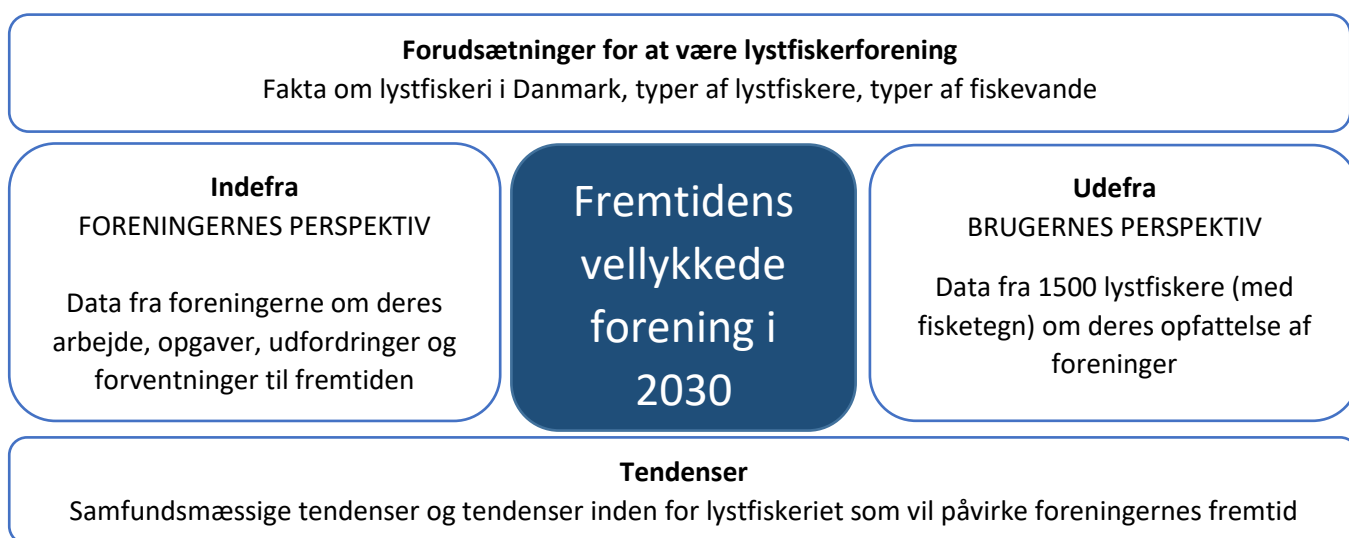
Vi har ønsket et projekt som ikke skal være spekulativt og langt ude i fremtiden, men som omvendt heller ikke blot skal være en småjustering af nuværende situation. Derfor har vi valgt 2030 som sigtepunkt.

I erkendelse af at danske lystfiskerforeninger er forskellige, har det fra undersøgelsens start været en forventning, at der ikke findes én bestemt måde at være en vellykket, fremtidig lystfiskerforening, men at der er forskellige måder hvorpå foreningerne kan fastholde deres betydning.

1.3. Tilgang til undersøgelsen: indefra og udefra blik på foreningerne

For at forstå foreningernes fremtid er anlagt et totalt perspektiv på foreningernes situation. Det giver eksempelvis ikke mening at drøfte, hvorfor så få lystfiskere er medlemmer af en forening uden at kende den institutionelle grundstruktur i dansk lystfiskeri (man kan fiske uden at være medlem), ligesom det er værdifuldt at vide, hvad ikke-medlemmerne tænker om foreningerne – og hvad foreningerne selv ser af muligheder. Vi har derfor anvendt fire forskellige perspektiver på problemstillingen, som vist nedenfor.

Figur 1: Undersøgelsens tilgang: Indefra, Udefra, Forudsætninger, Tendenser

Forudsætninger. Man er ikke forening i 'et tomt univers' men i en sammenhæng, hvor en række spilleregler er givne – og som foreningerne ikke uden videre kan ændre på. Det gælder særligt det forhold, at lystfiskerforeninger er *frivillige* (man behøver ikke være medlem) og at de fleste fiskevande har karakter af at være *offentlige goder*, dvs. alle kan fiske i disse fiskevande uden at være medlemmer. I undersøgelsen beskrives organisationsgraden i dansk lystfiskeri (den er lav!), og der opstilles forklaringer på dette forhold. På den måde skabes et realistisk billede af, hvad der foreningernes muligheder – og udfordringer.

Indefra. Der ses på *menneskene* i foreningen; hvem er de – og hvor mange aktive medlemmer er der. Medlemmernes engagement er 'grundstoffet' i frivilligt foreningsliv, så de vigtige spørgsmål er hvordan man fastholder og tiltrækker medlemmer. En særlig interesse knytter sig til unge lystfiskere: Hvad forventer de af en forening? Og foreningerne ønsker medlemmer, der tager en tørn med opgaverne, så hvordan aktiverer man medlemmerne og til hvilke opgaver.

Der ses på foreningens *opgaver* og *kommunikation* – hvilke opgaver bliver henholdsvis mere vigtige og mindre vigtige i fremtiden, og hvordan sikrer man kommunikation til medlemmer og foreningens interessenter. Endelig ser vi på de *fysiske rammer*. Er et klubhus med mange traditioner et aktiv for fremtidens lystfiskerforeninger. Eller man kan spørge: Hvordan sikres det, at foreningernes fysiske rammer er attraktive også for nye lystfiskere?

Udefra. Dette handler om ikke-medlemmernes opfattelser af en lystfiskerforening, og foreningerne får dermed viden om hvordan deres potentielle 'kunder' opfatter foreningerne. Viden er indsamlet på en måde, så der i nogle tilfælde er stillet enslydende spørgsmål til tre grupper af respondenter – foreninger, medlemmer af foreninger og ikke-medlemmer af foreninger – hvilket muliggør sammenligninger, og giver foreningerne et fingerpeg om, hvad de skal være opmærksomme på, hvis de ønsker flere medlemmer.

Tendenser. Fremtiden kan vi ikke forudse, men alligevel kan vi ane nogle af de udviklingstræk som vil påvirke lystfiskeriets vilkår og som foreningerne kan pejle efter i deres arbejde. Vi gennemgår de tendenser inden for lystfiskeriet og bredere i samfundet som vil påvirke 'Fremtidens lystfiskerforening' i 2030.

Hvad forstår vi ved 'en vellykket forening'? Som det fremgår af figuren ovenfor kredser undersøgelsen om 'Fremtidens vellykkede forening i 2030'; dét er undersøgelsens uafhængige variabel. Vi har ikke fastlagt en præcis definition på forhånd, men har ladet undersøgelsens resultater bidrage til en afklaring af dette – jævnfør at der er forskellige typer af foreninger (små-store, hav-å-sø-kyst, etc.). Det viser sig da også, at foreninger kan være vellykkede på forskellige måder - et højt medlemstal via innovative måder at profilere sig på, et attraktivt fiskevand via løbende udvikling af gode lodsejrelationer, et højt og forskelligartet aktivitetsniveau - og man kan være vellykket via engagement i vand- og fiskepleje.

Opsamlende om undersøgelsen kan nu siges, at vi har tilstræbt en bred forståelse af foreningernes muligheder og vilkår, at vi ikke har lagt fra land med en fast definitionen af en vellykket forening og at vi ikke har forventet at finde én model for fremtidens vellykkede foreninger, men derimod flere varianter – fordi foreningerne er forskellige.

Projektet tager afsæt i disse antagelser:

- At lystfiskerforeningerne er værdifulde og nødvendige, også i fremtiden.
- At der naturligt i lystfiskeriet er grundlag for et stærkt engagement og fællesskab fordi
 - Der er tale om en passion og en for mange vigtig hobby
 - Der er et stærkt ønske og 'drive' mod at forbedre fiskebestande og vandnaturen.
- At lystfiskerforeningerne derfor har et potentiale for at iscenesætte stærke interessefællesskaber og tilbyde meningsfyldte opgaver.

1.4. Data og undersøgelsens gennemførelse

Undersøgelsen er gennemført januar – oktober 2021 i fem trin.

Trin 1; design. Det overordnede design (formål, indhold, data, metode) for undersøgelsen blev fastlagt i dialog med følgegruppen. Det stod hurtigt klart, at foreningerne er meget forskellige, og at undersøgelsen skulle være i stand til at rumme dette.

Trin 2; typologi af foreninger. De danske lystfiskerforeninger blev inddelt i typer af foreninger efter deres egenart, for på den måde mere rimeligt at kunne beskrive deres vilkår og muligheder. Denne typologi blev drøftet med følgegruppen og er i sin endelige form anvendt ved surveys på den måde, at vi ser hvordan de forskellige typer af foreninger forholder sig til udfordringer og muligheder.

Trin 3; spørgeskemaundersøgelser. Der er gennemført spørgeskemaundersøgelser (survey) som følger:

- Spørgeskema -> lystfiskerforeninger (foreningernes formænd)
- Spørgeskema -> lystfiskere som har indløst fisketegn
 - Som er medlem af en forening
 - Som ikke er medlem af en forening

Spørgeskemaundersøgelsen til lystfisker-foreninger blev gennemført i forsommeren 2021, efter en proces hvor mailadresser til formænd for foreningerne først blev fundet, dernæst udsendelse og rykkerproces. Der blev opnået en svarprocent på 72%, dvs. 145 ud af 202 foreninger. Der er modtaget svar fra alle typer af

foreninger, og vi ser en næsten lige stor svarandel fra foreninger som henholdsvis er medlemmer af Danmarks Sportsfiskerforbund og foreninger som ikke er medlem.

For det andet er der med hjælp fra Fiskeristyrelsen udsendt et spørgeskema til 4.800 fisketegnsholdere, baseret på et af Fiskeristyrelsen gennemført tilfældigt udtræk af mailadresser. Der er opnået svar fra godt 1.500 fisketegnsholdere (efter rykkerproces), hvilket er tilfredsstillende. Ligeledes finder vi, at der er rimelig overensstemmelse mellem respondenterne og den samlede pulje af lystfiskere i forhold til køn og alder, jf. tabellen nedenfor. Af denne fremgår det også, at 26% af besvarelserne kommer fra personer som er medlemmer af en forening. Da vi ved, at der er færre end 26% af fisketegnsholdere som er medlem af en forening, kan vi se, at der er en overvægt af foreningsmedlemmer som har svaret – måske fordi de har fundet emnet særligt interessant. Dette giver dog ingen skævvridning af svar, da ikke-medlemmer har svaret på andre spørgsmål end fisketegnsholdere som er medlem af en forening.

Tabel 1: Sammenligning af respondenter med den samlede population af fisketegnsholdere

		Alle lystfiskere som indløser fisketegn (Fiskeristyrelsens fisketegnsstatistik)	Survey-deltagere	Vurdering
<i>Køn</i>	Andel mænd	88%	91%	God overensstemmelse
	Andel kvinder	12%	9%	
<i>Alder</i>	18-29 år	20%	9%	En vis overvægt af personer over 50 år som har deltaget i survey
	30-39 år	17%	12%	
	40-49 år	23%	22%	
	50-59 år	27%	33%	
	60-69 år	13%	24%	
<i>Erfaring</i>	Fuldstændig nybegynder	Ingen data for alle som indløser fisketegn	4%	Præcis vurdering kan ikke gives Normalfordelingen med flest både-og svar virker rimelig
	Nybegynder		19%	
	Både og		35%	
	Rutineret		26%	
	Meget rutineret		15%	
<i>Medlemskab af forening</i>	Medlem	Ingen data for alle som indløser fisketegn	26%	Større andel svar fra medlemmer
	Ikke medlem		74%	

Trin 4; supplerende dataindsamling. Udover surveys baserer undersøgelsen sig baggrundsdata om foreninger og dansk lystfiskeri og på interview med eksperter inden for lystfiskeri og foreningsliv. Der er endvidere gennemført fire case analyser af vellykkede foreninger.

Trin 5; rapportskrivning. Det hele er blevet bragt sammen i denne rapport som er blevet kvalitetssikret og drøftet med følgegruppen med henblik på endelig tilretning.

1.5. Rapportens opbygning

Rapporten består af 3 dele som indeholder 11 kapitler. Del 1 handler om lystfiskeri og lystfiskerforeninger, bredt forstået. Her gives et rids over antal, omfang og indhold i lystfiskeri i Danmark og lystfiskerforeningerne beskrives og inddeles i typer af foreninger. Der er også en analyse af årsagerne til den lave organisationsgrad blandt danske lystfiskere, ligesom en række tendenser i samfundet og lystfiskeriet beskrives.

Del 2 beskriver foreningernes medlemmer og ildsjæle, gennemgår opgaverne og ser på mulighederne for foreningernes beståen og udvikling. Det er også her, at vi beskriver foreninger som har en særlig god udvikling og udleder læring heraf.

Del 3 handler om perspektiver for foreningerne. Det viser sig, at danske lystfiskerforeninger hylder et ret vidtgående frivillighedsprincip, og dét diskuteres om dette er holdbart i længden. Der er også en gennemgang af sammenhængen mellem foreninger og forbund.

1.6. Følgegruppen og projektholdet

En bredt sammensat følgegruppe har fuldt arbejdet. På møder i januar, april, august og oktober har gruppen givet feedback til undersøgelsens indhold og forløb. Følgegruppen har bestået af:

- Lars Rasmussen, direktør, Danmarks Sportsfiskerforbund
- Lis Pia Mogensen, formand, Silkeborg Fiskeriforening
- Morten Søndergaard, formand, Fiskeringen
- Torben Hansen, næstformand, Brede Å Lystfiskerforening
- Torben Meldgaard, Bestyrelsesmedlem, Friluftsrådet
- Torben Petersen, formand, Odsherred Sportsfiskerforening

Rambøll Management ved manager Emil Bjørn Ørskov har assisteret med gennemførelsen af undersøgelsen samt løbende givet faglige input. Christian Skov, lektor ved DTU Aqua, har assisteret med faglige input til undersøgelsens gennemførelse. Arne Kvist Rønnest, projektchef ved Lystfisker Danmark (Assens Kommune), har været projektleder for undersøgelsen.

1.7. Konklusioner

Denne undersøgelse viser, at i 2021 har de danske lystfiskerforeninger det hverken meget godt eller meget skidt. De har det nogenlunde, og de er ret så fortrøstningsfulde, når de kigger frem mod 2030.

En fjerdedel af dem vil blive nedlagt eller fusioneret, hvis det går som forventet. Det betyder, at i perioden frem til 2030 vil der blive lukket en forening hver anden måned. Men foreningerne forventer også, at det samlede medlemstal i 2030 vil være lidt højere eller som i dag. Der bliver altså færre og større foreninger.

Cirka 32.000 personer er medlem af en lystfiskerforening. Men der er ca. 475.000 danskere som i løbet af et år har en fiskestang i hånden, i hvert fald vurderet ud fra 2020 (som jf. corona var et særligt år for lystfiskeriet). Så det er kun cirka 7% af dem som lystfiskede i 2020 som er med i en forening.

Dem, der er med i en forening er de mest erfarne og måske også de mest passionerede lystfiskere. Og dem, der ikke er med i en forening, ja de kender omvendt ikke ret meget til foreningernes arbejde og ved ikke hvad man kan forvente af en lystfiskerforening. Som sådan kan man godt tale om, at der er flere verdener i den danske lystfiskerverden – og at foreningerne udgør en fremtrædende sub-kultur.

475.000 danskere har fisket i 2020*

>80 % af alt fiskeri sker i fiskevande, hvor der ikke kræves medlemskab af en forening. De fleste danske lystfiskere har derfor ikke 'behov' for at være medlem af en forening – og de kan samtidig nyde godt af foreningernes arbejde ('free-rider problemet')

Af disse er cirka 32.000 medlemmer i én eller flere af de 202 lystfiskerforeninger

**2020 var et særligt coronaår med meget lystfiskeri, og tallet skal ses i dette lys*

En markedsføringsperson ville slikke sig om munden: Der står flere end 400.000 potentielle nye 'kunder' lige uden for døren, dvs. lystfiskere som kunne tilbydes et medlemskab. Mange af dem har et begrænset kendskab til foreningerne, så det er naturligt at spørge: Hvorfor ikke bare skrue op for kommunikationen og gøre dem til medlemmer?

Men så enkelt er det ikke. Grundstrukturen i dansk lystfiskeri er dén, at det meste fiskeri foregår i fiskevande, hvor man ikke behøver at være medlem af en forening. Så nok kan nogle foreninger lokke med godt fiskevand og andre er dygtige til at arrangere ture og tilbyder instruktion, men foreningerne kan næppe forvente, at en meget stor del melder sig ind, når lystfiskerlivet fint lader sig leve uden for foreningerne.

Hvad foreningerne *kan* gøre, såfremt de ønsker flere medlemmer (og det er der kun ca. halvdelen af foreningerne som ønsker), er at være mere offensive i kommunikationen og have en venlig og imødekommende kultur. Venlighed og synlighed. Dét virker - viser erfaringer fra velfungerende foreninger.

Undersøgelsen viser også, hvad man kan kalde et håbefuldt paradoks: Det er netop de typer af foreninger som har det sværest, som det for ikke-medlemmerne er mest nærliggende at blive medlem af! Vi kan se, at foreninger hvor medlemmerne primært samles om ture og aktiviteter (og ikke har eget fiskevand) har en ret lav tiltro til fremtiden. Det samme gælder for de foreninger som samles om det lokale vandløb og som ikke er et laksevandløb. Når vi omvendt i undersøgelsen beder lystfiskerne om at vurdere, hvilke foreninger det er mest nærliggende for dem at blive medlem af, ja så peger de præcist på disse typer. Tiden frem mod 2030 behøver måske ikke at blive præget af nedlukninger af foreninger; måske er der bare brug for en revitalisering?

Nu følger de specifikke konklusioner.

Om lystfiskeri og lystfiskerforeninger

1. I 2020 var **ca. 475.000 danskere på fisketur i Danmark**, og af disse havde 215.945 indløst fisketegn, jf. Fiskeristyrelsens fisketegnsstatistik. Resten fiskede i fiskevande uden behov for fisketegn (eller fiskede uden fisketegn i fiskevande med krav om fisketegn). Så det er et bredt udsnit af danskerne som kender til lystfiskeri.
2. Lystfiskerne er en uhomogen gruppe. Nogle er ivrige og afsted flere gange om ugen; andre tager en enkel tur om året. Medlemmer af lystfiskerforeninger hører primært til de første. 71% af medlemmerne opfatter sig som rutinerede eller meget rutinerede lystfiskere, medens det samme tal for ikke-medlemmer blot er på 32%. Foreningerne tiltrækker altså de **mere rutinerede lystfiskere**, hvilket sandsynligvis også er de mere passionerede og ivrige lystfiskere.
3. Danskerne fisker ved kyster, søer, hav og åer – i den rækkefølge. Det suverænt mest populære fiskeri foregår **ved kysten** som 2 ud af 3 lystfiskere dyrker. Her er der adgang for alle, og man behøver ikke at være medlem af en forening – og dét har stor betydning for foreningerne. Færre end hver fjerde fisker ved vandløbene.
4. Lystfiskerforeninger er åbne sammenslutninger af medlemmer med de træk som kendes fra en forening (vedtægter, bestyrelse, medlemmer, generalforsamling) og med denne definition findes der i øjeblikket **202 lystfiskerforeninger i Danmark**.

5. Nogle foreninger trives og har mange medlemmer, andre kæmper med at tiltrække medlemmer og frivillige kræfter. Der vil i 2030 være **57 færre foreninger end i dag**, såfremt foreningernes forventninger om nedlukninger og fusioneringer bliver en realitet – og der ikke bliver oprettet nye foreninger.
6. Foreningerne varierer i størrelse fra at være under 50 medlemmer til over 2.200 medlemmer (Silkeborg Fiskeriforening). **I gennemsnit har en dansk lystfiskerforening godt 200 medlemmer** og det samlede antal medlemsskaber kan – med forsigtighed – anslås til cirka 40.000. En del personer har flere medlemsskaber, så antallet af personer som er medlem af en forening kan skønnes til omkring 32.000.

Når vi udtrykker en vis usikkerhed omkring tallene skyldes det, at vi har modtaget data fra 72% af foreningerne – for de resterende antager vi, at de er gennemsnitlige, hvilket de ikke nødvendigvis er

7. Det koster i gennemsnit 658 kr. for et senior årskontingent til en dansk lystfiskerforening. Det gør lystfiskeri til en relativ billig hobby, for så vidt foreningsmedlemsskab.
8. Der er **otte typer af lystfiskerforeninger** i Danmark. De adskiller sig hvad angår størrelses, fiskevande og aktivitetstyper. De står også over for forskellige udfordringer og måder, hvorpå de kan være 'fremtidens lystfiskerforening'.

Typer af danske lystfiskerforeninger	Antal af denne type	I % af total	Medlem per forening (gnst. baseret på svar fra 145 foreninger)
Vores lokale fiskevand – vandløb	58	29%	194
Kyst og hav	40	20%	161
Vores lokale fiskevand – sø	33	16%	255
Ture, teknik og lystfiskerlivsstil	30	15%	70
Lakse-foreningen	15	7%	488
Fiskevande rundt omkring – primært sø	14	7%	235
Fiskevande rundt omkring – primært vandløb	8	4%	244
Nationale foreninger	4	2%	Ikke tilgængelig
<i>I alt</i>	<i>202</i>	<i>100%</i>	<i>~200</i>

9. Det er en **lille andel af lystfiskerne, som er medlem af en forening**; organisationsgraden er med andre ord lav - i størrelsesordenen 7%. Såfremt man vælger en mere restriktion definition på at være lystfisker, nemlig at man har indløst fisketegnet, så bliver organisationsgraden i størrelsesordenen 15%.
10. **Den lave organisationsgrad har to primære årsager.** Mest grundlæggende skyldes det, at det for mange lystfiskere ikke er nødvendigt at være medlem af en forening for at få et godt lystfiskeri. Dette er et grundvilkår, når de danske fiskevande i overvejende grad (kysten og havet) er et offentligt gode

som ingen kan ekskluderes fra at udnytte. Men foreningerne kan blive tydeligere omkring deres aktiviteter og deres rolle i at skabe et godt vandmiljø og dermed motivere lystfiskerne til et medlemskab. Den anden faktor er ikke-medlemmernes lave kendskab til foreningerne. Det kan foreningerne påvirke ved en kommunikationsindsats, bl.a. på de sociale medier.

11. I dansk lystfiskeri er der en **dobbelt free-rider situation** derved, at a) den enkelte lystfisker kan stå uden for en forening, men samtidig høste fordele ved andres medlemskab af en lystfiskerforening, og b) den enkelte lystfiskerforening kan vælge at stå uden medlemskab af Danmarks Sportsfiskerforbund (eller en anden sammenslutning) og samtidig høste fordele ved andre foreningers medlemskab af forbundet.

Foreningernes medlemmer, opgaver og udfordringer

12. Det er **erfarne personer** som leder danske lystfiskerforeninger. 76% af foreningerne har formænd som er 50 år eller ældre. Samme aldersprofil finder man i store træk for bestyrelsesmedlemmerne.
13. Der er **mange 'ildsjæle'** i danske lystfiskerforeninger, dvs. aktive medlemmer såsom bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af udvalg, personer med praktisk ansvar, personer der bidrager til vandpleje, kommunikation og andre opgaver. I gennemsnit er der 19 aktive personer per forening. De største foreninger med flere end 600 medlemmer har knap 40 aktive; mindre foreninger under 100 medlemmer har typisk godt 15 aktive medlemmer. Med forsigtighed kan det samlede antal 'ildsjæle' i danske lystfiskerforeninger anslås til at være i størrelsesordenen ca. 4.000.
14. Godt **halvdelen af foreningerne har et særligt fokus på yngre lystfiskere**, og dét er der brug for – de unge fravælger ofte foreningerne. Foreningerne skal derfor udvikle en unge-venlig kultur og skal møde de unge med åbenhed og fiskeglæde – ellers bliver de unge nok ikke en del af foreningerne fremover, med de alvorlige konsekvenser det kan have for foreningernes langsigtede udvikling.
15. Lystfiskeri er en mandsdomineret aktivitet. Kun ca. 10% af lystfiskerne er kvinder, men andelen af solgte fisketegn til kvinder er stigende. Dog er der i foreningerne – af forskellige årsager - **en tilbageholdenhed overfor aktiviteter rettet mod kvinder**. Kun for 19% af foreningerne er det vigtigt at have et særligt fokus på kvinder.
16. Halvdelen af foreningerne har **det rette antal medlemmer**, resten vil gerne vokse. Foreningerne er moderat optimistiske i forhold til den fremtidige medlemsudvikling; mange forventer uændret medlemstal og med en mindre vægt over mod at forvente flere frem for færre medlemmer.
17. I undersøgelsen er der set på, hvilke typer af foreninger som det for ikke-medlemmer er mest nærliggende at blive medlemmer af, og et spændende paradoks dukker op: Det er præcist de fire typer af foreninger som har mindst optimisme i forhold til fremtiden, som det for ikke-medlemmer er mest nærliggende at blive medlemmer af! Det må give **grobund for optimisme** for foreninger af typen 'Kyst og hav', 'Vores lokale fiskevand – vandløb', 'Vores lokale fiskevand – sø' og 'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil'. Det er nemlig de typer af foreninger som ellers ser ud til at stå over for de største udfordringer.
18. For foreningerne er det **relativt nemt at involvere medlemmerne i praktisk betonedede ad-hoc opgaver**, og det er vanskeligere med administrativt, strategisk og ledelsesbetonet arbejde som kræver et langt, sejt træk. Man kan derfor forsigtigt udlede, at de kompetencer som der typisk kan være knaphed på hos foreningerne er 'papir-arbejde' – økonomistyring, skriftlig kommunikation med myndigheder, planlægning og ledelse.

19. Ikke alle opgaver er lige vigtige for alle typer af foreninger. Nogle har fokus på at arrangeret events og fisketure, andre skal håndtere myndigheder og lodsejerdialog – og man kan se markante forskelle mellem de forskellige typer af foreninger. Men på tværs af foreninger finder man en opgave som er enten en vigtig eller meget vigtig opgave for alle: **Dialog med medlemmerne**.
20. **Foreningernes kommunikation** sker via hjemmesider, facebook og nyhedsmails. Med undtagelse af you tube – som foreningerne stort set ikke brug – er der et fornuftigt match mellem foreningernes mediebrug og lystfiskernes medieforbrug. Men der er et dårligere match mellem foreningerne og yngre lystfiskeres medieforbrug. Budskabet fra de yngre lystfiskere til foreningerne synes at være: Gør jer synlige, også på Instagram og you tube.
21. Da de danske lystfiskerforeninger i høj grad er lokalt forankrede har de en medlemsskare og en type aktiviteter som gør det relevant med et fysisk mødested. Og **klubhusenes tid er ikke ovre**. Tværtimod. De fleste foreninger har et klubhus, eller adgang til det, og de forventer at betydningen af klubhuset vil være uændret eller stigende fremover. Opgaven for foreningen må så være at sikre at mange forskellige typer af lystfiskere bliver godt modtaget i klubhusene.
22. Der er indsamlet læring fra Lystfiskerforeningen AROS, Brede å lystfiskerforening, Odsherred Sportsfiskerforening og Egedal Fiske- og Småbådsklub. De er alle i en god gænge med mange aktiviteter og fremgang i medlemstal. Fælles for dem er, at **deres fremgang ikke er kommet af sig selv**, men kan henføres til
- bevidste handlinger og tiltag for at ændre en ellers sløj udvikling,
 - synlighed via facebook gives høj prioritet,
 - et image med 'fiskeglæde',
 - et fokus på venlighed, værtsskab og imødekommenhed.

Perspektiver

23. Danske lystfiskerforeninger drives med ingen eller meget begrænset økonomisk kompensation til de nøglepersoner som sikrer foreningernes drift. Mere end to-tredjedele af foreningerne ønsker ikke, at der rokkes ved dette. En lidt større andel af foreningerne forventer imidlertid, at udviklingen vil gå i retning af en større grad af honorering af nøglepersoner. Samlet set viser undersøgelsen, at danske lystfiskerforeninger opererer ud fra **et vidtgående frivillighedsprincip** og et stort flertal af foreninger ønsker, at det fortsat skal være sådan.
24. **Godt halvdelen af danske lystfiskerforeninger har valgt at være med i Danmarks Sportsfiskerforbund**, og de betaler 435 kr/år/medlem for dette. Dermed opnår de adgang til viden, administrative systemer, støtte ved sager der berører foreningens fiskevande, kommunikation, m.v. Og de muliggør via deres medlemskab, at der findes et landsdækkende forbund som arbejder over for myndigheder og politikere for at forbedre lystfiskeriet. Foreninger som ikke er medlem af DSF angiver som hovedårsag, at det er for dyrt.
25. Foreninger som er medlem af Danmarks Sportsfiskerforbund **adskiller sig i nogen grad fra den samlede gruppe af foreninger**. De er typisk større, har et højere kontingent, er mere fokuseret på vandløbsfiskeri, er overvejende lokaliseret i Jylland og Fyn, går mere op i vandpleje og har en større optimisme i forhold til fremtiden for deres foreninger end foreninger som ikke er medlem af DSF.

Så hvordan ser fremtidens lystfiskerforening ud?¹

Tiden frem mod 2030 vil være præget af både kontinuitet og ændringer.

En række ting vil blive fastholdt i store træk som vi kender det fra i dag. Foreningerne vil grundlæggende arbejde videre med at samle lystfiskere om deres hobby – såsom som de har gjort i mere end 100 år. Der vil fortsat være en bred vifte af forskellige typer af foreninger, hvilket afspejler den variation der findes inden for dansk lystfiskeri.

Der vil i 2030 være færre foreninger, en del bliver nedlagt, andre fusioneres. Så antallet af medlemmer i de enkelte foreninger vil i gennemsnit være noget højere end i dag.

Det bliver ikke lettere at være lystfiskerforening. Foreningerne forventer, at vigtigheden af de nuværende opgaver – som spænder bredt: fra praktisk vedligehold, arrangere ture, kommunikere med interessenter til at have myndighedsdialog – vil være uændrede eller blive øget.

Foreningerne vil derfor i højere grad blive udfordret på, hvordan de håndterer opgaverne. Det gælder særligt de opgaver som allerede i dag opleves som særligt udfordrende – administration, planlægning, økonomistyring, bestyrelsesarbejdet; alt det som forenklet kan kaldes 'papirarbejdet'.

Man kunne måske forvente, at det vil lede til en vis professionalisering af arbejdet derved, at foreningerne i højere grad udbetaler honorarer til nøglemedarbejdere. Men lystfiskerforeningerne vil frem til 2030 kun ændre sig begrænset i forhold til at fastholde at 'her arbejder vi frivilligt!'. Frivillighed er nemlig en vigtig værdi. Særligt en del af de større foreninger vil dog nok justere deres praksis i retning af at kunne anerkende nøglemedarbejdere med en vis kompensation.

En anden strategi til at håndtere opgavepresset er at blive mere kompetent til at løse opgaverne. Med afsæt i denne undersøgelse er det sandsynligt, at foreningerne bliver mere opmærksomme på hvilke kompetencer som 'netop min type forening' har brug for. Som eksempel: At foreninger af typen 'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil' specialiserer sig endnu mere i at være dygtige til events og turgennemførelse. Et andet eksempel kunne være, at de foreninger som ønsker flere medlemmer vil være mere offensive rent kommunikationsmæssigt – og derfor opdyrker kompetencen til at bruge sociale medier. Og et tredje eksempel kunne være foreninger af typen 'Lakseforeningen' og 'fiskevande rundt omkring, mest sø' som opdyrker kompetencer omkring lodsejer-management – fordi det for disse foreninger er den vigtigste af alle opgaver.

De danske lystfiskerforeninger har det som nævnt hverken meget skidt eller meget godt i øjeblikket. De har det nogenlunde. Fremtidens lystfiskerforening er derfor klar over, at tingene ikke kommer af sig selv, og at man ikke uden videre kan tage foreningens fortsatte beståen for givet. Der er mange ældre blandt de aktive, så alene af den grund vil der være behov for en kultur og en tilgang til foreningsarbejdet, hvor man er åben overfor nye måder at involvere medlemmer og interessenter.

¹ Dette afsnit er rapportforfatterens sammenfatning på de mange udsagn og oplysninger som foreningerne og lystfiskerne har givet i de to spørgeskemaundersøgelser og det øvrige materiale som er blevet anvendt.

Del 1: LYSTFISKERI OG LYSTFISKERFORENINGER

2. Lystfiskeri i Danmark

Dette kapitel udgør bagtæppet for rapporten ved at præsentere grundlæggende forhold om dansk lystfiskeri. Der ses på antal lystfiskere, typer af lystfiskere samt de forskellige typer af lystfiskeri i Danmark.

2.1. Antal lystfiskere i Danmark: Ca. 475.000 fiskede i 2020

I tabellen nedenfor er der anvendt den tilgang at se på det faktiske salg af fisketegn i 2020 samt vurdere hvor mange, der kun fisker i fiskevande, hvor man ikke behøver fisketegn. Baseret på denne tilgang – og med den usikkerhed som flere af tallene er behæftet med – kan det skønnes at omkring 475.000 danskere har lystfisket i 2020².

Tabel 2: Sammenstillet vurdering af antal danskere, der har lystfisket i Danmark i 2020

Kategori	Antal	Kilde
Fisker med fisketegn (antal købte fisketegn)	215.945	Fiskeristyrelsen, 2021
Fratrukket uv-jægere	- 8.638	DTU Aqua, 2020
Fisker kun P&T og behøver ikke fisketegn	195.000	Danske Ørredsøer
Er under 18 år og behøver ikke fisketegn	8.998	Egen vurdering
Er over 66 år og behøver ikke fisketegn	48.901	Egen vurdering
Er lodsejer og behøver ikke fisketegn	700	Egen vurdering
Fisker ulovligt uden fisketegn	13.890	Fiskeristyrelsen, 2021
<i>I alt antal danskere, der har fisket i 2020</i>	<i>474.795</i>	

Bemærkninger til de forskellige kategorier

- *Fisker med fisketegn.* Fiskeristyrelsens fisketegn statistik for 2020. Antallet omfatter alle som har købt dag-, uge- eller årsfisketegn.
- *Fratrukket uv-jægere.* Ifølge DTU Aqua, 2020, er det færre end 5% af fisketegnsindløserne som kun udøver uv-jagt og derfor ikke bruger fisketegnet som adgang til at lystfiske. Det er på baggrund af denne kilde antaget, at 4% af fisketegnsindløserne (kun) udøver uv-jagt, og derfor skal fratrækkes.

² Antallet af lystfiskere i Danmark er, trods flere undersøgelser herom, behæftet med usikkerhed. Seneste undersøgelse er fra 2017, hvor Friluftsrådet spurgte til danskernes friluftsliv (Friluftsrådet, 2017), og hvor man fandt, at 16% af befolkningen over 18 år (svarende til 720.000) enten fisker ofte eller sjældent. Ligesom andre spørgeskemabaserede undersøgelser indikerer denne undersøgelse altså, at rigtig mange danskere i en vis udstrækning opfatter sig som lystfiskere. Men tallet fremstår højt – og måske er det for højt. Måske de adspurgte overdriver deres aktivitetsniveau; en såkaldt recall bias, hvor man ubevidst overdriver, hvor ofte man har foretaget sig ting, som man godt kan lide (DTU, 2019).

- *Fisker kun P&T og behøver ikke fisketegn.* Danske Ørreder har i et notat (2019) antaget, at den gennemsnitlige p&t fisker fanger 1kg fisk per 2 timers fiskeri. Dette er sammenholdt med søernes indkøb af udsætningsfisk og derudfra er det vurderet, at der sælges 2. mio. p&t fiskekort om året. I dialog med Danske Ørreder v. Villy Larsen (tlf.samtale, februar 2021), er det videre antaget, at hver p&t fisker køber 4 fiskekort om året, således at i alt 500.000 personer fisker i disse søer. Det er vurderet, at 50% af disse er ikke-danskere, og det er ligeledes vurderet - en kvalitativ vurdering baseret på Danske Ørreders praktiske erfaringer ved søerne - at af de tilbageblevne 250.000 danske p&t fiskere indløser i størrelsesordenen 40% fisketegn, fordi de også fisker i vande, som kræver et fisketegn. De skal derfor ikke medtages i opgørelsen, og vi står så med 150.000 p&t fiskere i 2019. Dertil skal så lægges 30% ekstra lystfiskere, idet p&t branchen generelt oplevede en omsætningsstigning på 30% i 2020 – og vi ender derfor med vurderingen, at der i 2020 har været 195.000 danskere som kun har fisket i p&t søer, og dermed uden behov for at indløse fisketegn. Som det fremgår er der tale om et estimat med store usikkerheder og baseret på praktiske erfaringer og skøn frem for en måling.
- *Er under 18 år og behøver ikke fisketegn.* Egen vurdering. Det er antaget at der under 18 år samlet set er hvad der svarer til 2 gennemsnits-årgange mellem 18-66 år.
- *Er over 66 år og behøver ikke fisketegn.* Egen vurdering. Det er antaget at der over 66 år samlet set er hvad der svarer til 10 gennemsnits-årgange mellem 18-66 år af lystfiskere.
- *Er lodsejer og behøver ikke fisketegn.* Egen vurdering. Omfatter bredejere ved søer og vandløb
- *Fisker ulovligt uden fisketegn.* Baseret på Fiskeristyrelsens kontrolstatistik, hvorefter 6,7% har fisket uden fisketegn i 2020; Fiskeristyrelsen, 2021.

2.2. Typer af lystfiskere: nogle fisker rigtigt meget – andre er sjældent ude

Fødevareministeriet gennemførte i 2010 den første sammenfattende undersøgelse af dansk lystfiskeri, 'Den samfundsøkonomiske betydning af rekreativt fiskeri i Danmark', lavet af COWI (2010). Den inddelte lystfiskerne i fem typer – fra de meget ivrige til dem, der fisker lejlighedsvis. De fem typer er:

- **Det aktive lystfiskerliv.** Det er de meget aktive lystfiskere, der fisker mest og forbruger mest; dem for hvem lystfiskeri er noget af en livsstil. De stiller store krav til deres fiskevande og har en høj betalingsvillighed for både at have gode fangstmuligheder, rent fiskevand og at få en stor naturoplevelse. De vil gerne 'kæmpe' sig frem til fiskepladsen og har ikke en positiv betalingsvillighed for en nem adgang til deres fiskepladser. Udgør 9 pct. af lystfiskerne.
- **Lystfisker i naturen.** Dette er gruppen af 'grønne' og entusiastiske lystfiskere. De har en adfærd og præferenceprofil, der minder om 'Det aktive lystfiskerliv', men bruger færre penge på deres hobby. Her finder man mange af de lystfiskere, der holder af at fiske for sig selv – og som i særlig grad lægger vægt på, at fiskevandet er rent. Udgør 30 pct. af lystfiskerne.
- **Ud for at fange fisk.** Her er der tale om den fangstorienterede lystfisker, der i særlig grad er motiveret af spændingen ved at fange fisk. Denne gruppe lystfiskere har den højeste betalingsvillighed for at fiske på pladser med gode fangstchancer. Udgør 24 pct. af lystfiskerne.
- **På fisketur når solen skinner.** For denne gruppe er afstresning kodeordet for lystfiskeri. De fisker få gange om året og stiller ikke så store krav til deres fiskevand, om end der skal være en god mulighed for at fange en fisk til aftensmaden. Denne gruppe bruger ikke mange penge på lystfiskeriet. Udgør 13 pct. af lystfiskerne.
- **Hyggefiskeri med venner og familie.** Denne gruppe af sociale fiskere tager på fisketur, når lejligheden byder sig og man kan kombinere det med samvær med venner og familie. De fisker 1-2 gange om året - og lægger stor vægt på, at der er en nem adgang til fiskevandet. Udgør 24 pct. af lystfiskerne.

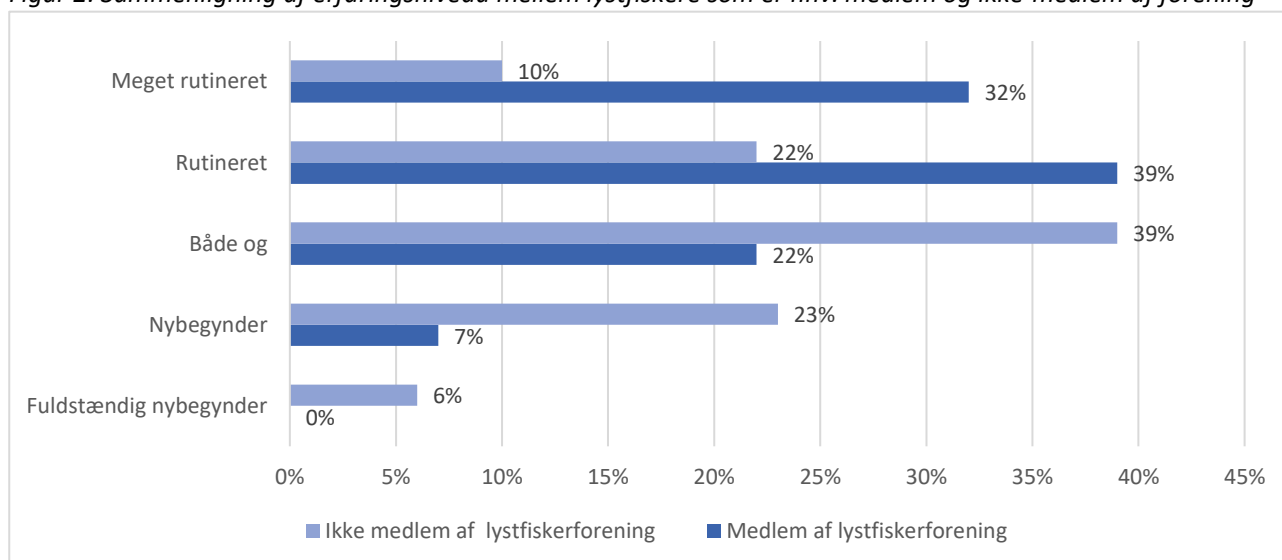
Tabel 3: Fordeling af danske lystfiskere efter typer af lystfiskere (baseret på COWI, 2010 inddelingen)

Segmenter af lystfiskere	% af total antal lystfiskere	Antal af denne type lystfiskere
Det aktive lystfiskerliv	9%	42.732
Lystfisker i naturen	30%	142.439
Ud for at fange fisk	24%	113.951
På fisketur når solen skinner	13%	61.723
Hyggefiskeri med venner og familie	24%	113.951
<i>I alt</i>	<i>100%</i>	<i>474.795</i>

Note: Bemærk, at der er tale om procentandele fra 2010 som er anvendt på nye data. Andelen kan være ændret siden 2010

I denne sammenhæng – med fokus på foreningerne - er det interessant at vide, hvorvidt foreningsmedlemmerne fisker på samme måde som ikke-foreningsmedlemmer. I figuren nedenfor er de to typer af lystfiskere sammenlignet på erfaringsniveau.

Figur 2: Sammenligning af erfaringsniveau mellem lystfiskere som er hhv. medlem og ikke-medlem af forening

Figuren viser at foreningerne i høj grad tiltrækker erfarne lystfiskere. Eksempelvis kan man se, at 71% af foreningsmedlemmer opfatter sig selv om rutinerede eller meget rutinerede. Det tilsvarende tal for ikke-foreningsmedlemmer er blot på 32%. Som sådan kan vi allerede nu konkludere, at foreningsmedlemmer ikke er repræsentative for den samlede skare af lystfiskere, hvad angår erfaring og fiskeinteresse.

2.3. Mange typer af fiskeri, med kyst-havørred som det mest populære

For at forstå betingelserne for at drive en lystfiskerforening, er det væsentligt at vide, hvilke typer af fiskeri som udøves, da bestemte typer af fiskeri ikke i så høj grad lægger op til at være medlem af en forening, som andre typer af fiskeri.

Den tidligere nævnte 2010 undersøgelse af dansk lystfiskeri (COWI, 2010) kan - selv om den har en del år på bagen - bruges som et pejlemærke for danskernes lystfiskeri. Her blev der spurgt ind til 'Dit foretrukne fiskeri'. Resultaterne er gengivet i tabellen nedenfor. Denne tabel indeholder også en kolonne, hvor vi giver en vurdering af, hvordan de enkelte typer af fiskeri skønnes at have udviklet sig i perioden siden 2010. Dette skøn er baseret på rapportforfatterens løbende observationer af, hvordan dansk lystfiskeri har udviklet sig over årene. Det er derfor behæftet med usikkerhed og er et forsigtigt skøn.

Derudover medtager tabellen også resultater fra denne undersøgelse. Her er der ikke som i 2010 blevet spurgt ind til 'dit foretrukne fiskeri', men bredere nemlig: 'hvilket lystfiskeri dyrker du?'. Tallene kan derfor ikke sammenlignes direkte, men som det fremgår er der overordnet en god overensstemmelse.

Tabel 4: Danskernes foretrukne lystfiskeri (sammenligning mellem 2010 og 2021 data)

Typer af fiskeri		COWI 2010 undersøgelse		Denne 2021 undersøgelse
		% af 'Dit foretrukne fiskeri'	Skønnet ændring siden 2010	Andel af respondenter som dyrker dette fiskeri
Kystfiskeri	Kystfiskeri efter bl.a. havørred og hornfisk	27 %	Øget	64% dyrker dette fiskeri
	Molefiskeri efter bl.a. fladfisk og torsk	8 %	Reduceret	
	Surf-casting – kystmede, fladfisk og torsk	2 %	Reduceret	
	<i>I alt</i>	37 %	Øget	
Søfiskeri	Put & Take – søfiskeri efter ørreder	14 %	Uændret	32% dyrker dette fiskeri (højt antal jf, at der ikke kræves fisketegn her)
	Søfiskeri efter gedde, sandart, aborre	8 %	Uændret	
	Søfiskeri, medefisk bl.a. karpe, brasen	3 %	Uændret	
	<i>I alt</i>	25 %	Uændret	
Havfiskeri	Pirkefiskeri efter bl.a. torsk og sild	9 %	Reduceret	28% dyrker havfiskeri, herunder kystnært fiskeri fra båd
	Trollingfiskeri omfatter	6 %	Uændret	
	Havmedefiskeri, bl.a. torsk og fladfisk	4 %	Uændret	
	<i>I alt</i>	19 %	Reduceret	
Åfiskeri	Åfiskeri efter havørred og laks	8 %	Øget	24% dyrker dette fiskeri
	Åfiskeri efter bækørred, stalling, m.v.	8 %	Reduceret	
	<i>I alt</i>	16 %	Uændret	
Andre former for fiskeri		3 %	Uændret	16%

Undersøgelsen i 2010 viste, at det danske signaturfiskeri er havørredfiskeriet ved kysterne. Op mod en tredjedel af lystfiskerne havde dette som deres foretrukne fiskeri. Denne undersøgelse bekræfter dette.

Selvom spørgsmålene ikke er ens mellem de to undersøgelser, kan vi se den samme overordnede prioritering mellem typer af fiskeri: Kystfiskeriet er det mest populære, efterfuldt af sø-fiskeriet (særlig put & take), så havfiskeriet og endelig har vi å-fiskeriet som dyrkes af mindre end hver fjerde lystfisker.

Det skønnes, at kystfiskeriet samlet set har været i vækst, båret i stor vækst i havørredfiskeri på kysten. Søfiskeriets andel af det samlede fiskeri vurderes at være konstant, hvorimod der har været en nedgang i turbådsfiskeriet i de indre farvande som følge af mindre bestande af torsk og fladfisk. Å-fiskeriets andel vurderes at være konstant – der har været en stigning i fiskeri efter havørred og laks, men samtidig en stor tilbagegang i fiskeriet i de øvre dele af vandløbene efter stalling og ørred.

2.4. Tendenser som vil påvirke lystfiskeriet frem mod 2030

Fremtiden kan vi ikke forudse, men alligevel kan vi ane nogle af de udviklingstræk som vil påvirke lystfiskeriets vilkår og som foreningerne kan pejle efter i deres arbejde. Disse er kort beskrevet nedenfor og med en kort opsummering af konsekvenser for foreningerne. Der er tale om rapportforfatterens bedste bud på centrale tendenser. Som sådan er de subjektive. Andre ville kunne pege på andre tendenser som mere væsentlige.

Intet er forandret – lystfiskeri er det samme. I al sin enkelthed handler lystfiskeri nu som tidligere om en stang, en line og en madding. Denne simple grundstruktur ændres ikke. I lystfiskeriet handler 'nybrud' om

at gøre stangen 10 gram lettere og at forbedre designet på fluelinen en smule! Den derfor væsentligste tendens frem til 2030 vil være, at lystfiskeriet som sådan ikke ændrer sig.

Konsekvens: Hav fokus på det essentielle: At der er godt fiskevand og gode fiskeoplevelser.

Stadig flere subkulturer i lystfiskeriet. Hver generation af lystfiskere vokser op med forbilleder. Engang var det Politikens 'Jeg er lystfisker' og ABU grejkataloger, og senere blev det Jens Ploug Hansens stemningsfyldte fotos, der optog en lystfiskergeneration. I dag er udbuddet af litteratur og film betydeligt, og det er blevet mere subkulturelt. Jeremy Wade fanger eksotiske monsterfisk, der er en facebook gruppe for 'Snurrebassens Disciple' og man kan specialisere sig i fluebinding – og i forskellige fluebindingstraditioner. Sociale medier har gjort det nemmere at mødes – og man behøver ikke komme i klubhuset for at være en del af en lystfiskergruppe

Konsekvens: Vær bevidst om at der flere typer af lystfiskere. Hvordan vil foreningen håndtere det?

Nogle kigger kritisk på lystfiskeri. Samtidig med at lystfiskeriet nyder stor opbakning, eksempelvis med en national strategi for lystfiskeri, vil der fra tid til anden være kritiske røster som vil hævde, at lystfiskeri er en hobby som giver lystfiskeren et gode på bekostning af levende væsener. Man kan forvente, at nogle vil argumentere for, at lystfiskeri ikke bør finde sted i strengt beskyttede naturområder, og at Catch & Release praksis er uetisk. Heroverfor står lystfiskerne med argumentet om, at lystfiskeri er en indgang til at forstå og beskytte vandnaturen. Mange vil acceptere dette argument, nogle vil ikke.

Konsekvens: Foreningerne har en rolle i at sikre, at den sociale accept af lystfiskeri fastholdes

På vej mod en bæredygtig lystfiskerkultur. Frem mod 2030 vil lystfiskerne fortsætte med at videreudvikle en bæredygtige lystfiskerkultur – hvad den så end består af. Vi ser en udvikling i catch & release praksis og der er interesse for brug modhageløse kroge og krogingsrigs som er skånsomme. Lystfiskerne vil sandsynligvis i stigende grad blive motiveret til at bidrage til det bæredygtige lystfiskeri og i stigende grad bidrage til forskning via indrapportering af tur-fangst data (som det kendes fra DTU Aqua Fangstjournalen), ligesom lystfiskernes involvering i vandplejearbejde bliver mere udbredt.

Konsekvens: Tydeliggør vandplejearbejdet og arbejdet med at skabe en bæredygtig lystfiskerkultur

Øget erkendelse af, at 'vi kan jo få meget mere fiskevand'. Denne undersøgelse viser, at vi har en række store lakse-foreninger ved jyske vandløb som det går godt – og det på trods af, at for bare 20 år siden var der usikkerhed omkring den vilde laks' overlevelse i Danmark. Det danske lakse-eventyr – som man godt kan tillade sig at kalde det – har vist, at lystfiskerne kan sætte barren højt for, hvad der kan opnås af resultater. Kik så også på et Danmarkskort eksempelvis fra år 1800! Så står det klart, at Danmark fra naturens side er et rigt fiskeland med produktive, indre farvande, lange kyststrækninger, vandløb og sø. Så selv om der er lavet forbedringer, så har Danmark stadig et stort ikke-indfriet potentiale som lystfiskerland.

Konsekvens: Italesæt muligheden for ambitiøse vandmiljøforbedringer (jf. 'lakse-eventyret')

Bæredygtighed, klima, natur og friluftsliv. Den stærkeste megatrend frem mod 2030 er arbejdet i alle hjørner af samfundet for at skabe en grøn transition – det handler både om at undgå fatale klimaændringer, at stoppe tab af biodiversitet ved at forbedre naturen og at gøre udviklingen bæredygtig ved at forbedre måderne, hvorpå vi bruger ressourcer. Vi ser også, at friluftslivets æstetik er blevet gjort til storby-mode i 'outdoor-hipsteren' og faciliteter til friluftsliv bruges mere end tidligere – shelterpladserne melder ofte om udsolgt. Den brede dagsorden bør lystfiskeriet blive centralt placeret i de kommende år.

Konsekvens: Lystfiskeri kan placeres centralt i dagsordener om friluftsliv og grøn omstilling

Kommunikation og digitalisering. Foreninger kommunikerer i dag på en række platforme, fiskepladser finder man let på www.fishingindenmark.info, fiskekortet købes på fiskekort.dk og flere foreninger har eksperimenteret med virtuelle foreningsarrangementer. En række services omkring lystfiskere er digitaliserede og flere vil blive det i årene fremover. Da det typisk er yngre lystfiskere som anvender nye medier, vil foreningerne løbende skulle skele til, hvordan nye grupper af lystfiskere kommunikerer. Denne undersøgelse viser eksempelvis, at you tube er en meget vigtig informationskilde for yngre lystfiskere – men anvendes ikke af foreningerne.

Konsekvens: Foreningerne skal løbende kunne tilpasse sig ændrede kommunikationspraksisser

2.5. Sammenfatning

Dette kapitel har præsenteret en række fakta om dansk lystfiskeri – og peget på nogle tendenser som foreningerne skal agere i forhold til. Det er opgjort, at cirka 475.000 personer fiskede i Danmark i 2020. Nogle af disse er meget ivrige, nogle er afsted en gang imellem – og mange fisker en sjælden gang. Som sådan er der tale om en hobby der udøves med stor spændvidde i intensitet – og med en stor spændvidde hvad angår fiskemetoder, arter og typer af fiskevande. Danmark er et mangfoldigt fiskeland!

Hvis man rangordnet fiskeområderne efter popularitet får man denne rækkefølge: Kyst-sø-hav-å. Det suverænt mest populære fiskeri foregår ved kysten som 2 ud af 3 lystfiskere dyrker, hvorimod færre end en fjerdedel af lystfiskerne fisker ved vandløbene.

Dette er altså baggrundstæppet for lystfiskerforeningernes virke i Danmark, og vi er nu klar til i næste kapitel – i overført betydning – at åbne døren til klubhuset og kigge indenfor i foreningernes arbejde.

3. Lystfiskerforeninger er ens og dog helt forskellige

Danmark kaldes foreningernes land og lystfiskerforeningerne bidrager til dette. De findes overalt i Danmark, og de har meget til fælles. De samler lystfiskere om grej, ture, fangster, fisk, teknikker, vand- og fiskepleje, rejser og oplevelser ved vandet.

Men de danske lystfiskerforeninger varierer samtidig i størrelse, faciliteter, ambitionsniveau og udfordringer. Placerer man dem på et kontinuum fra store til mindre foreninger vil man finde foreninger med 1000 medlemmer, der administrerer 100-150 km. fiskevand med utallige lodsejerkontakter til følge, en stor administration og mange aktiviteter, ligesom der i den anden ende vil være fiskeklubber med 25 medlemmer som ikke har eget fiskevand. Nogle fisker kun i å, andre kun på havet. Nogle er medlem af Danmarks Sportsfiskerforbund, andre er ikke. Det bliver derfor upræcist, når man taler om 'foreningen' i bestemt form. I stedet bør man spørge: hvilken type taler vi om?

Gennem dette kapitel gives information om foreningerne og vi får inddelt foreningerne i forskellige typer af foreninger, hvorudfra vi kan beskrive deres udfordringer og muligheder.

Tekstboks 1: De ældste lystfiskerforeninger

Lystfiskerforeningen kalder sig Danmarks ældste, eksisterende forening for lystfiskere, første gang kendt via en annonce i Nationaltidende fra 16. februar 1886, hvor en af datidens driftige forretningsmænd i København, Rasmus Ingwersen, højtideligt skrev at han agtede 'at starte en forening for et begrænset antal 'herrer', der virkelig nærer interesse for denne sport. Foreningen blev stiftet og den trives fortsat – de næsten 800 medlemmer har fiskevande rundt omkring på Sjælland (<https://lystfiskerforeningen.dk/>).

Silkeborg Fiskeriforening, som er landets største forening, opgjort i antal medlemmer, gør imidlertid også krav på at være landets ældste forening. Den er angiveligt stiftet i 1869, <https://silkeborg-fiskeriforening.dk/>.

I bogen 'Så stor! Lystfiskerliv i Danmark' (Mogens Espersen) er der en fortælling om Odense Broderlige Fiskerselskab, som eksisterende så tidligt som 1818-1841; behørigt med logo, pokal, egen sangbog og særlige optagelsesceremonier.

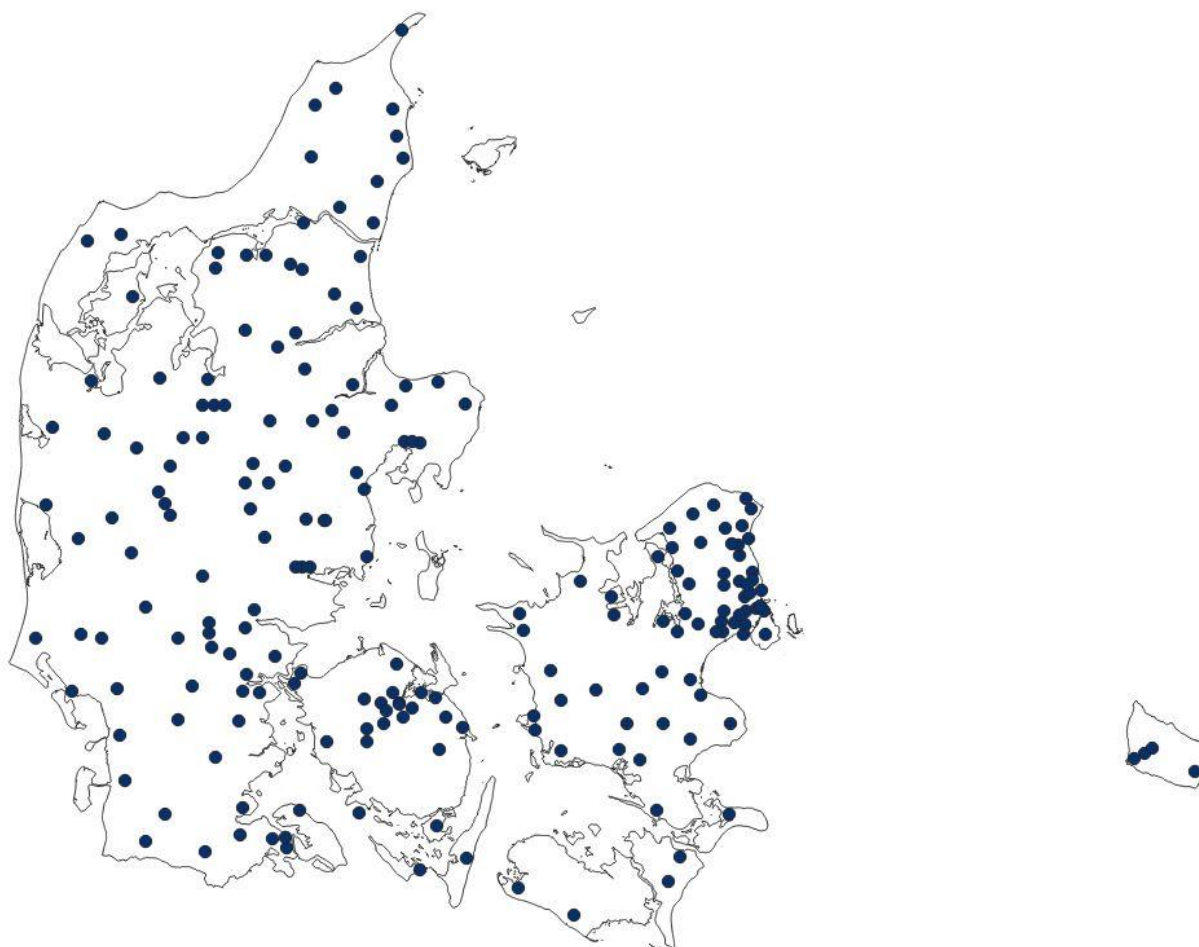
3.1. 202 lystfiskerforeninger i Danmark

Med lystfiskerforeninger forstås foreninger som samler lystfiskere omkring deres hobby og har disse kendetegn:

- Er formaliseret, og har en organisatorisk struktur med vedvarende aktiviteter, et formål, en ledelse, et navn, en adresse eller et mødested. Løsere grupperinger som 'fisketeams' tæller derfor ikke med.
- Er nonprofit, hvilket vil sige at lystfiskerforening ikke er styret af kommercielle mål og hensyn. Et overskud eller en økonomisk gevinst skal altid bruges i overensstemmelse med foreningens formål.
- Er selvbestemmende, og således ikke kontrolleret af andre organisationer, hverken af en offentlig organisation eller en virksomhed.
- Er baseret på frivillig deltagelse og engagement. Det er frivilligt for enhver, om man vil være medlem, og i foreningen skal der udføres frivilligt, ulønnet arbejde i et vist omfang.

Med denne definition har vi 202 lystfiskerforeninger i Danmark, spredt ud over landet, hvilket er synligt på figuren nedenfor, der viser den geografiske placering af foreningerne. I forhold til de større byer ser man en koncentration af lystfiskerforeninger i Odense og Københavnsområdet, men ikke i Århus- og Ålborgområdet. I afsnit 3.4. vises det, hvordan visse typer af lystfiskerforeninger i særlig grad findes i bestemte egne af landet.

Figur 3: Geografisk placering af danske lystfiskerforeninger

Tekstboks 2: Fremgangsmåde for identificering af lystfiskerforeninger

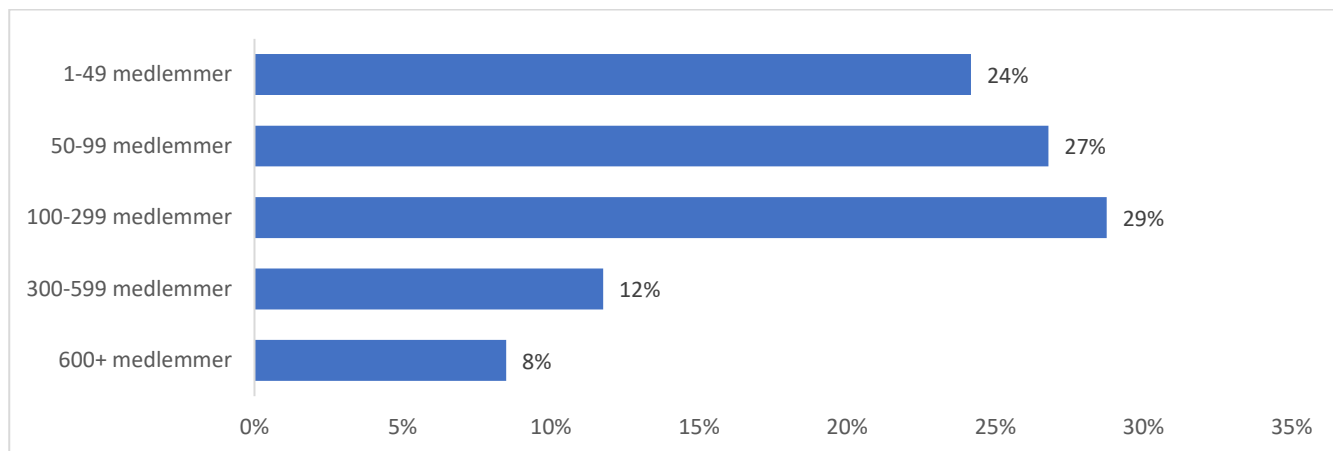
Rent praktisk har vi identificeret lystfiskerforeningerne på denne måde:

- Via CVR registreret, branche: 'Andre organisationer og foreninger' og virksomhedsform 'Frivillig forening'. På denne måde fandt vi i 258 lystfiskerforeninger.
- Dette datasæt er blevet vurderet kvalitativt mhp. om der er tale om aktive foreninger, herunder om foreningerne er synlige på hjemmesider, facebook, m.v. Det viste sig, at der i CVR registeret fortsat står opgjort foreninger som ikke længere er aktive. Disse blev sorteret fra.
- På den måde har vi etableret en endelig liste over danske lystfiskerforeninger. Listen er næppe fuldstændig korrekt, men viser et dækkende samlet billede over aktive foreninger. Ved denne proces gik vi i første omgang fra 258 til 204 foreninger. I løbet af undersøgelsen blev vi gjort opmærksom på, at to foreninger havde nedlagt sig selv, og vi ender derfor med 202 foreninger.

3.2. Foreningernes størrelse: Mange mindre og færre større

Den størrelsesmæssige variation blandt foreningerne er stor. Vi ser, at knap hver fjerde forening har under 50 medlemmer, og at 8 ud af 10 foreningerne har færre end 300 medlemmer. Der er enkelte foreninger med mere end 1000 medlemmer, og den største forening, som er Silkeborg Fiskeriforening, har mere end 2.200 medlemmer. Disse forhold er vist i figuren nedenfor, hvor man ser hvordan foreningerne fordeler sig rent størrelsesmæssigt.

Figur 4: Fordelingen af foreningerne efter størrelse (antal medlemmer)

Det gennemsnitlige medlemstal for de 145 foreninger som har deltaget i undersøgelsen er på godt 200 medlemmer per forening. Det betyder, at vi med 202 foreninger står med et samlet antal medlemskaber på godt 40.000. Mange lystfiskere er medlem af mere end én lystfiskerforening. Vi har skønnet, at 100 medlemskaber svarer til 80 personer. På den baggrund kan det samlede antal personer som er medlem af en lystfiskerforening forsigtigt fastsættes til i størrelsesordenen 32.000.

3.3. Otte typer af lystfiskerforeninger i Danmark

Der er otte typer af lystfiskerforeninger i Danmark. Med 'type' forstås dels subjektive forhold såsom hvad der er foreningens identitet og kendetegn, dels objektive forhold såsom hvilke type fiskevande, foreningen fisker i. På den måde opnår man ikke en entydig typologisering i betydningen, at alle foreninger logisk set *kun* kan høre til ét sted, men man får tydeliggjort det særlige ved foreningerne.

I denne undersøgelse er valgt den inddeling som fremgår nedenfor. Inddelingen er foretaget efter bedste evne, ud fra en gennemgang af foreningernes hjemmesider og facebook sider, hvor der fortæller om foreningens faciliteter og aktiviteter.³

I udviklingen af disse typer har vi bl.a. set på foreningernes geografi: Er de lokale, regionale eller nationale. Det giver forskellige vilkår for en forening om den er afgrænset til et lokalt fiskevand og et mindre lokalt område, eller opererer over en landsdel. Vi har også set på, hvor de fisker, om de har eget fiskevand og

³ Med den valgte metode opnår man ikke en entydig typologisering i betydningen, at alle foreninger logisk set kun kan høre til ét sted, men man får tydeliggjort det særlige ved foreningerne. Det beror således i nogle tilfælde på et skøn om en given forening hører til i den ene eller anden kategori og med henblik på at sikre transparens om denne usikkerhed er der i bilag en opgørelse af alle foreninger i forhold til indplaceringen. Vi kan se, at bl.a. disse foreninger kunne være placeret i flere kategorier, så her har der været tale om et skøn, der kunne være foretaget anderledes: Brædstrup og Omegns Sportsfiskerforening, med fiskeri i Gudenåen og Vestbirksøerne, er placeret som lokal søforening. Nive Å's Lystfiskerforening med fiskeriet i Nive å og søerne ved Nivå er også placeret som lokal søforening. Suså Lystfiskerforening er placeret som lokal åforening, men har også et aktivitetsomfang omkring hav og kyst og kunne derfor også være placeret som 'Fisker ved kyst og hav'. Korsør Lystfiskerforening er placeret som søforening, pga. fiskeriet i Tissø, men foreningen har også fiskeriet i bl.a. Tude å, ligesom den dyrker kyst- og havfiskeriet. Odsherreds Sportsfiskerforening er placeret 'Fisker ved kyst og havn', men foreningen har en all-round profil og har også adgang til fiskeri i moser, søer og Lammefjordskanalerne, så den er et eksempel på, at det for nogle foreninger er svært at opnå en fuldt dækkende indplacering.

hvorvidt der er bestemte fiskearter som dominerer i deres fiskeri. Mange foreninger har nemlig et fokus i forhold til bestemte fiskevande – nogle er 'å-foreninger', andre er 'sø-foreninger' eller 'kyst-foreninger'. Men der er også foreninger som er samlet omkring en bestemte fiskeform – eksempelvis fluefiskeri – og vi har en gruppe foreninger som har stort fokus på laks.

I denne undersøgelse er valgt den inddeling som fremgår nedenfor.

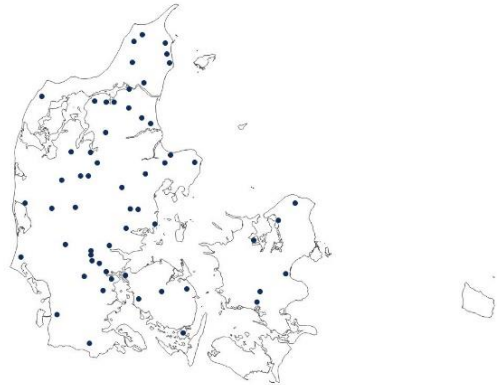
Tabel 5: Otte typer af danske lystfiskerforeninger

Typer af danske lystfiskerforeninger	Antal af denne type	I % af total
Vores lokale fiskevand – vandløb	58	29%
Fisker ved kyst og hav	41	20%
Vores lokale fiskevand – sø	32	16%
Ture, teknik og lystfiskerlivsstil	30	15%
Lakse-foreningen	15	7%
Fiskevande rundt omkring – primært sø	14	7%
Fiskevande rundt omkring – primært vandløb	8	4%
Nationale foreninger	4	2%
<i>Danske lystfiskerforeninger, i alt</i>	202	100%

'Vores lokale fiskevand - vandløb'

Det er foreninger, der er bygget op ud fra et eller flere lokale vandløb, hvor man har eget fiskevand og ofte også laver vandpleje. I nogle tilfælde fremgår vandløbet endog i foreningens navn – som i Aller å Lystfiskerforening - medens der oftere i foreningsnavnet er en henvisning til byen eller området, eksempelvis Kolding Sportsfiskerforening.

Dette er den mest udbredte type lystfiskerforening i Danmark, særlig udbredt i Jylland og med få foreninger på Sjælland og Fyn – og ingen på Lolland, Falster og Bornholm.

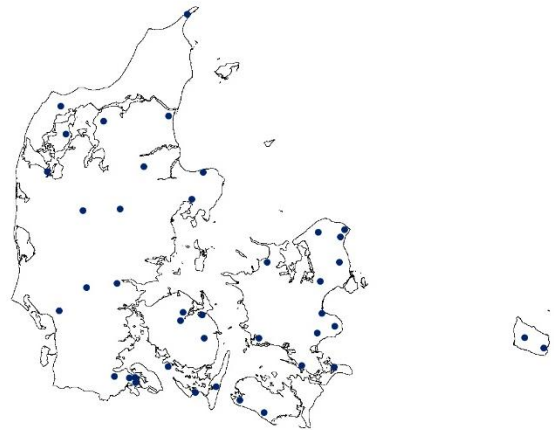

'Fisker ved kyst & hav'

Der er her tale om foreninger som overvejende eller udelukkende fisker på kysten eller på havet.

De har fokus på at skabe oplevelser, viden og fællesskab om kyst- og havfiskeri. De har oftest begrænset eller slet ikke eget fiskevand. Nogle har et lokalt fokus (som Møns Sportsfiskerforening), medens andre har et regionalt fokus (som Fynsk Småbådsklub).

Foreningerne er primært placeret ved kystbyerne, men bemærk, at der også findes flere foreninger 'inde i landet' som dyrker havfiskeriet. Eksempler herpå er Bramming Lystfisker Forening og Saltvandsfiskeren Silkeborg.

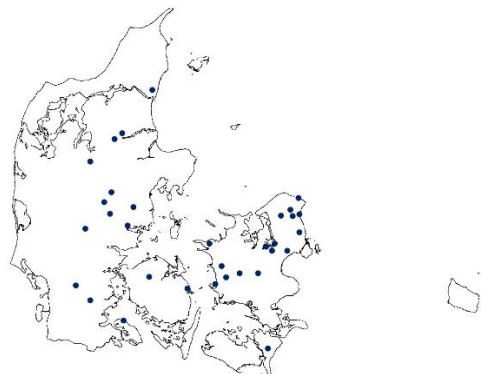

'Vores lokale fiskevand - sø'

Det er lystfiskerforeninger som tager udgangspunkt i et eller flere lokale søer, hvor man har indgået aftaler med lodsejere om fiskeriet.

Disse foreninger har altså et tydeligt geografisk udgangspunkt, og de findes særligt i den østlige del af Midtjylland og på Sjælland – og findes ikke i hverken Sønderjylland, Vestjylland og Nordjylland.

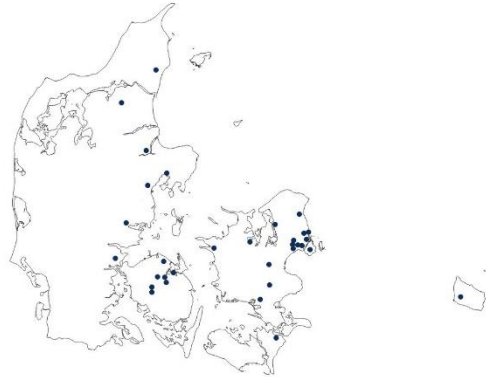
Som eksempel på denne type forening kan nævnes Sorø Lystfiskerforening, der har afsæt i fiskeriet i Sorø sø.

'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil'

Disse foreninger har fokus på fisketure og interessefællesskabet. De ligner 'Fisker ved kyst og hav' foreningerne derved, at de også sjældent har eget fiskevand og i givet fald kun i begrænset grad.

Kernen i disse foreninger er samværet omkring lystfiskeriet og den livsstil som følger med. Der kan være tale om foreninger som er afgrænset til én bestemt fisketype – eksempelvis Fluefiskerklubben DHG – eller foreninger med et bredt aktivitetsniveau som Bjørnens Sportsfiskerforening. Mange af disse foreninger finder man i Odenseområdet og omkring hovedstaden.

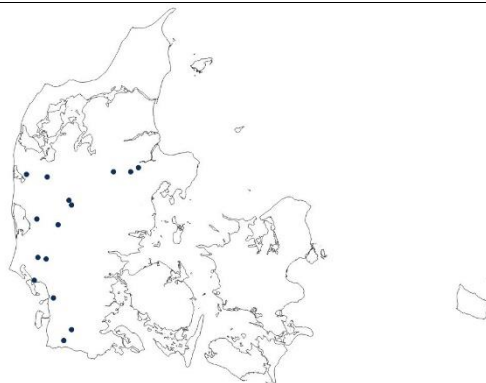

'Lakse-foreningen'

I denne kategori findes foreninger som er involveret i forvaltningen af laksefiskeriet ved de jyske vandløb; de findes derfor kun i Jylland.

De deler det fællestræk, at de er omfattet af de særlige krav til forvaltning af laksefiskeri med fangstregistrering (dog undtaget foreningerne ved Gudenåen, som ikke desto mindre er medtaget i denne kategori). De fokuserer typisk på ét vandløbssystem, hvor de laver vandpleje og har fiskevand.

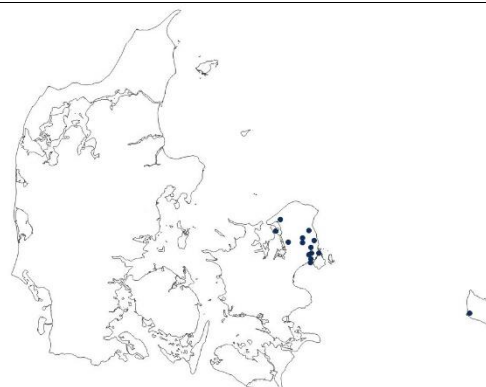
Eksempler på disse foreninger er Varde Sportsfiskerforening og Ribe Sportsfiskerforening.

'Fiskevande rundt omkring – primært sø'

Det er foreninger som ikke har et snævert geografisk udgangspunkt hvad angår fiskevande, men dækker et større område og tilbyder sine medlemmer fiskeri i forskellige søer – og ofte også med bådfaciliteter i saltvand.

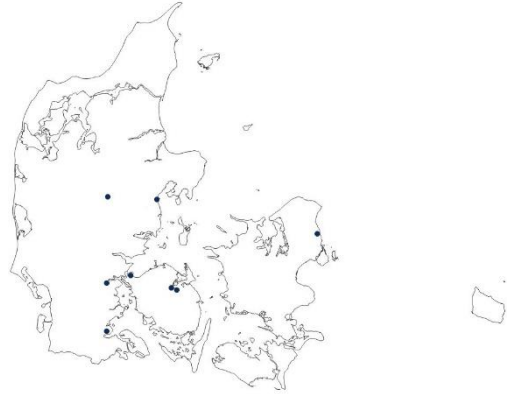
I denne kategori indgår en række foreninger i Nordsjælland og København som trækker på de fiskevande som stilles til rådighed via SU (Sjællandske Sports- og Lystfiskerforeningers Samarbejdsudvalg) og Fiskeringen. Et eksempel på denne type forening er Farum Lystfiskerforening og Københavns Sportsfiskerklub.

Fiskevande rundt omkring – primært vandløb'

Det er foreninger som ikke har et snævert geografisk udgangspunkt, men dækker et større område og derfor tilbyder sine medlemmer fiskeri i forskellige vandløbssystemer.

Det kan være foreninger som længe har haft en tradition for at 'fiske rundt omkring' som Fynske Lystfiskere eller foreninger, der er blevet geografisk større via sammenlægning af flere mindre lystfiskerforeninger. Eksempler på sidstnævnte er Sønderjysk Sportsfiskerforening og Aros Lystfiskerforening.

'Nationale foreninger'

Her indgår nationale foreninger med et alment eller specifikt sigte og hvor man kan blive individuelt medlem. Eksempler på sådanne foreninger er Dansk Havfisker Forbund og Dansk Surfcasting Klub. Der er ikke medtaget kort over placeringen af disse, idet disse i deres natur ikke er afgrænset rent geografisk, andet end at de dækker hele Danmark. Bemærk, at det kun er 25% af disse foreninger som har svaret. Derfor vil tallene for nationale foreninger ikke blive gengivet på samme måde som for de andre typer af foreninger.

Nedenfor er der en oversigt som viser, hvordan de otte typer adskiller sig i forhold til størrelse (antal medlemmer) og pris for medlemskab (årskontingent for normalt senior medlemskab).

Tabel 6: Antal medlemmer per type af forening og samlet antal medlemmer af lystfiskerforeninger

Typer af danske lystfiskerforeninger		Antal foreninger i alt i Danmark	Gnst. antal medlemmer per forening, baseret på 145 foreninger som har deltaget i survey	Senior årskontingent gnst. (kr), baseret på 145 foreninger som har deltaget i survey
1	Vores lokale fiskevand – vandløb	58	194	759
2	Kyst og hav	41	161	419
3	Vores lokale fiskevand – sø	32	255	533
4	Ture, teknik og lystfiskerlivsstil	30	70	470
5	Lakse-foreningen	15	488	1.358
6	Fiskevande rundt omkring – primært sø	14	235	700
7	Fiskevande rundt omkring – primært vandløb	8	244	763
8	Nationale foreninger	4		
	<i>Danske lystfiskerforeninger, i alt</i>	202	~200	~650

Baseret på oplysningerne fra de 145 foreninger som har deltaget i undersøgelsen, ser vi størrelsesmæssigt tre niveauer:

Lakseforeningerne er de største med omkring 500 medlemmer. Derudover ser vi, at alle andre typer foreninger ligger omkring 150-250 medlemmer. Det skal dog siges, at dette dækker over store variationer inden for de enkelte typer – vi har eksempelvis store sø-foreninger som trækker gennemsnittet betydeligt op. Og endelig har vi de 32 foreninger af typen 'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil' som i gennemsnit har et lavere antal medlemmer, nemlig 70 medlemmer.

I forhold til kontingent ser man et gennemsnit omkring 650 kr. for et års seniorkontingent.

Derudover kan man også se tre niveauer:

- 1.358 kr. Lakseforeningerne har et betydeligt højere kontingent end andre (1.358 kr.)
- 700-800 kr. Tre typer af foreninger har dette niveau ('Fiskevande rundt omkring – primært vandløb', 'Vores lokale fiskevand – vandløb' og 'fiskevande rundt omkring – primært sø')
- 400-500 kr. Her har vi de typer af foreninger som ikke (eller sjældent) har egne fiskevande, nemlig 'Fisker ved kyst og hav' og 'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil'

Baseret på de oplyste kontingentsatser kan man, med en vis usikkerhed, estimere at danske lystfiskere samlet betaler i størrelsesordenen 28. mio. kr. i årligt kontingent.

Tekstboks 3: Prisen for at være medlem af en lystfiskerforening – sammenlignet med andre hobbies

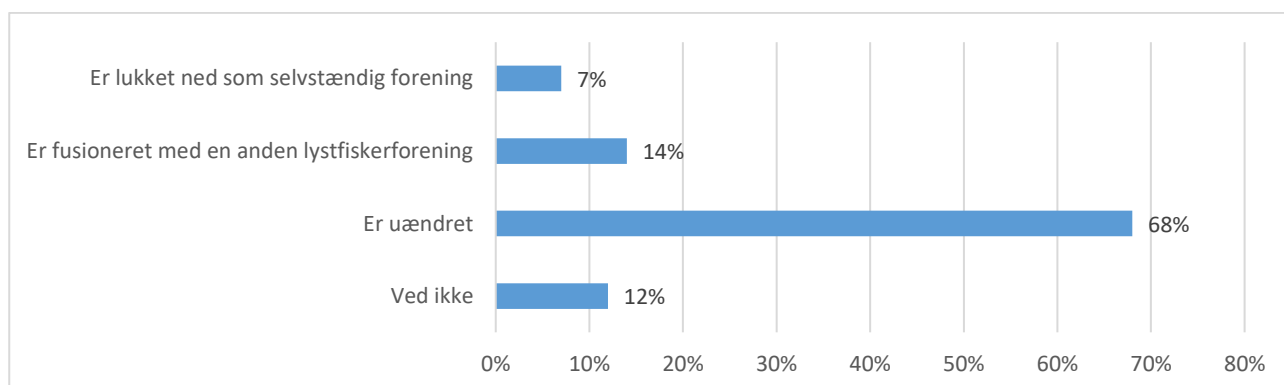
At være medlem af landets dyreste lystfiskerforeninger er på niveau med eller billigere end at spille senior-herre fodbold i en fodboldklub. Det er markant billigere end at være medlem af en golfklub og det er lidt dyrere end at være medlem af en cykelklub.

Hobby		Pris for årskontingent	Kilde
Fodbold	1 års medlemskab, herre senior fodbold i jysk klub	1.530 kr.	http://infolink2003.elbo.dk/dbu_jylland/Dokumenter/doc/10805.pdf
	1 års medlemskab af Bagsværd Boldklub	1.950 kr.	https://www.bagsvaerdboldklub.dk
Golf	1 års medlemskab af Aars Golfklub	5.650 kr.	https://www.aarsgolfklub.dk/klubben/kontingenter
	1 års medlemskab af Nivå Golfklub	8.195 kr.	https://nivaagolf.dk/medlemskab/kontingent/
Cykling	1 års medlemskab af Give Cykelklub	600 kr.	http://www.givecykelklub.dk/?page_id=220
	1 års medlemskab af Cykling Odense	900 kr.	https://www.cykling odense.dk/team/1
Lystfiskeri	1 års medlemskab af danske lakseforeninger (gennemsnit)	1.358 kr.	Denne undersøgelse
	1 års medlemskab af foreninger som 'Kyst og hav' (gennemsnit)	419 kr.	Denne undersøgelse

3.4. Er vi på vej mod 57 færre lystfiskerforeninger i 2030?

Nye foreninger dukker op, andre lukker ned. Denne dynamik er velkendt og havde vi gennemført denne undersøgelse for 50 år siden ville en del af foreningerne have været nogle andre end de nuværende. Med henblik på at vurdere foreningernes robusthed er foreningsformændene blevet spurgt til, hvorvidt de forventer, at 'deres' forening er lukket ned, er fusioneret eller drives uændret i 2031.

Figur 5: Svar på spørgsmålet: 'Tror du, at din lystfiskerforening i 2030....'

To tredjedele af foreningerne forventer, at deres status vil være uændret, men et ganske stort mindretal på 32% af foreninger er usikre på fremtiden, idet de forventes, at foreningen vil være lukket ned (7%), fusioneret med en anden forening (14%) eller ved ikke hvad der vil være status (12%). Hvis vi antager, at halvdelen af 'ved ikke' svarene frem mod 2030 udmøntes i enten en fusion eller nedlukning, og at der ikke etableres nye foreninger, så reduceres antallet af foreninger med 28%. Overføres dette tal på hele gruppen

af foreninger (dvs. 202 foreninger) svarer dette til 57 foreninger, og vi vil derfor i givet fald i 2030 kun have 145 lystfiskerforeninger.

Når vi dykker ned i disse tal, vil man se at forventningerne til fremtidig eksistens i 2030 varierer betydeligt mellem de forskellige typer af foreninger. Foreningerne af typen 'Lakseforeningen' er klart mest optimistisk. Her vil antallet af foreninger stort set blive bibeholdt. Anderledes med foreninger af typen 'Kyst og hav', hvor fire ud af 10 foreninger vil lukke ned frem mod 2030.

Tabel 7: Antal foreninger i 2030 (per type forening), hvis forventningerne holder stik

Typer af danske lystfiskerforeninger	Antal færre foreninger hvis forventning holder stik*	Nuværende antal af denne type	Antal foreninger i 2030	% reduktion i antal foreninger
Vores lokale fiskevand – vandløb	16	58	42	28%
Kyst og hav	16	41	25	38%
Vores lokale fiskevand – sø	9	32	23	27%
Ture, teknik og lystfiskerlivsstil	9	30	21	32%
Lakse-foreningen	1	15	14	8%
Fiskevande rundt omkring – primært sø	4	14	11	25%
Fiskevande rundt omkring – primært vandløb	3	8	5	32%
Nationale foreninger		4		
<i>I alt</i>	57	202	145	28%

*Note: Andel foreninger som forventer sig 'lukket' eller 'fusioneret' samt 50% værdi af 'ved ikke' svarene

Det er naturligvis vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om gennemsnitsværdier baseret på, hvordan alle foreninger i én bestemt type har svaret. Man kan udmærket være en 'Kyst og hav' forening og gå en lys fremtid i møde.⁴

⁴ Med henblik på at dobbelttjekke foreningernes vurdering af fremtiden er der stillet et spørgsmål som gør det muligt at rangordne de forskellige typer af foreninger i henhold til, hvor sikre de er på fremtiden. Spørgsmålet lød: 'Hvordan ser du samlet udviklingen for din forening frem mod 2030? Du bedes angive din vurdering som et tal fra 1 til 10. 1 svarer til en situation, hvor du ser store vanskeligheder i forhold til at opretholde foreningen og derfor er usikker på foreningens eksistens i 2030, og 10 svarer til en situation, hvor du ikke ser store vanskeligheder i forhold til at opretholde foreningen og derfor ikke er usikker på foreningens eksistens i 2030'. De forskellige typer af foreninger kan opnå en score fra 100 – 1000. Sidstnævnte ville være en situation, hvor alle foreninger i en bestemt type af foreninger (dvs. 100%) angiver den højeste score (dvs. 10). Vi kan se, at der er en god overensstemmelse i svarene på de to forskellige spørgsmål, idet Lakse-foreningen scorer højest på indekset (785 point) og 'Kyst og hav', 'Vores lokale fiskevand – vandløb' og 'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil' scorer lavest med henholdsvis 560, 578 og 606 point.

3.5. Sammenfatning

Dette kapitel har tilvejebragt grundlæggende viden om de danske lystfiskerforeninger, hvilket bl.a. er gjort ved at inddele foreningerne efter deres egenarter i otte forskellige typer, for på den måde at tale mere præcist om foreningerne.

Vi har opgjort, at der findes 202 lystfiskerforeninger, at de findes rundt i hele landet, at de markant adskiller sig størrelsesmæssigt og at fire ud af fem foreninger har færre end 300 medlemmer.

Årskontingentet ligger i gennemsnit på ca. 650 kr., varierende fra et par hundrede kroner til op mod 2.000 kr. årligt – hvilket ikke er højt, når det sammenholdes med medlemskab i klubber og foreninger.

Dette kapitel har vist den alvor som er omkring mange lystfiskerforeninger i forhold til deres fremtid. Kun 68% af foreningerne forventer, at deres situation vil være uændret i 2030. Vi er derfor på vej mod nogle år med store ændringer, og taget for pålydende vil der være 57 færre foreninger i 2030. Det svarer til, at der vil blive lukket en lystfiskerforening hver anden måned frem til 2030.

4. Syv procent er medlem af en forening: Hvorfor er det ikke flere?

Vi har ovenfor vist, at der i 2020 var cirka 475.000 danskere på fisketur, men kun cirka 32.000 af disse er medlem af en forening. Det betyder, at 7 procent af de danskere som har fisket i 2020 er medlem af en forening. Vælger man en mere restriktiv definition på lystfisker og ser på dem som har indløst årsfisketegn, ja så ender vi med en organisationsgrad på 20%.

Tabel 8: Andel lystfiskere, der er medlem af en lystfiskerforening

Antal personer medlem af danske lystfiskerforeninger	Antal lystfiskere	Andel forenings-lystfiskere af alle lystfiskere ('organisationsgrad')
~ 32.000	474.795 'brutto-lystfiskere'	7%
	161.293 Antal lystfisker årsfisketegn indløst i 2020, fratrukket uv-jægere	20%

Den lave organisationsgrad kalder på en forklaring. Nedenfor gennemgås derfor fire mulige forklaringer – en såkaldt free-rider forklaring, en imageforklaring, en kendskabsforklaring og en motivationsforklaring.

4.1. Free rider forklaring: Kan man have et godt lystfiskerliv uden at være med i en forening?

'Free-riding' - på godt dansk også kendt som det kollektivt handlingsdilemma - betegner det forhold, at et individ kan drage nytte af et gode uden selv at betale for dets tilvejebringelse. Det er derfor rationalt for individet ikke at bidrage, men omvendt er det sådan, at hvis alle individer optræder på samme måde leder det til et ikke-rationelt kollektivt udfald som alle taber ved. Bag disse snørklede formuleringer gemmer der sig et for dansk lystfiskeri helt konkret problem: hvorfor skal man egentlig melde sig ind i en lystfiskerforening? Og hvorfor skal en lystfiskerforening melde sig ind i Danmarks Sportsfiskerforbund? Og hvad sker der, hvis ingen melder sig ind?

Tabellen nedenfor viser, at meget lystfiskeri – nok over 80% - foregår ved fiskevande, hvor der ikke kræves medlemskab af en lystfiskerforening for at få adgang til den grundlæggende 'facilitet' (fiskevandet).

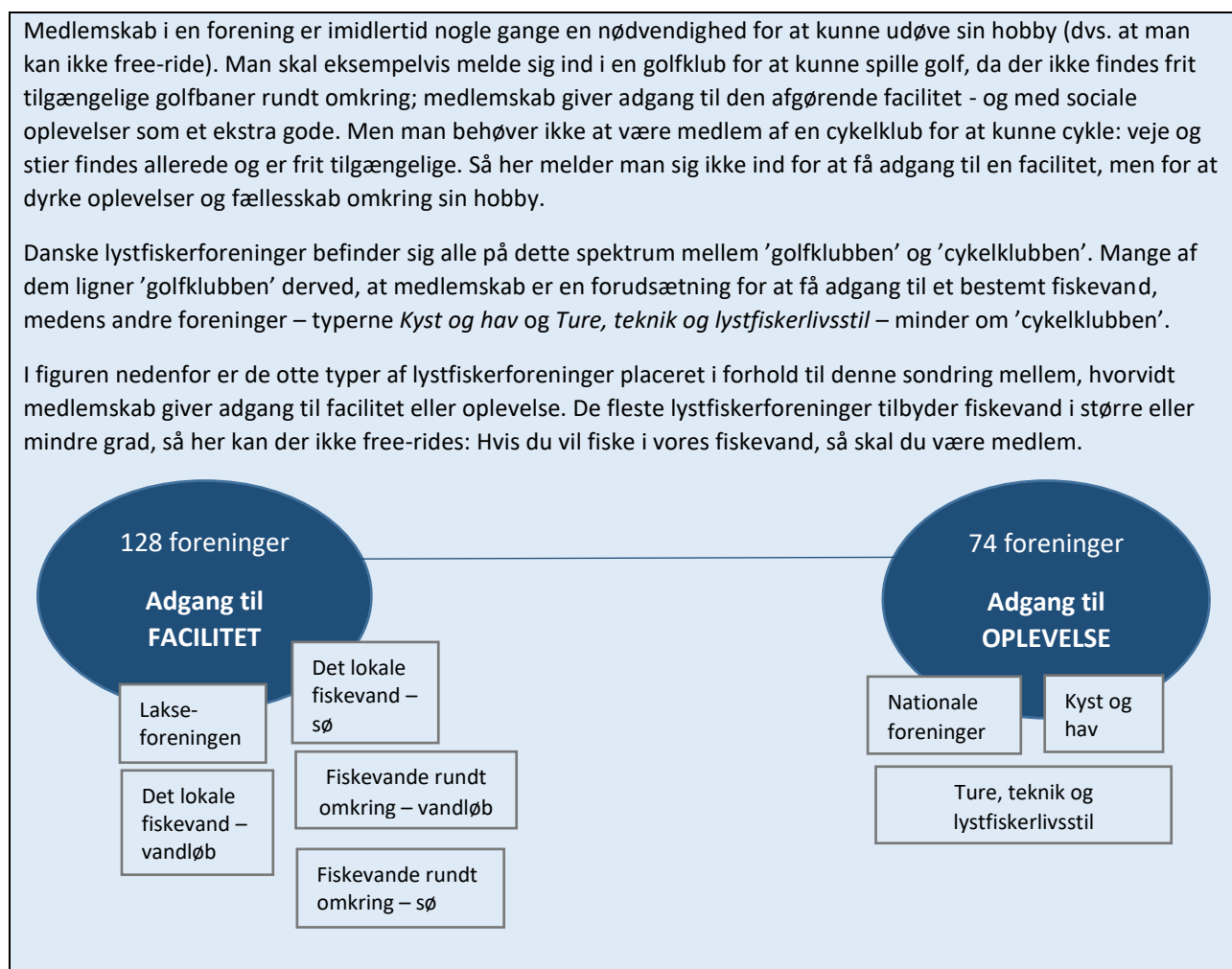
Tabel 9: Krav om medlemskab af forening for at opnå adgang til typer af fiskeri

Typer af fiskeri		Krav om medlemskab af forening for adgang til denne type fiskeri?
Kystfiskeri	Kystfiskeri, havørred, hornfisk, m.v.	Nej
	Molefiskeri, fladfisk, torsk, m.v.	Nej
	Surf-casting, fladfisk, torsk, m.v.	Nej
Søfiskeri	Put & Take – søfiskeri efter ørreder	Nej
	Søfiskeri, gedde, sandart, aborre, m.v.	Ja/nej (varierer)
	Søfiskeri, karpe, brasen og skalle, m.v.	Ja/nej (varierer)
Havfiskeri	Pirkefiskeri, torsk, sild, m.v.	Nej
	Trollingfiskeri	Nej
	Havfiskeri, medefiskeri	Nej
Åfiskeri	Åfiskeri, havørred, laks	Ja
	Åfiskeri, ørred, stalling, m.v.	Ja
Andre former for fiskeri		Ja/nej

Tabellen viser, at det for mange lystfiskere er rationelt (i betydningen: økonomisk mest fordelagtigt) ikke at melde sig ind i en lystfiskerforening, da de ikke har behov for en forening for at kunne dyrke deres lystfiskeri. Kysten og havet er til rådighed for alle – uanset om man har et medlemskab eller ej. Der er tale om goder som alle kan nyde samtidig og ingen kan ekskluderes fra denne nydelse. Det samme gælder for visse søer med frit fiskeri.

Personer uden for foreninger kan ikke ekskluderes for at få gavn af den indsats som organiserede lystfiskere gennemfører. Når Danmarks Sportsfiskerforbund arbejder for bedre vilkår for kystfiskeriet (via tiltag omkring eksempelvis havdambrug, prædation, begrænsninger i netfiskeri, m.v.), og når den lokale lystfiskerforening laver frivilligt vandløbsarbejde, så der er flere havørreder ved kysten, ja så gavner det den uorganiserede lystfisker i lige så høj grad som foreningsmedlemmet. De organiserede lystfiskere arbejder således for at opnå nogle kollektive fordele (eksempelvis mange havørreder på kysten) som alle nyder godt af og dermed opstår en free-rider situation.

Tekstboks 4: Danske lystfiskerforeninger - nogle ligner en golfklub; andre har det som cykelklubben

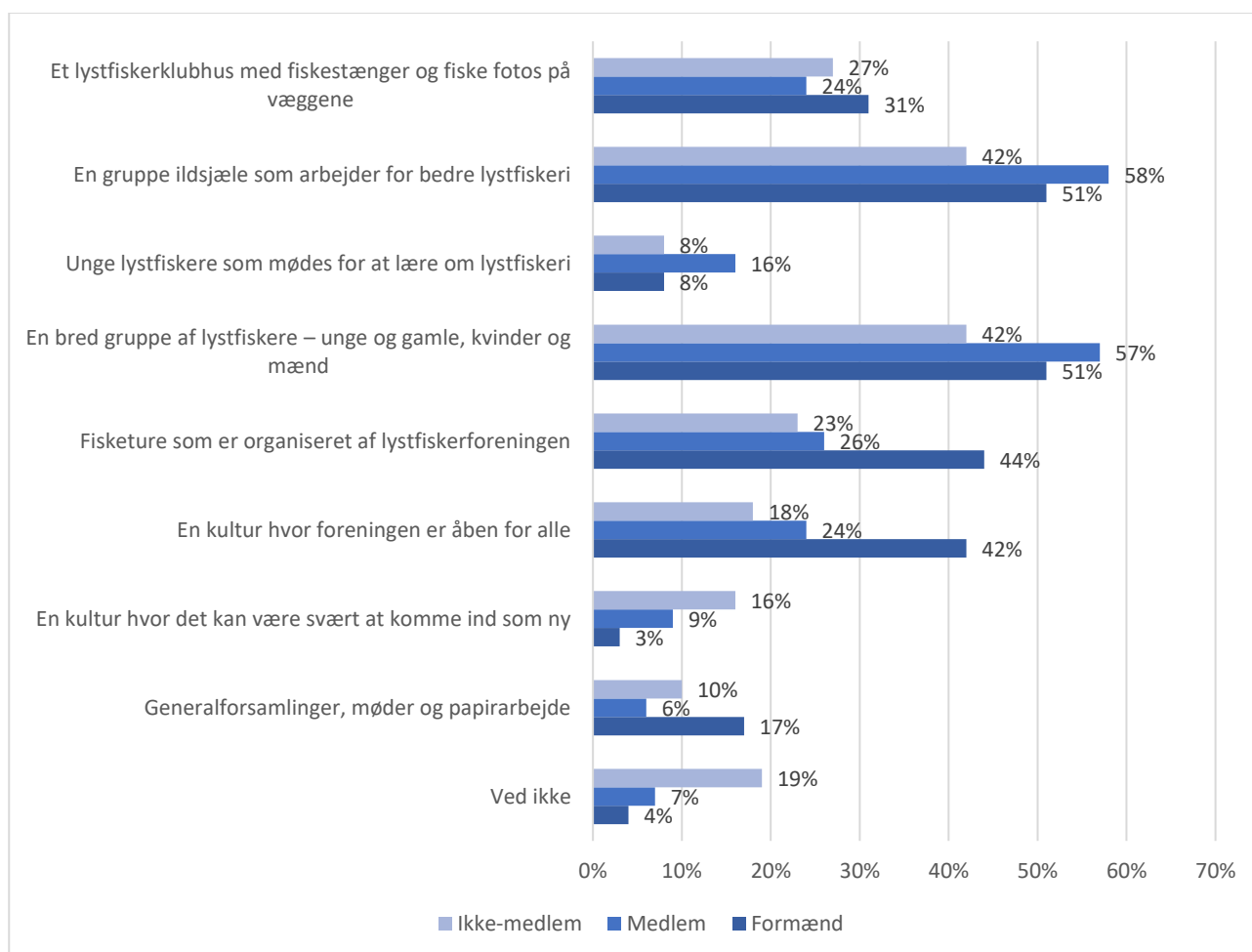
4.2. Imageforklaring: Har danske lystfiskerforeninger et dårligt image?

En anden forklaring man kan opstille er, at de danske lystfiskerforeninger har et imageproblem; at de ikke opfattes som attraktive at være medlem af eksempelvis på grund af den kultur der er omkring foreninger.

Dette er blevet undersøgt i spørgeskemaundersøgelserne ved at bede de tre grupper af respondenter forholde sig til spørgsmålet 'Hvilke tanker og billeder giver det dig, når du tænker på ordet *lystfiskerforening*' – og der er så givet 10 svarmuligheder. Blandt de 10 svarmuligheder er der både positive formuleringer såsom 'ildsjæle som arbejder for bedre lystfiskeri', neutrale såsom 'med fiskestænger og fiskefotos på væggene' og udsagn med en kritisk tone såsom udsagnet 'en kultur hvor det kan være svært at komme ind som ny'.

For det første har vi foreningerne selv (via formanden). Deres svar er et udtryk for, hvordan foreningerne opfatter sig selv, og måske også hvordan de ønsker at blive opfattet. Den anden gruppe udgøres af de lystfiskere som er medlemmer af en forening, og som derfor kender til foreningerne – og dermed kan af- eller bekræfte det 'officielle' billede som tegnes af foreningerne selv. Og endelig har vi så gruppen af ikke-foreningsmedlemmer som ud fra et mindre kendskab til foreningerne giver udtryk for, hvordan de 'udefra' opfatter foreningerne.

Figur 6: 'Hvilken tanker og billeder giver det dig, når du tænker på ordet lystfiskerforening'? Vælg op til tre svar

Det overordnede resultat er, at alle tre grupper peger på to positive udsagn som de mener er dækkende for en lystfiskerforening. Det ene udsagn er 'en gruppe ildsjæle som arbejder for bedre lystfiskeri'. Det andet udsagn er 'en bred gruppe af lystfiskere – unge og gamle, kvinder og mænd'. Vi ser af figuren ovenfor, at nok har formanden og medlemmerne et mere positivt billede af en forening end ikke-medlemmer – men selv lystfiskere som ikke er medlem af en lystfiskerforening har en overvejende positiv forestilling om foreningerne.

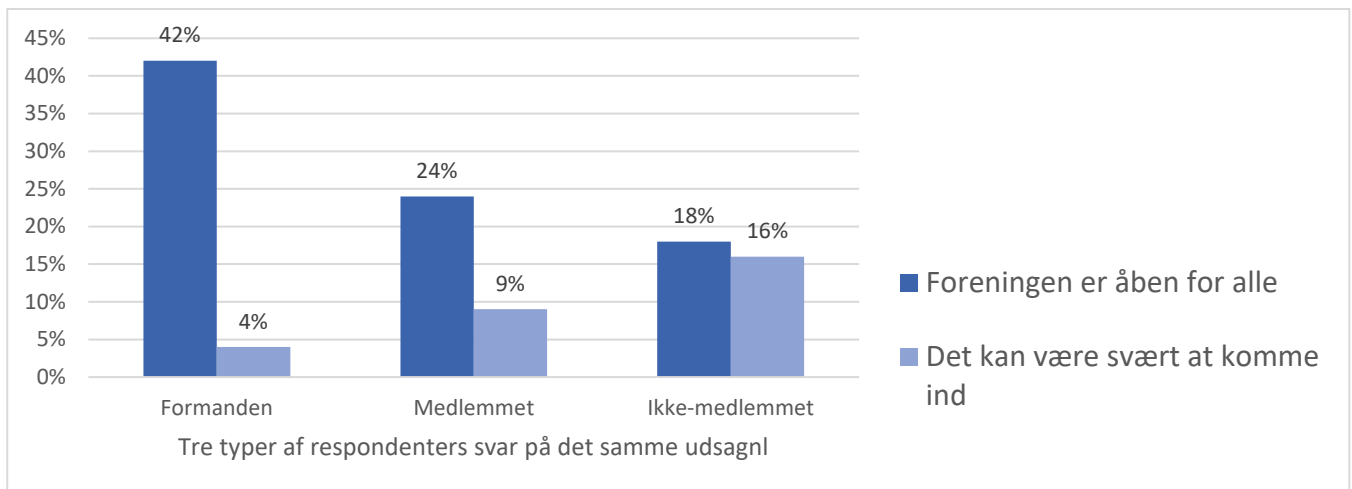
Derudover kan man bemærke følgende:

- At alle tre grupper i nogen grad associerer lystfiskerforeninger med et klubhus med stænger og fiskefotos (fra 25-32% af svarene)
- At alle tre grupper i ringe grad forbindelser lystfiskerforeninger med udsagnet 'unge lystfiskere som mødes...' (mellem 7-16%)
- At en mindre gruppe af respondenter i alle tre grupper forbinder lystfiskerforeninger med 'generalforsamlinger, møder og papirarbejde'.

Samlet set peger det mod, at lystfiskerforeningerne i det store og hele nyder et pænt omdømme, og i hvert fald at de ikke har et dårligt image.

Der er dog grund til at se nærmere på svarene omkring kultur i foreningerne jf. figuren nedenfor, for her er der et punkt hvor svarene fra de tre grupper af respondenter ikke følges ad.

Figur 7: Hvilke tanker og billeder giver det dig, når du tænker på din lystfiskerforening?

Note: Respondenten kan vælge op til tre udsagn blandt sammenlagt ni udsagn om en lystfiskerforening

Vi ser en stor spredning omkring udsagnet 'en kultur hvor foreningen er åben for alle'. Svartallene for de tre grupper er henholdsvis 42%, 24% og 18% - foreningerne opfatter sig som mere åbne end medlemmer og ikke-medlemmer opfatter. Dette ses også i den modsatte formulering. Foreningerne mener ikke, at udsagnet 'en kultur hvor det kan være svært at komme ind som ny' er dækkende (kun 4%), hvorimod henholdsvis 9% og 16% af medlemmer og ikke-medlemmer finder, at udsagnet er dækkende.

Så selv om foreningerne overordnet set ikke har et dårligt image, så er der et vist misforhold omkring forståelse af foreningens kultur og graden af åbenhed.

4.3. Kendskabsforklaring: Er 'forening' et ukendt territorium for mange lystfiskere?

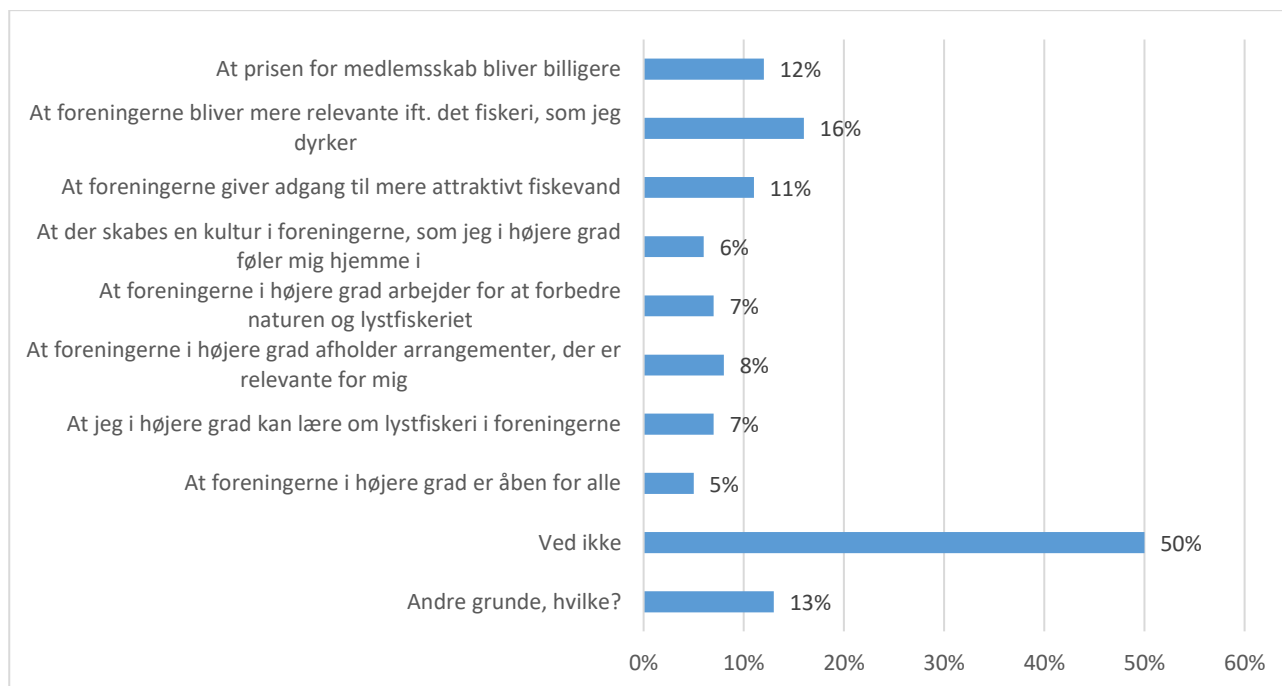
Det ville have været nyttigt med et direkte spørgsmål til fisketegnssindløserne hvorvidt de kender til lystfiskerforeningerne. Et sådant spørgsmål var imidlertid ikke indeholdt. I stedet har vi to spørgsmål, som giver en indikation af ikke-medlemmernes kendskab til foreningerne.

Det første spørgsmål lyder sådan: 'Hvad er årsagen til, at du ikke er medlem af en lystfiskerforening?'

Ikke-medlemmerne peger på to primære årsager. 39% svarer, 'at foreningerne er ikke relevant iht. det fiskeri jeg dyrker' og 34% svarer 'ved ikke'. De øvrige svarmuligheder – såsom attraktivt fiskevand, foreningens kultur, at man kan lære om fiskeri, at man kan deltage i arrangementer – giver meget lave svarprocenter på 1-5% og pris for medlemskab nævnes kun af 10%.

Billedet bliver endnu mere tydeligt, hvis man ser på svarene på spørgsmålet 'Hvad skulle der til for, at du bliver medlem af en lystfiskerforening?', jf. figuren nedenfor. Det viser sig, at den suveræne topscorer er 'ved ikke' som angives af 50% af alle ikke-medlemmer.

Figur 8: 'Hvad skulle der til for, at du bliver medlem af en lystfiskerforening?'

Det virker derfor rimeligt at sige, at rigtig mange lystfiskere som ikke er medlem af en forening har svage forventninger til, hvad en forening kan give dem – en meget stor gruppe ved ganske enkelt ikke, hvorfor de skal melde sig ind. Når vi ser på de supplerende svar som respondenterne efter eget valg har kunnet give, kan man se flere svar af typen:

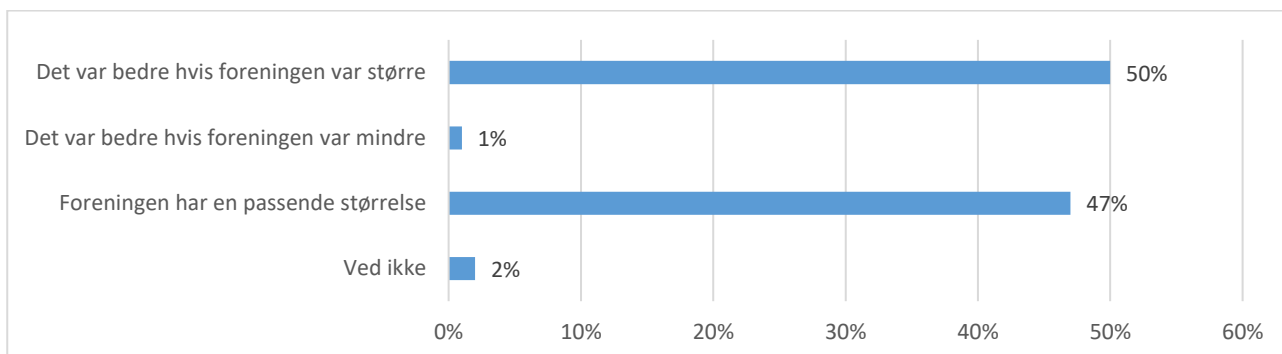
'Jeg har ikke hørt om nogle foreninger og kan ikke se hvordan det skal gavne mig', 'Vidste ikke at de fandtes', 'Har ikke tid', 'Har ikke overvejet at blive medlem', 'Det har jeg aldrig tænkt over', 'Jeg var ikke bekendt med klubberne', 'Vidste ikke de fandtes', 'Jeg har ikke hørt om en forening i nærheden'.

Samlet set synes svarene at udtrykke, at der bredt blandt mange af landets lystfiskere er en noget begrænset viden om foreningernes virke.

4.4. Motivationsforklaring: Er foreningerne motiveret til at få flere medlemmer?

Foreninger som har brug for medlemmer, må formodes at være motiveret til at skaffe medlemmer – hvilket så i sidste ende fører til flere medlemmer. Ser man imidlertid på foreningernes opfattelse af deres egen forenings størrelse, så viser det sig, at ca. halvdelen finder at de har en passende størrelse, og en anden halvdel så gerne, at foreningen var større, jf. figuren nedenfor.

Figur 9: Foreningsformændenes svar på spørgsmålet: 'Hvordan vurderer du din forenings aktuelle størrelse i forhold til at løse fremtidens udfordringer.'

Af dette må vi udlede, at kun halvdelen af foreningerne er stærkt motiveret til at få flere medlemmer, og at der derfor i store dele af forenings-lystfisker-Danmark er en begrænset motivation for at få flere medlemmer. Den manglende motivation til at få flere medlemmer skyldes typisk, at man i foreningerne har en opmærksomhed omkring at antal lystfiskere skal passe i forhold til faciliteter og fiskevand (undgå for højt fisketryk), og/eller at foreningen ønsker en bestemt størrelse, der svarer til dens ønsker omkring aktiviteter og fællesskab.

Tekstboks 8: Lystfiskeriforeningens overvejelser omkring medlemmer og pres på fiskevand og faciliteter

Et eksempel på foreningernes afvejning omkring medlemstal finder man hos Lystfiskeriforeningen. Nedenstående er sakset fra foreningens medlemsblad, Lystfiskeri Tidende, september 2021:

'Om det er Covid 19 eller andre forhold, der har gjort sig gældende, er ikke til at vide, men aldrig tidligere i LF's meget lange historie har vi været så mange medlemmer. Rigtig positivt, for det viser, vi gør noget rigtigt. Men kan vi blive for mange? Det er spørgsmålet, for vi bliver jo flere til at benytte faciliteterne, og det betyder uvilkårligt mere slid på materiellet. Til gengæld er vi også flere til at betale for de øgede omkostninger, det naturligt medfører.

For at imødekomme scenariet med for mange medlemmer, blev det, på den netop afholdte generalforsamling, som du kan læse mere om inde i bladet, vedtaget, at bestyrelsen kan lukke for tilgang af yderligere medlemmer, hvis den skønner, at presset på stationer og søer bliver for voldsomt. En praktisk foranstaltning hvor vi hurtigt kan regulere medlemstallet. Ikke fordi der foreligger aktuelle planer, men det er altid rart at være beredt og udstyret med de nødvendige værktøjer, hvis det skulle blive aktuelt.'

https://lystfiskeriforeningen.dk/wp-content/uploads/2021/08/LF_September-2021_web_uden-liste.pdf

4.5. Sammenfatning

Dette kapitel har diskuteret fire mulige forklaringer på, at få danske lystfiskere er medlem af en forening. For det første er der rejst en såkaldt free-rider forklaring, hvorefter den lave organisationsgrad skyldes, at det ikke er rationelt (i økonomisk forstand) at være medlem af en lystfiskerforening. Denne forklaring kan bekræftes i den forstand, at en stor del af dansk lystfiskeri foregår i fiskevande, hvor der ikke kræves medlemskab. Så ja, man kan have et godt lystfiskerliv uden at være medlem af en forening.

Den næste forklaring handler om foreningernes omdømme, deres image: At de har et dårligt image i forhold til hvem der udgør foreningerne, hvad de arbejder med og hvilken kultur der findes. Her er svaret

overvejende nej. Det viser sig, at foreningerne har et overvejende pænt image. Dog mener en del ikke-medlemmer, at foreningerne har en lukket kultur, så foreningerne frikendes ikke helt.

For det tredje har vi søgt en indikation af, hvorvidt lystfiskerne over en bred kam kender til foreningerne, dvs. en kendskabsforklaring: At danske lystfiskere har begrænset viden om danske lystfiskerforeninger? Hertil kan der svares et forsigtigt ja. Data viser i hvert fald, at mange ikke ved, hvorfor de skulle melde sig ind i en forening, og det er nærliggende at tolke at disse svar i nogen grad skyldes uvidenhed om foreningerne.

Og endelig har vi beskrevet, hvordan cirka halvdelen af foreningen finder, at de har den rette størrelse og at de derfor har en lavere motivation i forhold til at række ud til ikke-medlemmer.

Så hvorfor er der ikke flere medlemmer? Undersøgelsen peger på, at det skyldes tre forhold. For det første, og mest grundlæggende, at det for mange lystfiskere ikke er bydende nødvendigt at være medlem af en forening for at få et godt lystfiskeri i Danmark. Denne faktor kan der ikke som sådan ændres ved (det ville kræve en fundamental ændring af adgangsforhold til kyst- og havfiskeri), men foreningerne kan kommunikere tydeligere omkring deres rolle i at skabe et godt vandmiljø og lystfiskeri. Den anden faktor er ikke-medlemmernes lave kendskab til foreningerne. Også dette peger på behovet for foreningernes eksterne kommunikation. Og endelig er det kun halvdelen af forenings-lystfisker-Danmark, der har en stærk motivation i forhold til at arbejde for flere medlemmer.

Del 2: FORENINGERNES MEDLEMMER, OPGAVER OG UDFORDRINGER

5. Menneskene i foreningen

Efter at have set på dansk lystfiskeri og foreningerne fra et fugleperspektiv går vi nu ind i foreningerne og beskriver medlemmerne og dem der trækker læsset med opgaverne.

5.1. Formanden (for det er næsten altid en mand), bestyrelsen og de andre ildsjæle

Aldersprofilen for formændene i foreninger viser, at vi har at gøre med erfarne personer. Kun 8% af foreningerne ledes af personer som er yngre end 40 år – og 78% af foreningerne ledes af personer som er 50 år og ældre.

Tekstboks 5: Om brugen af ordet 'formænd'

To ud af de danske lystfiskerforeninger ledes af kvinder. Af den grund, og med tanke på den aktuelle opmærksomhed omkring hvordan vi i sproget indlægger kønsmæssige betydninger, er det i følgegruppen blevet drøftet om vi her i rapporten bør anvende betegnelsen 'forperson' eller 'leder' frem for formand/formænd. Følgegruppen har rådgivet, at rapporten anvender udtrykket formand/formænd da det er gængs praksis i foreningerne.

Aldersprofilen for bestyrelsesmedlemmerne viser, at et bestyrelsesmedlem typisk er lidt yngre end formanden; få er over 70 år og de fleste ligger mellem 50-59 år. Lystfiskerforeningerne nyder således samlet set godt af ressourcestærke ældre til at tage 'det lange slæb' med bestyrelsesarbejdet, hvilket i øvrigt er en generel tendens i i foreningslivet (Altinget, 2019).

Foreningerne er blevet spurgt om, hvor mange aktive medlemmer ('ildsjæle') foreningen har. Med aktive medlemmer forstås ikke kun bestyrelsesmedlemmer, men også medlemmer af udvalg, personer med praktisk ansvar, personer der bidrager til vandpleje, kommunikation samt løser andre, særlige opgaver.

Det viser sig, at en lystfiskerforening i gennemsnit har 22 ildsjæle, og at de 145 foreninger som har deltaget i undersøgelsen i alt har 2.823. I forhold til foreningernes størrelser ser vi det mønster, at jo større foreningerne er, jo flere aktive medlemmer er der, men også at andelen af aktive medlemmer er større i mindre foreningerne.

Tabel 10: Antal aktive medlemmer i forhold til foreningernes størrelse

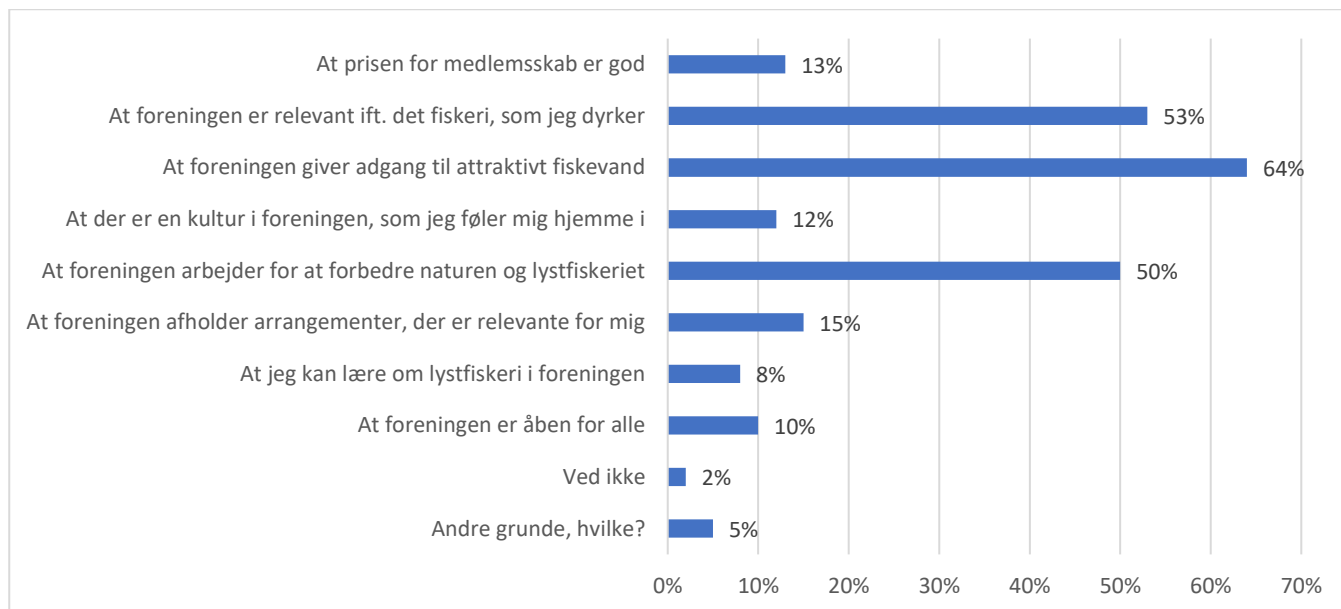
Foreningernes medlemstal	Aktive medlemmer per forening	%-vis andel aktive medlemmer
Færre end 50	15	39%
50-99	20	16%
100-299	21	12%
300-599	31	8%
600 og flere	37	4%(*)

Note: Antaget 800 medlemmer*

5.2. Medlemmerne – hvorfor er de medlem af en lystfiskerforening?

Blandt de personer som har indløst fisketegn og som har besvaret spørgeskemaundersøgelsen finder vi cirka 400 personer, der er medlemmer af en forening. De er blevet spurgt om, hvad der er årsagen til, at deres medlemskab af en forening og har kunne vælge op til tre grunde blandt i alt 10 svarmuligheder.

Figur 10: 'Hvad er årsagen til, at du er medlem af en lystfiskerforening (vælg op til tre grunde)?'

Man ser, at tre årsager skiller sig ud.

64% nævner, at foreningen giver adgang til attraktivt fiskevand; man er nød til at være medlem for at få adgang til dette fiskevand. En anden væsentlig grund er, at foreningen er relevant i forhold til det fiskeri man dyrker – relevant i forhold til fiskevand, foredrag, m.v. Og endelig ser vi for det tredje, at 50% er medlem, fordi foreningen arbejder for at forbedre naturen og lystfiskeriet. Man er altså medlem af snævre personlige grunde (giver mig adgang til godt fiskevand) såvel som ud fra et bredere hensyn (forbedre naturen og lystfiskeriet).

5.3. Unge og foreningerne

I en undersøgelse af *fremtidens* lystfiskerforening er det relevant at vurdere om der er strømninger hos yngre lystfiskere som foreningerne bør være opmærksomme på – hvilket er nok så vigtigt fordi det i en periode har været en udbredt opfattelse, at rekrutteringen til lystfiskeri er for lav til at opretholde interessen for lystfiskeri.

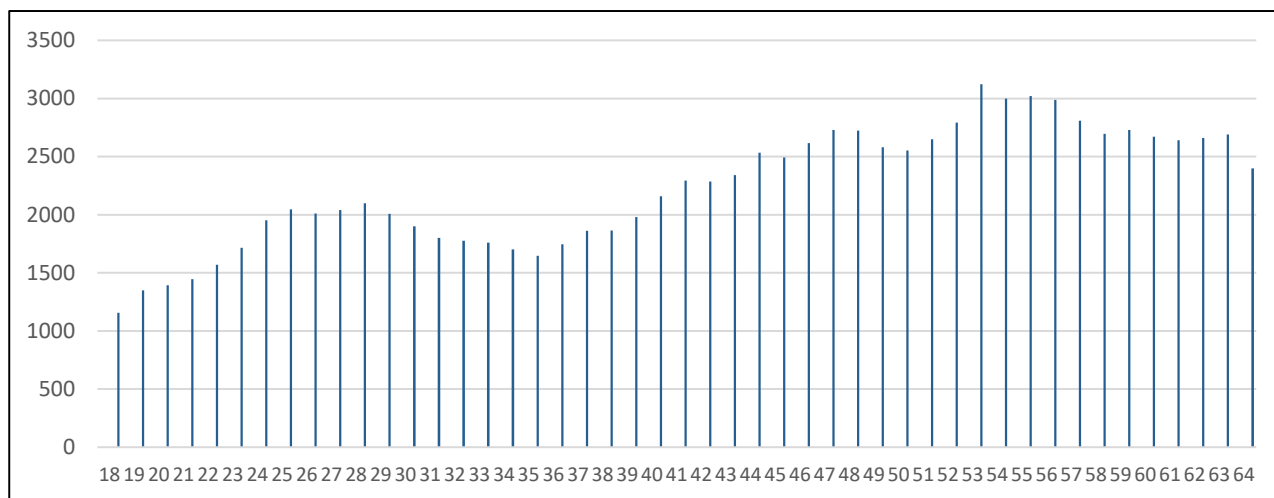
Dette afsnit trækker på forskellige datakilder. Fiskeristyrelsens data om fisketegn (fisketegnsindløserens alder) og survey data vedr. ikke-medlemmer er anvendt. Kvalitative vurderinger er indhentet via interview med personer med særligt kendskab til yngre lystfiskere.

Unge deltagelse i fiskeriet er lavere end ældre – men er stigende

Et indtryk af unge fiskeintensitet fremgår af figuren nedenfor som for hver årgang mellem 18-64 år viser, hvor mange, der i 2020 har indløst et årsketegn. Som det fremgår er der betydeligt færre lystfiskere i de

ynge årgange. Man skal helt frem til de 45-årige for at finde mere end 2500 fisketegnsindlødere per årgang.

Figur 11: Årsfisketegnsindlødere i 2020 fordelt på alder, 18-64 år

Kilde: Fiskeristyrelsens statistik over fisketegnsindlødere. Bemærk, at i figuren er kun medtaget personer som har oplyst alder.

Det samme forhold er vist på en anden måde i tabellen neden for. Her ser man hvor mange der i tre udvalgte aldersgrupper har indløst et års-fisketegn. Det fremgår, at andelen er noget lavere for gruppen af 18-25 årige end for ældre lystfiskere, idet kun 2,7% i disse årgange har indløst et års-fisketegn.

Tabel 11: Oversigt over tre forskellige aldersgruppers fiskeintensitet, opgjort ud fra antal solgte fisketegn

Alder (årgange)	Antal indløste års-fisketegn 2020*	Antal danskere i aldersgruppen	Andel danskere med års-fisketegn
18-25 år	16.088	594.614	2,7%
38-45 år	22.864	563.454	4,1%
58-65 år	24.502	564.303	4,3%

Note: 27% af alle årsfisketegnsindlødere i 2020 har ikke oplyst alder. Det er i denne opgørelse antaget, at der er 27% i alle tre aldersgrupper som ikke har oplyst deres alder.

Et mere opløftende indtryk af rekrutteringen til lystfiskeriet får man, hvis man ser udviklingen de sidste to år i de tre aldersgruppers køb af års-fisketegn, som vist i tabellen nedenfor. Her ses, at der har været en stor stigning i gruppen af 18-25 årige på 72%, hvorimod udviklingen for andre har været mere moderat. Den store stigning skal dog ses i det lys, at corona-situationen gjorde 2020 til et usædvanligt lystfiskerår. Der er ingen sikkerhed for, at den øgede interesse fastholdes.

Tabel 12: Oversigt over udviklingen fra 2019 til 2020 i tre forskellige aldersgruppers fiskeintensitet

Alder (årgange)	Antal indløste års-fisketegn 2019	Antal indløste års-fisketegn 2020	%-vis stigning
18-25 år	9.350	16.088	72 %
38-45 år	19.729	22.864	16 %
58-65 år	24.331	24.502	1 %

Note: 24 og 27% af alle årsfisketegnsindlødere i henholdsvis 2019 og 2020 har ikke oplyst alder. Det er i denne opgørelse antaget, at der er hhv. 24% og 27% i alle tre aldersgrupper som ikke har oplyst deres alder.

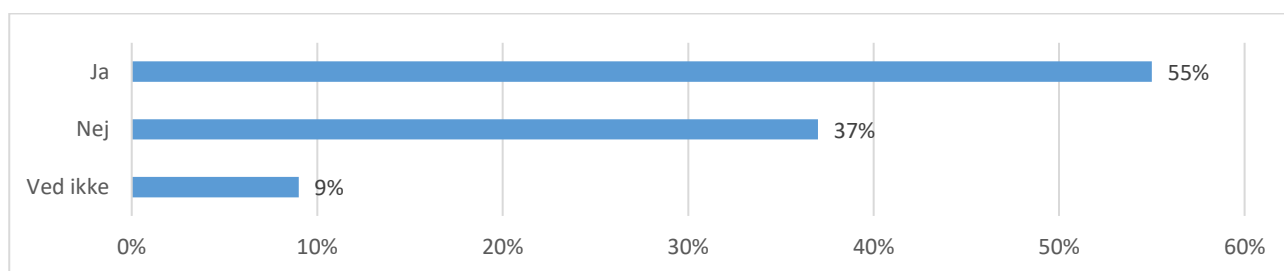
Det skal videre understreges, at man ikke af ovenstående data om fisketegnskøbernes alder kan slutte, hvordan antallet af lystfiskere vil udvikle sig fremover. Vi har ikke data for hvornår en person typisk bliver lystfisker – er det eksempelvis en hobby som man i først starter med senere i livet? Tallet skal også tages med det forbehold, at yngre lystfiskere måske ikke har kendskab til, at man skal have fisketegn, fordi de er nye i lystfiskeriet, og endvidere at der måske er flere i de yngre årgange som fisker i vande, hvor der ikke kræves fisketegn.

Den bekymring, der har været i lystfiskeriet omkring rekruttering, kan bekræftes så langt som at antallet af yngre årsfisketegnsindløbere er betydeligt lavere end ældre årgange. Samtidig er det bemærkelsesværdigt, at der i perioden 2019-2020 har været et spring i interessen; en udvikling der tidsmæssigt falder sammen med corona-situationen og den store og positive pressedækning, der har været af lystfiskeri. Spørgsmålet er så nu, hvordan lystfiskerforeningerne kan anvende den fornyede lystfiskerinteresse blandt de unge.

Yngre lystfiskere og foreningerne

For godt halvdelen af foreningerne er det vigtigt at have et særligt fokus på unge medlemmer.

Figur 12: Foreningsformændenes svar på spørgsmålet: 'Er det vigtigt for din forening at have særskilt fokus på at have unge medlemmer under 25 år?'

Undersøgelsen viser endvidere, at ca. hver fjerde forening har egen juniorafdeling og ture og aktiviteter rettet mod unge. Foreningerne af typen 'Lakse-foreningen' (83%) og 'Fiskevande rundt omkring, særligt vandløb' (71%) giver højest prioritet til juniorarbejdet. Vi ser også, at foreningerne som er medlem af Danmarks Sportsfiskerforbund lægger mere vægt på juniorarbejdet (63%) end foreninger som ikke medlem af forbundet (47%).

Foreningerne er også blevet spurgt om, hvad der efter deres mening er det vigtigste en lystfiskerforening kan gøre for til tiltrække yngre lystfiskere. Topscorerne er 'Instruktion og læring målrettet yngre lystfiskere' (52%), 'Kommunikation på nye platforme målrettet unge' (49%) og 'Give unge muligheder og ansvar ved at inddrage dem i foreningens aktiviteter' (35%). 29% tilkendegiver, at det for deres forening er vigtigt at have 'Mere fokus på at have en ungevenlig kultur'.

I store træk er der en god overensstemmelse mellem disse prioriteringer og så de tilkendegivelser, vi har indhentet (se tekstboks nedenfor), dog med den tilføjelse at unge-eksperterne særligt har betonet vigtigheden af en unge-venlig kultur.

Tekstboks 6: Unge, lystfiskeri og et kritisk syn på den traditionelle lystfiskerforening

To personer med et bredt kendskab til foreningstraditionen i dansk lystfiskeri og som arbejder med yngre lystfiskere⁵ har i interviews givet udtryk for en kritisk tilgang til den traditionelle forening, baseret på deres oplevelser af ungdomskulturen. De opfordrer foreningerne til at give plads til de unge, så de får tilknytning til foreningerne og kan blive bærende kræfter. Deres vurderinger kan sammenfattes i disse punkter:

Hvad fascinerer unge lystfiskere? Det, der altid har fascineret lystfiskere, nemlig at fange fisk og være på tur. At det er en lidt svær og udfordrende hobby, med klar identitet og sejt grej.

Hvilke typer af fiskeri optager dem? Det, der er populært! Laks og ørred er lystfiskeriets popkultur, trækker stort læs. Geddefiskeri var hot gennem 2010'erne, er klinget noget af, men stadig populært. Promovering via grej brands og you tube havde stor betydning. Også en vis karpørderi – og street fishing.

Er de 'anderledes' end yngre fiskere var for 20 år siden? Ja! Forskellen er sociale medier. Det er her man lærer om fiskekultur, grej og teknik – både facebook, instagram og you tube. Man (ud)dannes via you tube, ikke foreningerne.

Hvordan bruger unge lystfiskere sociale medier? De arrangerer ture og små lukkede fiskefællesskaber. De kommunikerer før, under og efter fiskeriet. Der laves opdateringer under fiskeriet; det bimler og bamler når fiskeriet er godt – og de unge (de fleste af dem) kan håndtere både at være i fiskeriet og i kommunikationen.

Hvordan opfatter yngre lystfiskere foreningerne? Det varierer, men mange opfatter foreningerne som 'ældre mænd, piberøg, Underberg og gule ærter' – og det siger dem absolut intet. Tværtimod, de flygter væk.

Hvad skal foreningerne gøre for at komme de unge i møde? Man skal give dem rum – både fysisk og i overført betydning – til at skabe deres eget univers, fællesskab og definere deres fiskeri, gerne med eget navn, logo og grej. Lad vær med at få dem til at ligne ældre lystfiskere.

Orker yngre lystfiskere at være sammen med ældre lystfiskere? Ja! Det hele afhænger af attitude. Det handler om at ville de unge, at dele fiskeglæde med dem, at skabe et mødested for fiskeglæde. Så ophæves skel mellem aldersgrupper.

Denne beskrivelse er som nævnt baseret på to personers erfaringer. Beskrivelsen er blevet drøftet med følgegruppen bag 'Fremtidens Lystfiskerforening' som finder at beskrivelsen virker plausibel.

Sammenfattende viser undersøgelsen, at unges fiskeintensitet er lavere end for ældre, men den har været markant stigende over den periode, hvor corona pandemien florerede, hvorfor det nu bliver spændende om den øgede interesse kan fastholdes. Godt halvdelen af foreningerne har et særligt fokus på yngre lystfiskere. Der synes at være en god opmærksomhed i foreningerne omkring hvad der er vigtigt for at have et unge-venligt foreningsliv, og opgaven – for de foreningerne som ønsker at fremme ungeaktiviteter - må således være at føre disse tanker ud i livet. Budskabet fra repræsentanterne for yngre lystfiskere er klart: Det vigtigste er at foreningerne har en unge-venlig kultur og møder de unge med fiskeglæde.

5.4. Kvinder og foreningerne

Lystfiskeri er mandsdomineret, men antallet af kvindelige lystfiskere er langsomt stigende. Antallet af kvindelige års-fisketegnsindløbere steg til 11,9% i 2020, hvilket er det højeste niveau nogensinde.

⁵ Bo Frier Rønholt er lærer på fiskelinjen på Aalestrup Naturefterskole, med mange års kendskab til lystfiskeri og ungdomskultur. Martin Bruun Kristensen har bl.a. arbejdet med unge og lystfiskeri via konceptet 'Overspringerne'.

Danmarks Sportsfiskerforbund har siden 2017 opgjort medlemmers køn. 6.000 medlemmer er registreret i denne periode, og af disse udgør kvinder 12,2%. Kvindeandelen af lystfiskere i DSF svarer således forholdsmæssigt til antallet af kvindelige lystfiskere generelt. Det indikerer, at der i DSF foreningerne hverken er en kultur som særlig tiltrækker eller afskrækker kvinder.

I forhold til kvinder og foreninger viser spørgeskemaundersøgelsen:

- At det for 19% af foreningerne er vigtigt at have et særligt fokus på kvinder
- At 88% af foreningerne ikke har særlige aktiviteter og ture målrettet kvinder
- At foreninger som er medlem af DSF i højere grad finder det vigtigt at have et fokus på kvindelige medlemmer (24%) i forhold til foreninger som ikke er medlem af DSF (tilsvarende andel er 13%)

I undersøgelsen er foreningerne endvidere blevet bedt om at rangordne 14 typer af opgaver efter vigtighed. Her viser det sig, at opgaven at *rekruttere kvindelige medlemmer* placerer sig som den mindst vigtige opgave.

Opsamlende kan det fastslås, at 1 ud af 10 lystfiskere er en kvinde, og at det for foreningerne ikke er vigtigt at rekruttere kvindelige medlemmer. Er man kritisk kan dette tolkes som en ringe interesse i foreningerne, måske endog modvilje, i forhold til at få flere kvindelige lystfiskere. Men man kan også blot se tallene som en modvilje mod at tale om køn i forhold til lystfiskeri, frem for en modvilje mod kvindelige lystfiskere. En sådan tolkning af tallene finder støtte i de udsagn som flere foreningsformænd har givet i forbindelse med besvarelsen af spørgeskemaet. Der er eksempelvis skrevet, at '....jeg anerkender ikke præmissen, at vi skal tiltrække bestemte køn...' og 'det er personens interesse for lystfiskere, der er afgørende, ikke køn'.

Tekstboks 7: En kvinde er formand for landets største lystfiskerforening

Silkeborg Fiskeriforening er stiftet i 1869 og er dermed Danmarks ældste – eller én af de ældste lystfiskerforeninger. Den har ikke færre end 2.200 medlemmer og er Danmarks største forening, målt på antal medlemmer.

Den tilbyder faciliteter, både og fiskeret ved 22 søer i søhøjlandet omkring Silkeborg og endvidere har foreningen fiskeret ved syv vandløb.

Foreningens formand er Lis Pia Mogensen. Hun bruger i gennemsnit 10 timer om ugen på formandsarbejdet. Der skal svares på mails, planlægges møder, læses materialer og mange trækker i hende – aktuelt oplever hun at blive involveret i kommunens arbejde med at udvikle sin profil som 'outdoor-kommune'.

I en travl hverdag er lystfiskeriet et frirum. Lis Pia Mogensen er en alsidig lystfisker, der nok foretrækker de skønne søer omkring Silkeborg, men også gerne tager på havet eller kysten. Uanset hvor hun fisker, er der ét princip som fastholdes: Mobiltelefonen kommer ikke med! Ellers får jeg jo aldrig ro – som hun siger.

Ud fra devisen 'vi er alle lystfiskere' ønsker hun ikke, at der bliver slået alt for meget på betydningen af køn. Og det er ikke hende, der står forrest med at arrangere særlige kvinde-events. Men samtidig forstår hun de kvinder som måtte ønske at skabe et særligt rum for at udvikle deres lystfiskeri. Hendes råd til foreningerne er derfor, at de skal være imødekommende, hvis der er kvinder som ønsker at arrangere ture eller arrangementer kun for kvinder.

5.5. Bliver der flere medlemmer i fremtiden?

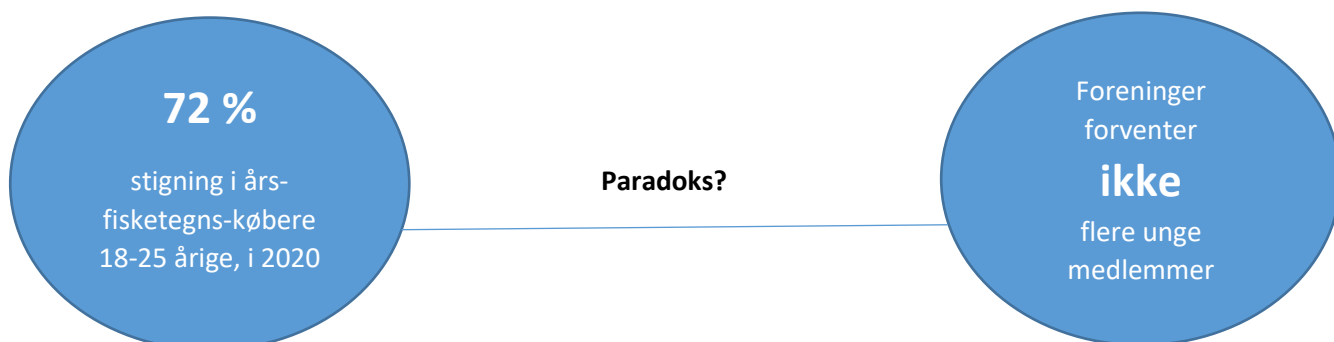
En meget forsigtig optimisme. Sådan kan man sammenfatte foreningernes syn på, hvordan medlemstallet vil udvikle sig frem. De forventer nemlig, at medlemstallet for de forskellige typer af medlemmer i store træk vil være uændret i 2030, dog med en hældning mod at forvente et højere medlemstal.

Tabel 13: Foreningernes vurdering af udviklingen i medlemstal frem mod 2030 (blå fremtoning viser hyppigste svar)

'Hvordan tror du at medlemstallet for følgende grupper udvikler sig frem mod 2030 i din forening'	Forventning			
	Lavere	Uændret	Højere	Ved ikke
Medlemmer under 18 år	21 %	41 %	29 %	9 %
Medlemmer mellem 18-29 år	19 %	51 %	24 %	6 %
Medlemmer mellem 30-39 år	16 %	48 %	31 %	5 %
Medlemmer 40 år+	12 %	28 %	57 %	3 %
Kvindelige medlemmer	7 %	52 %	30 %	11 %
Medlemmer af anden etnisk oprindelse	6 %	53 %	21 %	20 %

Det er interessant at se nærmere på, hvilke typer af medlemmer som foreninger forventer flere af. De forventer særligt, at der bliver flere medlemmer som er ældre end 40 år, men de har ingen forventning om højere medlemstal blandt yngre lystfiskere. Det kan godt undre, jf. at der har været en stor vækst i antallet af yngre lystfiskere i Danmark. Hvorfor har foreningerne ikke en større tiltro til, at den store vækst i antallet af yngre lystfiskere smitter af på foreningerne? Er det udtryk for, at de ikke er opmærksomme på denne tendens, udtrykker svarene, at de godt kender udviklingen, men ikke forventer at de nye lystfiskere vil orientere sig mod foreningerne – eller skyldes det, at foreningerne anser øgningen af unge lystfiskere for at være et midlertidig, corona-pandemi forårsaget fænomen?

Figur 13: En overvejelse: Hvorfor forventer foreningerne ikke flere yngre medlemmer?

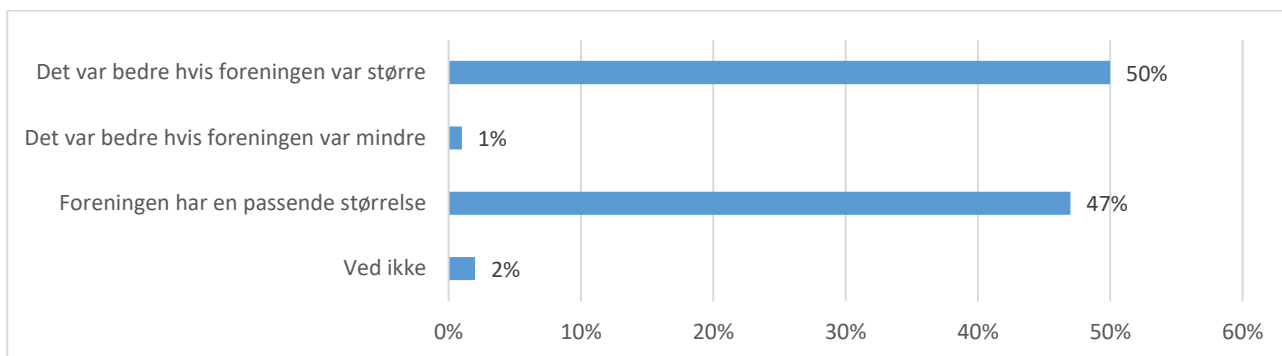

Et andet udtryk for foreningernes forventning har vi fået via udsagnet 'I 2030 er en større andel af danske lystfiskere medlem af en lystfiskerforening'. Her fordeler svarene sig med en tredjedel til 'ikke sandsynligt', 'sandsynligt' og 'både og'. Dette viser også, at foreningerne overvejende forventer et uændret medlemstal.

Hvem vil gerne vokse

Ser man foreningens opfattelse af deres egen forenings størrelse, så blev det vist ovenfor i afsnit 4.4 - at ca. halvdelen finder at foreningen har en passende størrelse, og en anden halvdel så gerne, at foreningen var større.

Figur 14 (samme figur som figur 9): Foreningsformændenes svar på spørgsmålet: 'Hvordan vurderer du din forenings aktuelle størrelse i forhold til at løse fremtidens udfordringer.'

Det interessante er nu at se på, hvilke foreninger som gerne vil vokse – et ønske som kan være funderet i et behov for nye kræfter til foreningen, få en bedre økonomi eller være i stand til at løse nye opgaver. Nedenfor har vi derfor rangordnet foreningstyperne efter deres behov for at vokse. Endvidere har vi krydset svarene med oplysninger om hvorvidt foreningerne er medlem af Danmarks Sportsfiskerforbund eller ej.

Der viser sig en stor forskel mellem de forskellige typer af foreninger. På den ene side har vi 'Lakseforeningen' som stort set ikke har behov for at vokse. På den anden side ser vi foreningerne af typen 'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil' og 'Fiskevande rundt omkring, primært sø' hvor henholdsvis 64% og 63% gerne så, at foreningerne var større.

Et andet mønster er, at foreninger som ikke er medlem af Danmarks Sportsfiskerforbund i højere grad ser et behov for at være større end foreninger som er medlem af forbundet.

I forhold til foreningernes størrelser ser vi en høj grad af sammenhæng: Jo færre medlemmer foreningerne har, jo større interesse i at blive flere.

Tabel 14: Rangordning af foreninger efter deres interesse i at blive større

Typer af danske lystfiskerforeninger	Gennemsnit antal medlemmer denne type forening	Svarer ja til 'Det var bedre, hvis foreningen var større'	Er der overvægt af DSF foreninger i denne kategori
Ture, teknik og lystfiskerlivsstil	70	65%	Nej
Fiskevande rundt omkring – primært sø	235	56%	Nej
Kyst og hav	161	60%	Nej
Vores lokale fiskevand – vandløb	194	50%	Ja
Vores lokale fiskevand – sø	255	48%	Ja
Fiskevande rundt omkring – primært vandløb	244	50%	Ja
Lakseforeningen	488	15%	Ja
Nationale foreninger			

Sammenfattende ser vi, at foreningerne er moderat optimistiske i forhold til den fremtidige medlemsudvikling; mange forventer uændret medlemstal og med en mindre vægt over mod at forvente flere frem for færre medlemmer. Vi har ligeledes set, at ca. halvdelen af foreninger gerne ser flere end det nuværende antal medlemmer.

5.6. Hvilke foreninger opfattes som attraktive

Vi har hidtil i dette kapitel set på foreningerne indefra, men nu ser vi på foreningerne udefra. Tabellen nedenfor, viser, hvordan ikke-medlemmerne vurderer attraktionen ved de forskellige typer af foreningerne. Bemærk, at vi i tabellen har inkluderet en kolonne, der viser hvor optimistiske de forskellige typer af foreninger er⁶. På den måde kan vi se om der er en sammenhæng mellem at være lav på optimisme og lav på attraktion. Det kan allerede røbes at denne sammenhæng *ikke* findes, tværtimod!

Tabel 15: Hvilke typer af foreningerne vil lystfiskerne foretrække at være medlemmer af

Hvilke af disse typer af lystfiskerforeninger vil det være mest nærliggende for dig at blive medlem af?		Andel	Foreningernes optimisme i forhold til fremtiden (indeks)
Formulering i spørgeskemaet	~ korresponderer med denne type lystfiskerforening		
En forening som har fokus på kyst- og havfiskeri	Kyst og hav	38%	569
En forening som har fiskeret i vandløb tæt ved, hvor jeg bor	Vores lokale fiskevand – vandløb	25%	578
En forening som har fiskeret i søer tæt ved, hvor jeg bor	Vores lokale fiskevand – sø	16%	604
En forening som har fokus på at arrangere ture og fiskerejser	Ture, teknik og lystfiskerlivsstil	14%	606
En forening som har fiskeret i vandløb rundt omkring	Fiskevande rundt omkring – primært vandløb	9%	673
En forening som har fiskeret i søer rundt omkring	Fiskevande rundt omkring – primært sø	7%	688
En forening som har fiskeret i et vandløb med laks	Lakse-foreningen	7%	785
En forening som har fokus på én bestemt fisketeknik	Nationale foreninger	2%	

Resultaterne er markante! De fire typer af foreninger som har mindst optimisme i forhold til fremtiden er netop de fire typer af foreninger som lystfiskerne finder det mest nærliggende at blive medlem af.

Foreningerne i 'Kyst og hav' scorer lavest hvad angår fremtidsoptimisme, men ikke færre end 38% af fisketegnsholderne finder det mest nærliggende at blive medlem af en sådan forening. Her efterspørger lystfiskerne altså ikke en klub som giver adgang til et fiskevand (jf. billedet med 'Golfklubben'), men en forening (som 'Cykelforeningen'), der tilbyder vejledning og fællesskab omkring hobbyen.

⁶ Optimismeindeks konstrueret ud fra spørgsmålet: 'Hvordan ser du samlet udviklingen for din forening frem mod 2030? Du bedes angive din vurdering som et tal fra 1 til 10. 1 svarer til en situation, hvor du ser store vanskeligheder i forhold til at opretholde foreningen og derfor er usikker på foreningens eksistens i 2030, og 10 svarer til en situation, hvor du ikke ser store vanskeligheder i forhold til at opretholde foreningen og derfor ikke er usikker på foreningens eksistens i 2030'. De forskellige typer af foreninger kan opnå en score fra 100 – 1000. Sidstnævnte ville være en situation, hvor alle foreninger i en bestemt type af foreninger (dvs. 100%) angiver den højeste score (dvs. 10).

Det er nok også en overraskelse, at foreningerne af typen 'Lakse-foreningen' scorer lavt hvad angår attraktion, når disse foreningerne på andre parametre placerer sig højt, herunder at de har det højeste niveau for fremtidsoptimisme.

Disse resultater må give grobund for ny optimisme blandt de foreninger som ønsker flere medlemmer.

5.7. Sammenfatning

Vi har i dette afsnit set på foreningerne både indefra og udefra. Indledningsvis kan det konstateres, at det er erfarne personer som leder danske lystfiskerforeninger. 76% af foreningerne formænd er 50 år og ældre, og det samme gælder for bestyrelsesmedlemmerne.

Det er opgjort, at der er 22 aktive personer i gennemsnit per forening ('ildsjæle'). Med aktive medlemmer forstås bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af udvalg, personer med praktisk ansvar, personer der bidrager til vandpleje, kommunikation og andre løbende opgaver. Vi har set det mønster, at jo større foreningerne er, jo flere aktive medlemmer er der, men også at andelen af aktive medlemmer er større i mindre foreninger.

Spørgsmålet om unge og foreningerne er spændende, da unges fiskeintensitet er lavere end for ældre, så står foreningerne med et rekrutteringsproblem? Godt halvdelen af foreningerne har et særligt fokus på yngre lystfiskere. Budskabet fra repræsentanterne for yngre lystfiskere er klart: Det er vigtigt at foreningerne har en unge-venlig kultur og møder de unge med fiskeglæde – ellers bliver de unge ikke en del af foreningerne fremover, med de alvorlige konsekvenser det måtte have. Foreningerne forventer ikke flere unge medlemmer, trods de seneste års øgede interesse blandt yngre danskere. Hvorfor ikke – må man spørge?

Lystfiskeri er en mandsdomineret aktivitet, og kun ca. 10% af lystfiskerne er kvinder. Dog er i foreningerne en vis reservation mod aktiviteter rettet mod kvinder – 'vi er jo alle lystfiskere' – og kun for 19% af foreningerne er vigtigt at have et særligt fokus på kvinder, dvs. en langt lavere andel end for unge.

I forhold til foreningernes medlemstal ser vi, at halvdelen af foreningerne oplever at have det rette antal medlemmer, resten vil gerne vokse. Foreningerne er moderat optimistiske i forhold til den fremtidige medlemsudvikling; mange forventer uændret medlemstal og med en mindre vægt over mod at forvente flere frem for færre medlemmer.

Til slut har vi set på foreningerne udefra: hvilke typer af foreninger vil det være mest nærliggende for ikke-medlemmer at bliver medlemmer af. Her dukker et spændende paradoks frem. De fire typer af foreninger som har mindst optimisme i forhold til fremtiden er netop de fire typer af foreninger som lystfiskerne finder det mest nærliggende at blive medlem af. Det må give grobund for optimisme.

De foreninger som har mest brug for medlemmer er de foreninger som lystfiskerne helst vil være medlem af

6. Opgaverne i foreningen

En forening er et forpligtende fællesskab. Mange opgaver skal løses, og der er brug for praktiske, administrative, strategiske og kommunikative kompetencer når der skal laves aftaler om fiskeret, vedligeholdes faciliteter, arrangeres foredrag og holdes møder med offentlige myndigheder. I dette kapitel ser vi nærmere på opgaverne.

6.1. Medlemmernes engagement

Tabellen nedenfor indeholder en rangordning af otte opgaver som man typisk involverer medlemmerne i. Nogle af opgaverne er praktiske, andre er ledelsesmæssige, nogle er ad-hoc, andre er løbende. Opgaverne er rangeret på baggrund af foreningernes svar. Vi kan dermed se, hvilke opgaver det er nemmest – og sværest - at involvere medlemmerne i. Der er spurgt både til situationen som den kendes i 2021 og foreningerne har også angivet hvorvidt det bliver nemmere eller sværere at rekruttere frem mod 2030.

Tabel 16: Rangordning af opgaver efter hvilke opgaver som det er mindst vanskeligt at engagere medlemmerne i (blå fremtoning viser hyppigste svar)

'Hvordan er det aktuelt i 2021 at få medlemmer til at medvirke til følgende opgaver i din forening?'		Andel formænd for lystfiskerforeninger som angiver denne opgave som				'Hvordan bliver det frem mod 2030 at få medlemmer til at medvirke til følgende opgave i din forening?'
		'vanskelig' eller 'meget vanskelig'	'Både og'	'ikke vanskelig' eller 'slet ikke vanskelig'	'Ved ikke'	
Nemmest	Give praktisk hjælp til at arrangere fisketure	20%	22%	51%	7%	Som nu
	Give praktisk hjælp til at arrangere møder og foredrag	24%	32%	41%	3%	Som nu
	Give praktisk hjælp til at vedligeholde faciliteter	25%	28%	40%	7%	Som nu
	Bidrage til praktisk arbejde omkring vandplejeprojekter	18%	29%	38%	15%	Som nu
	Hjemmeside, personoplysninger, adm.	36%	26%	33%	3%	Som nu
	Administrativt arbejde omkring vandplejeprojekter	25%	30%	29%	16%	Som nu
	Være kasserer	48%	20%	29%	3%	Mere vanskeligt
Sværest	Være bestyrelsesmedlem	45%	25%	27%	1%	Som nu

Det er nemmest at engagere medlemmerne i praktiske og ad-hoc opgaver, såsom at arrangere ture, bidrage til vandplejedagene og vedligeholde både og udstyr. Sværere bliver det med administrativt og ledelsesbetonet arbejde, der kræver et langt, sejt træk.

Er glasset så halv fuldt eller halv tomt? Tallene viser, at det bestemt ikke er umuligt at involvere medlemmerne – og i store træk forventes samme niveau af engagement fremover. Men for halvdelen af foreningerne er det vanskeligt eller meget vanskeligt at finde personer til bestyrelsesarbejdet.

Vi har tjekket disse resultater i forhold til typer af foreninger. Der viser sig en høj grad af enshed på tværs af foreningstyperne. For alle typer gælder, at det er vanskeligst at rekruttere til bestyrelsesarbejdet.

6.2. De vigtigste opgaver for bestyrelsen – nu og i fremtiden

Foreningerne er også blevet bedt om at vurdere *vigtigheden* af forskellige typer af opgaver og at vurdere, hvordan disse vil udvikle sig i fremtiden.

Tabel 17: Bestyrelsens opgaver rangeret efter vigtighed for foreninger

'Hvor vigtige er følgende opgaver for din forening i øjeblikket (2021)?'		Andel formænd for lystfiskerforeninger som angiver denne opgave som vigtig eller meget vigtig	Forventet vigtighed af denne opgave i tiden frem mod 2030
Mest vigtige opgave	Have dialog med medlemmer	95 %	Mere vigtig
	Finde medlemmer til at løse praktiske opgaver	79%	Mere vigtig
	Finde medlemmer til bestyrelsen og faste udvalg	77 %	Mere vigtig
	Have dialog med myndigheder	71 %	Mere vigtig
	Arrangere fisketure for medlemmer	70 %	Mere vigtig
	Have dialog med lodsejere og sikre fiskeret	70 %	Mere vigtig
	Lave vandplejearbejde	67 %	Mere vigtig
	Rekruttere yngre lystfiskere under 25 år	61 %	Mere vigtig
	Rekruttere medlemmer	57 %	Som nu
	Arrangere foredrag, o.lign. for medlemmer	57 %	Som nu
Mindst vigtige opgave	Være synlig i medierne	53 %	Mere vigtig
	Registrere fangster	52 %	Som nu
	Effektivisere administrativt arbejde	46 %	Som nu
	Rekruttere kvindelige medlemmer	32 %	Som nu

Bestyrelserne er særdeles opmærksomme på medlemmerne! Den vigtigste opgave for dem er tydeligvis at være i dialog med medlemmerne. Derudover ser man at 70% eller flere af foreningerne angiver disse opgaver som vigtige eller meget vigtige: involvere medlemmer, finde udvalgs- og bestyrelsespersoner, myndighedsdialog og arrangere ture.

Vi har 'krydset' besvarelsene i forhold til om foreningerne er medlem af Danmarks Sportsfiskerforbund eller ej. Der er ikke store forskelligheder; dog er det vigtigere for DSF-foreninger at have dialog med myndigheder og at lave vandplejearbejde end det er for foreninger som ikke er medlem af DSF.

Ligeledes har vi set på foreningernes størrelser. Man ser her at:

- jo større foreninger, jo mindre vigtig at rekruttere medlemmer, svag tendens
- jo større foreninger jo vigtigere at rekruttere unge
- jo større foreninger, jo vigtigere med lodsejerdiallog, myndighedsdialog og vandpleje
- jo større foreninger jo mindre vigtig er det at arrangere fisketure

Endelig og ikke mindst har vi set på de forskellige typer af foreninger, og her ser man betydelige forskelligheder, som afspejler foreningernes egenart, jf. tabellen nedenfor. Lodsejerdiallog står nu frem som den vigtigste opgave for foreningerne i 'Vores lokale fiskevand – vandløb', 'Lakseforeningen' og 'Fiskevande rundt

omkring, primært sø'. Man ser også, at foreningerne i 'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil' ikke overraskende ser det som deres vigtigste opgaver at... arrangere ture!

Tabel 18: Opgaver rangeret efter vigtighed for de forskellige typer af foreninger

Typer af lystfiskerforeninger	Vigtigste opgave	Næst vigtigste opgave	Tredje vigtigste opgave
Vores lokale fiskevand – vandløb	Lodsejerdialog	Medlemsdialog	Myndighedsdialog
Kyst og hav	Medlemsdialog	Rekrut medlem	Rekrut bestyrelse
Vores lokale fiskevand – sø	Medlemsdialog	Myndighed dialog	Rekrut bestyrelse
Ture, teknik og lystfiskerlivsstil	Arrangere ture	Medlemsdialog	Registrere fangst
Lakse-foreningen	Lodsejerdialog	Medlemsdialog	Registrere fangst
Fiskevande rundt omkring, mest sø	Lodsejerdialog	Medlemsdialog	Arrangere ture
Fiskevande rundt omkring, mest vandløb	Medlemsdialog	Rekrut medlem	Arrangere ture
Nationale foreninger			

6.3. Det rette match mellem motivation, opgaver og kompetencer

Med viden om hvad det er svært (og nemt) at få medlemmerne til at medvirke til og med viden om hvilke opgaver som det er vigtigst for bestyrelserne at få gennemført, kan vi nu sammenstykke et billede af, hvad der er særligt udfordrende for de fleste lystfiskerforeninger. Det sker i tabellen nedenfor.

Tabel 19: Match mellem foreningernes opgaver, engagement og kompetencer

Kompetencer som det kræves for at drive en lystfiskerforening	Betydningen af disse kompetencer for typer af foreninger
Medier og kom. So-me og hjemmesider, øvrig kommunikation	Meget vigtig for foreninger som ønsker flere medlemmer. Se kap. 9 med eks. på foreninger som har brugt facebook, m.v. Særlig vigtig for? <ul style="list-style-type: none"> • Foreninger som ønsker flere medlemmer, dvs. 'Kyst og hav', 'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil', m.fl. • Foreninger som ønsker et fokus på unge
Opbygge relationer. Skabe tillid, storytelling om foreningen	Meget vigtig kompetence - af en række grunde: Motivere medlemmer til ansvar, dialog lodsejere, dialog interessenter. Særlig vigtigt for? <ul style="list-style-type: none"> • Foreninger med eget fiskevand, bl.a. 'Vores lokale fiskevand, vandløb', 'Vores lokale fiskevand, sø' • Foreninger med mange myndighedsrelationer, bl.a. 'Lakseforeningen'
Natur- og miljøviden. Kende vandsystemer, regler og lovgivning	Meget vigtig kompetence for vandpleje-foreninger, idet administrativt arbejde omkring vandpleje er en stor udfordring Særlig vigtigt for? <ul style="list-style-type: none"> • Vandløbsforeninger med vandpleje • Lakseforeningerne • Søforeninger som arbejder med vandpleje

Kompetencer som det kræves for at drive en lystfiskerforening	Betydningen af disse kompetencer for typer af foreninger
Events, møder, m.v. Formidle, planlægge og organisere events	Vigtig, men ikke så knap ressource. Særlig vigtig for? <ul style="list-style-type: none"> Foreningerne af typen 'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil' og 'Kyst og hav'
Politik og organisation. Dialog embedsværk og politik, planlægning	Meget vigtig kompetences. Særlig vigtig for større foreninger med tæt samarbejde med myndigheder omkring 'egne' vandløb, søer, m.v. Særlig vigtigt for? <ul style="list-style-type: none"> Foreninger med eget fiskevand, bl.a. 'Vores lokale fiskevand, vandløb', 'Vores lokale fiskevand, sø' Foreninger med mange myndighedsrelationer, bl.a. 'Lakseforeningen'
Håndværk, m.v. Renovere og bygge fysiske faciliteter	Vigtig, men ikke så knap en ressource. For de fleste foreninger er det ikke er vanskeligt at rekruttere denne ressource Særlig vigtig for? <ul style="list-style-type: none"> Alle foreninger med klubhuse, klækkerier, både, faciliteter, m.v.
Adm. og regnskab. Økonomistyring, GDPR, medlemsadministration	Meget vigtig. Det er vanskeligt eller meget vanskeligt for halvdelen af foreningerne at rekruttere denne ressource. Særlig vigtig for? <ul style="list-style-type: none"> Større foreninger med mange (lodsejer)aftaler

6.4. Sammenfatning

I dette kapitel har foreningerne vurderet hvor nemt/svært det er at engagere medlemmerne i otte typer af opgaver. Det viste sig, at medlemmerne lettest lader sig involvere i praktiske og adhoc-opgaver, og det er vanskeligere med administrativt og ledelsesbetonet arbejde som kræver et langt, sejt træk. For det andet har vi fået foreningernes vurdering af, vigtigheden af forskellige typer af opgaver. Det viser sig her, at medlemsdialog er en vigtig eller den vigtigste opgave for alle foreninger.

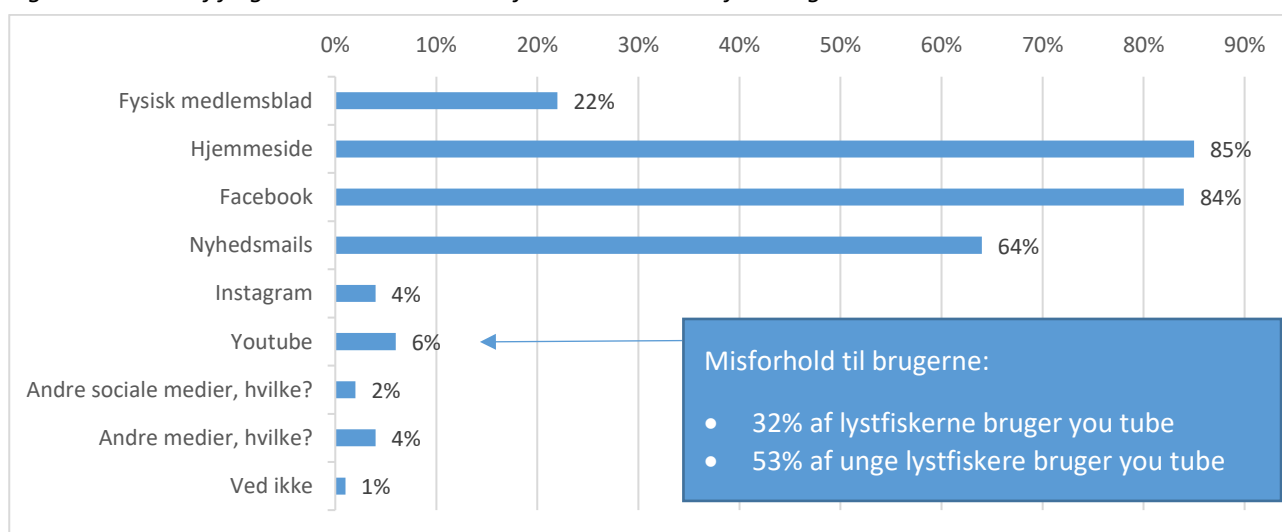
Dykker man ned i de forskellige typer af foreninger ser man pludselig store forskelle. Nok er medlemsdialog vigtig for alle – men ikke nødvendigvis den vigtigste opgave for alle. Vi har til slut i kapitlet lavet en opsamling i forhold til hvilke kompetencer som foreningerne oplever knaphed på, og hvilke kompetencer som er særligt nødvendige for de forskellige typer af foreninger.

7. Kommunikation

I dette kapitel undersøges hvordan danske lystfiskerforeninger kommunikerer internt og eksternt, og der ses ligeledes på, hvad der er lystfiskernes vigtigste kilde til information om lystfiskeri. På den måde kan vi sammenligne og se hvor godt et match, der er mellem foreningerne og lystfiskerne. Konkret har vi spurgt foreningerne: Hvilke kommunikationsformer anvender I? Og lystfiskerne har vi spurgt: Hvad er dine vigtigste kilder til information om lystfiskeri?

I forhold til foreningernes kommunikation ser man at tre medier er topscorerne: hjemmeside, facebook og nyhedsmails. Der er meget begrænset brug af andre sociale medier, og det bemærkes, at hver femte forening stadig har et fysisk medlemsblad.

Figur 15: Hvilke af følgende kommunikationsformer anvendes i foreningens udadvendte kommunikation?

Der er rimelig god overensstemmelse i forhold til lystfiskernes medieforbrug i den forstand at hjemmesider og facebook er vigtige kilder for lystfiskerne – lige som hos foreningerne. Den store forskel ligger omkring you tube som stort set ikke bruges af foreningerne, men som er en vigtig kilde til information for lystfiskerne. Det tyder på, at såfremt foreningerne skal nå et nyt publikum af lystfiskere vil det være effektivt at anvende you tube.

Der er også set på foreningernes forventninger i forhold til hvilke medier, der bliver mere eller mindre vigtige fremover. Her er der disse tendenser:

- Vigtigheden af det fysiske medlemsblad falder frem mod 2030. Det tyder på et endegyldigt farvel til foreningsbladet.
- Facebook vurderes af foreningerne at blive den helt centrale kommunikationskanal frem mod 2030; mere end halvdelen af foreningerne forventer øget vigtighed (og mediet er som nævnt allerede et vigtigt medie for foreningerne).

I forhold til at vurdere vigtigheden af Instagram, you tube and andre sociale medier i fremtiden ses en høj grad af usikkerhed med 'ved ikke' svar på omkring 50%. Foreningerne synes at være noget afventende her.

I forhold til at docere kommunikationen korrekt fremover, at det vigtigt at tage bestik af yngre lystfiskeres medieforbrug. Og her er et par interessante resultater – nemlig at 16% af lystfiskere mellem 18 og 39 år

bruger Instagram som en vigtig kilde til information om lystfiskeri (dvs. langt højere end de 7% for den samlede gruppe af respondenter) og at 53% i samme aldersgruppe bruger you tube om en vigtig kilde til information – også langt højere end 32% for den samlede gruppe.

Sammenfattende kan siges, at hvor man engang modtog et foreningsblad fysisk med posten, så bliver der nu kommunikeret på flere måder. Foreningerne bruger primært hjemmesider, facebook og nyhedsmails, og vi har set at der – med you tube som en undtagelse – er et fornuftigt match mellem foreningernes mediebrug og lystfiskernes medieforbrug. Det er også blevet påpeget, at der er et dårligere match mellem foreningerne og yngre lystfiskere. Så budskabet fra de yngre lystfiskere til foreningerne synes at være: Gør jer synlige, også på Instagram og you tube.

8. Klubhus

Som nævnt er en stor del af de danske lystfiskerforeninger lokale – de er knyttet til bestemte vandløbs- eller søsystemer eller har på anden vis en geografisk afgrænsning. De tiltrækker medlemmer fra egnen, og man har et basis for relativt let at kunne mødes fysisk. Mange foreninger har derfor et foreningshus med mødelokaler og grejopbevaring, m.v. Her er der en særlig tone og kultur med fangstbilleder og grej. Klubhusets kultur kan være tillokkende for nogle, men kan for andre måske blive set som generationstypisk og fremmedgørende, så for foreningerne handler det om sikre, at de fysiske rammer er attraktive for mange i foreningen.

Rundspørgen viser, at 68%, dvs. godt to-tredjedele af foreningerne, har adgang til eller ejer et fysisk klubhus. Men der er markante forskelle. Foreningerne af typen 'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil' har for kun halvdelen vedkommende adgang til et klubhus, hvorimod 'Fiskevande rundt omkring, mest vandløb' foreningerne omvendt udgør den kategori af lystfiskerforeninger med højst klubhusandel, nemlig 86%.

En anden forskel er, at foreninger i Danmarks Sportsfiskerforbund i højere grad (80%) har adgang til klubhus sammenlignet med foreninger som ikke er medlemmer af DSF (53%).

De foreninger som har adgang til et fysisk klubhus er videre blevet spurgt til vigtigheden heraf. Knap 90% angiver det som vigtigt eller meget vigtigt for foreningens trivsel at have klubhuset.

Endvidere vurderer alle, at klubhusets betydning vil være uændret eller stigende fremover. Det viser sig videre, at et flertal på 57% af de foreninger som ikke har adgang til eller ejer et klubhus, ville ønske at de havde et sådant.

Sammenfattende kan man fastslå, at da de danske lystfiskerforeninger i høj grad er lokalt forankrede har de en medlemsskare og en type aktiviteter som gør det relevant med et fysisk mødested. Klubhusenes tid er derfor bestemt ikke ovre. Tværtimod. De fleste foreninger har et klubhus, eller adgang til det, og de forventer at betydningen af klubhuset vil være uændret eller stigende fremover.

Opgaven for foreningen må så være, jf. den tidligere analyse af graden af åbenhed, at sikre at mange forskellige typer af lystfiskere bliver godt modtaget i klubhusene, herunder også de yngre medlemmer der kan have et ønske om udvikle deres eget unge-fællesskab i det større fællesskab som en forening udgør.

9. Her går det godt: Hvad kan vi lære af velfungerende foreninger?

I dette kapitel indsamles læring fra fire forskellige foreninger som har det til fælles, at har lavet en turnaround, dvs. en omstilling hvor de via bevidste handlinger er gået fra krisetegn til trivsel.

Forening	Type	Medlemstal (før=parentes)
Brede å lystfiskerforening	'Lakseforeningen'	180 (110)
Lystfiskerforeningen Aros	'Fiskevande rundt omkring, primært vandløb'	485 (375)
Odsherred Sportsfiskerfor.	'Vores lokale fiskevand, sø'	264 (180)
Egedal Fiskeklub	'Fiskevande rundt omkring – primært sø'	155 (70)

9.1. Flere fisk, flere penge, flere medlemmer – om Brede å Lystfiskerforening

Navnet siger det hele – dette er foreningen som har Brede å systemet som sit fokus; et vandløb der disse år går fra at have været 'det hemmelige havørredvand' til også at være et laksevandløb.

I 2015 var der krisetegn i foreningen. Medlemstallet var dalet til 110 medlemmer, og der var usikkerhed om den fremtidige profil. Nu er medlemstallet på 180 (og skal ikke være højere), økonomien er sund, store vandplejeprojekter er i støbeskeen til realisering i 2021-2022, og man tror på en fremtid som både et havørred- og laksevandløb. Lakseopgangen estimeres til 1000 laks – og foreningen vil gerne være det eksempel i Danmark, som viser, at det på ét og samme tidspunkt er muligt at have fremgang både for laks og havørred. Hvad har man gjort for at opnå dette?

1. *Ingen sure mænd!* Har valgt at være en åben, offensiv og 'venlig' forening. Man bakker hinanden op.
2. *Synlighed!* Har brugt so-me til profilering, også at der er tale om et godt fiskevand med store fisk!
3. *En stærk trup af ildsjæle.* En mindre gruppe af personer i alderen 35-55 år som siger 'vi vil det'.

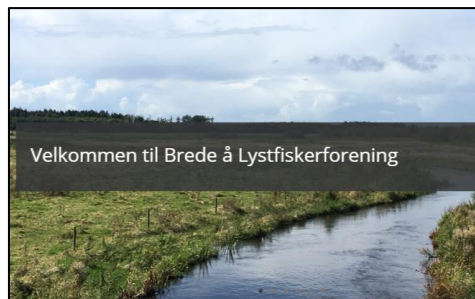
Man oplever, at vandplejearbejdet giver prestige.

Selvom det reelt er ret få personer, som aktivt bidrager, bliver vandplejearbejdet en feel-good for alle medlemmer. Det giver en fornemmelse af fremgang og en bredere mening med at have en lystfiskerforening, at foreningen arbejder for et bedre vandmiljø.

Alt er ikke lyserødt i foreningen. Man oplever, at der er for få som tager aktiv del i vandplejearbejdet, og særlig er der knaphed på personer med planlægningskompetencer – hvorimod det går bedre med at rekruttere personer til praktiske gøremål såsom at ordne omkring klubhuset og deltage i praktiske gøremål omkring vandplejen. Bestyrelsen ser også gerne større tilslutning fra medlemmerne til klubaftener og ture.

Foreningen har klubhus i ådalen

9.2. Hvorfor konkurrere om medlemmer? AROS, ny stærk Århusforening, er i fremgang

Lystfiskerforeningen AROS har fiskeret og faciliteter ved en række søer og 100 km vandløb i Midtjylland, og kalder sig for foreningen med de mange muligheder.

Det er en ny forening, skabt i 2019 efter fusion mellem Brabrand Lystfiskerforening og Aarhus Lystfiskerforening. To gamle lystfiskerforeninger *valgte* at *gøre* fusionen til en anledning til at gentænke værdier og praksis – at tage det

bedste med fra fortiden, og også indføre ændringer. Foreningen oplever, at den er i en god gænge og nævner følgende punkter som kan være til inspiration for andre foreninger:

- Arbejdet i bestyrelsen**
 - Klar arbejdsdeling i bestyrelsen
 - Alle skal identificere ressourcepersoner inden for deres område
 - Årlig bestyrelsestur med fiskeri og god mad; vigtigt at have et godt arbejdsfællesskab
 - Sørg for at bestyrelsen udstråler glæde over lystfiskeri, vis det gerne på sociale medier
 - Bestyrelsen arbejder efter foreningens vision og en række pejlemærker
 - Få unge med i bestyrelsen
- Kultur**
 - Positiv kultur ('ikke længere plads til brokkeri'); giv foreningen et venligt udtryk
 - Hav fokus på natur og lystfiskeri; er med i vandpleje (Østjyske Lyst- og Fritidsfiskere)
- Dialog og profilering**
 - Tæt kommunikation til medlemmer (facebook, nyhedsmail, velkomstmil, etc.)
 - Høj kvalitet i ekstern formidling (hjemmeside og facebook)
 - Særlig medlemservice med én kontaktperson til alle spørgsmål
 - Undersøg hvert femte år hvad medlemmerne ønsker sig af foreningen
 - Giv medlemmer unikke muligheder (jolle, trailer, hytter, fiskeret, booking system, etc.)
 - Brug gerne penge på markedsføring, hvis der er brug for flere medlemmer

Figur 16: Før-under-efter oversigt i forhold til fusion og skabelse af ny AROS Lystfiskerforening

BAGGRUND for fusion	FUSIONENS gennemførelse	EFFEKTER af fusion
<ul style="list-style-type: none">• Stagnerende medlemstal• Allerede et tæt samarbejde ml. foreninger• Konkurrence om medlemmer• Konkurrence om fiskevande	<ul style="list-style-type: none">• Foreninger sagde ja til at indlede fusionsproces• Fusionsudvalg nedsat• Vision for ny forening blev udarbejdet• Medlemsmøder om fusion• Fusion godkendt af generalforsamlinger	<ul style="list-style-type: none">• Flere ressourcer, også HR-mæssigt til at drive forening• God organisering af praktisk arbejde, vedligehold, m.v.• Fået juniorafdeling• Fornyelse af ekstern og intern kommunikation• Medlemstal: 375 -> 485

9.3. Odsherred Sportsfiskerforening: Her praler vi med vores værdier! (og at vi er lidt dyrere)

Odsherred Sportsfiskerforening er én af de foreninger det er svært at kategorisere; foreningen er bredt orienteret og fisker på kysten, på havet, ved Lammefjordskanalerne og i moser og Tissø. Via SU (Sjællandske Sports- og Lystfiskerforeningers Samarbejdsudvalg) har medlemmerne adgang til en række søer og også enkelte vandløb. I denne undersøgelsen er foreningen kategoriseret som 'Kyst og hav'.

I 2020 konstaterede foreningen, at medlemstallet var vigende, der var for få til arrangementer og det var svært at komme igennem med kommunikation til regionens lystfiskere om foreningen. Man reagerede ved:

- At oprette facebookgruppen 'Odsherreds Sportsfiskerforenings medlemmer og venner' som nu nærmer sig 1000 medlemmer og et blevet et udstillingsvindue og aktivt mødested for lystfiskere i området
- At intensivere sit aktivitetsprogram, så der nu er 40-50 årlige aktiviteter, herunder større events som Makrel Festival og Karpe Festival
- At være aktiv og nyskabende om vandpleje og etik: man forbedrer lokale vandløb, vil udarbejde frivilligt kodeks for havørredfiskeri på Odsherreds Kyster og har indført C&R fiskeri i Lammefjordskanalerne
- At arbejde i praksis efter en værdi om venlighed og imødekommenhed: man tager godt imod nye medlemmer og interesserede
- At være nysgerrig på medlemmerne/brugernes ønsker. Man har eksempelvis spurgt brugerne om, hvad der gør en forening attraktiv og om deres so-me vaner.

Effekten har været god. Antallet af medlemmer og ressourcepersoner er øget, og foreningen glæder sig over, at den igen er blevet centralt placeret i bevidstheden hos lystfiskerne i Odsherred, i høj grad takket være anvendelse af facebook og det udvidede aktivitetsprogram.

Foreningen er bevidst om sit ståsted; 'ja, vi praler faktisk lidt med vores værdier', som formanden udtrykker det. Foreningen er medlem af Danmarks Sportsfiskerforbund, og medlemsskabet af DSF anvendes offensivt som en markør for, at man har værdier i forhold til vandnaturen og lystfiskeriet. Kontingentet er nok lidt højere end andre foreninger i regionen som følge af DSF-medlemsskabet, men dette sættes ind i konteksten, at man som medlem bliver del af et landsdækkende forbund, som arbejder for et bedre vandmiljø.

Tekstboks 8: Foreningen der dækker bredden i dansk lystfiskeri

'Vi er en forening med mange aktiviteter så som konkurrencer, klubfest, ture til foreningens egne fiskevande samt til kyster, åer, søer, fjorde, både i Danmark og udlandet. Odsherreds Sportsfiskerforening er også meget aktiv inden for vandpleje i Odsherred, hvor foreningens vandplejeudvalg gør en stor indsats i form af vedligeholdelse af de lokale vandløb, etablering af gydebanks, mundingsudsætninger af havørreder, osv.' <https://ny.o-s-f.dk/>

9.4. Egedal Fiske- og Småbådsklub: Fællesskab, facebook og fiskeglæde

'Facebook har bare en kolossal magt. For os har det handlet om at udnytte det fuldt ud, og det lykkes. Vores fremgang skyldes i høj grad, at vi udnytter de muligheder som facebook giver'.

Sådan forklarer en repræsentant for Egedal Fiske og Småbådsklub, hvad der er baggrunden for, at facebook siden for Egedal Fiske og Småbådsklub har udviklet sig til et aktiv forum for lystfiskersnak. Her aftales ture, man deler videoklip og tips & tricks, så facebook har været et omdrejningspunkt for den revitalisering af klubben som er fundet sted de seneste år. Man besluttede for to år siden, at hjemmesiden blot skulle være en container af relevant information og at den aktive dialog skulle ske på facebook. Lidt forenklet kan det udtrykkes sådan, at hvor mange lystfiskere tidligere kommunikerede uden om klubben, så er foreningen nu, via facebook siden, blevet et kommunikationsforum for medlemmer såvel som ikke-medlemmer af foreningen. Ikke-medlemmerne er nemlig meget velkomne på facebook-siden - og måske melder de sig ind en dag. Foreløbig er medlemstallet på kort tid steget fra 70 til 155, primært fordi man (på samme måde som Odsherred Sportsfiskerforening) har fået foreningen centralt placeret i lystfiskernes kommunikation.

Tekstboks 9: Eksempler på typiske beskeder på klubbens facebook side

'Hvem vil fiske gedder i Esrum Sø på søndag? / 'Vi er nogle stykker der smutter til Skansehage. Vi er der omkring 05:30 hvis der skulle være nogen der har lyst til at komme med derop.' / 'Har 1 plads på chummer tur i morgen 7.30. Nogen der vil med?'

Da klubben lagde et opslag op omkring en tur til Lagan lakseelven med 12 pladser, så gik der er 10 minutter – så var pladserne taget. Mange af disse var nye i klubben og i lystfiskeriet, så det var nok et eksempel på, at platformen er effektiv for at få nye lystfiskere med ind i fællesskabet omkring klubben.

Egedal fiskeklub har eksisteret siden 1973, og er medlem af Fiskeringen og har dermed adgang til mange sjællandske fiskevande. Den har klublokaler i Ølstykke og man afholder løbende en række aktiviteter, både på kysten, i åen, søer, Put and Take og ikke mindst på havet. Der bliver også afholdt en del sociale aktiviteter. Foreningen er medlem af Fiskeringen så der er mulighed for at bruge deres mange faciliteter. Der er klubmøder 45 tirsdage i løbet af et år og én gang om måneden er der udvidet møde med et bestemt tema. Derudover afholdes værkstedsmøder med grejtilvirkning. Man forsøger at brede ansvaret ud ved at nedsætte et klubbursudvalg, hvor personer uden for bestyrelsen skal være aktive.

Det er en klub som ligger vægt på fællesskabet om lystfiskeriet. Man er social. Fisker gerne sammen. Er hjælpsomme overfor nye i klubben, i forhold til hvordan man fisker og håndtere både og motorer. Nye medlemmer inviteres til at komme med på tur og til klubmøder. Man ved godt, at det kan være svært at komme ind i lystfiskeriet og i et klubmiljø, så der lægges vægt på det gode værtsskab.

Opskriften fra Egedal Fiske og Småbådsklub: Det handler om værtsskab, fællesskab, facebook og ansvar!

1. En hjemmeside er ikke nok. Gør jer synlige på facebook, og gerne også twitter og you tube. Vis fiskeglæden på de sociale medier.
2. Vær venlig og opdyrk venskab og fællesskabet om fiskeriet.
3. Vær ikke bange for at forpligte medlemmer ved at give ansvar videre.

9.5. Sammenfatning

De fire foreninger blev ikke valgt til at indgå i denne undersøgelse ud fra et stort kendskab til dem. Tværtimod. Der var kun tale om en helt diffus viden om, at 'det vistnok går godt i den forening'. Netop derfor er det så interessant at se på de fælles træk, der er i deres fortællinger.

- Der var *krisetegn*; en fornemmelse af at 'noget må gøres'. Denne situation blev brugt som anledning til at iværksætte ændringer.
- En gruppe, ofte få personer, tog *et bevidst valg* om at ville ændre udviklingen.
- *Synlighed!* Det er slående i hvor høj grad øget synlighed bliver pointeret. Når blot foreningerne gør sig synlige.... så får de flere medlemmer. Det peger hen på den faktor som blev fremført i afsnit 4.3. at der er et videnshul mellem foreningerne og de mange lystfiskere som står uden for foreningerne.
- *Værtsskab og venlighed.* De fire foreninger ønsker at fremstå som åbne, imødekommende og med en god service over for medlemmerne. Dyder som det gode værtsskab og venlighed står tydeligt frem.
- *Ildsjælene.* Få personer kan gøre en stor forskel; dét viser disse cases. Det viser så også, at foreningerne er ret sårbare, når meget afhænger af få. Disse foreninger peger derfor os hen på behovet for, at man i foreningerne altid er på udkik efter 'de næste ildsjæle' og man skal være dygtig til at spotte ildsjælene og at give dem ansvar.

Del 3: PERSPEKTIVER

10. Hvor frivillige skal vi være?

Vi taler om 'Forenings-Danmark' som udtryk for, at der er mange frivillige foreninger i Danmark. De varierer efter hvor frivillige de er. Eller nærmere: Til hvilken grad, der udbetales en eller anden form for honorar for det arbejde som er særligt (tids)krævende at gennemføre – det kan også være at man dækker tabt arbejdsfortjeneste, man er fritaget for at betale kontingent, man modtager kørepenge eller anden form for anerkendelse som ikke er løn, men på anden måde indeholder en tilskyndelse til at yde en særlig indsats.

I sportens verden udbetales der honorar til mange trænere og instruktører, medens man eksempelvis i spejlderverdenen holder fast i et mere vidtgående frivillighedsprincip. I tabellen nedenfor er kort opsummeret, hvad der typisk fremhæves som argumenter for og imod.

Tabel 20: Typiske argumenter for og imod et vidtgående frivillighedsprincip

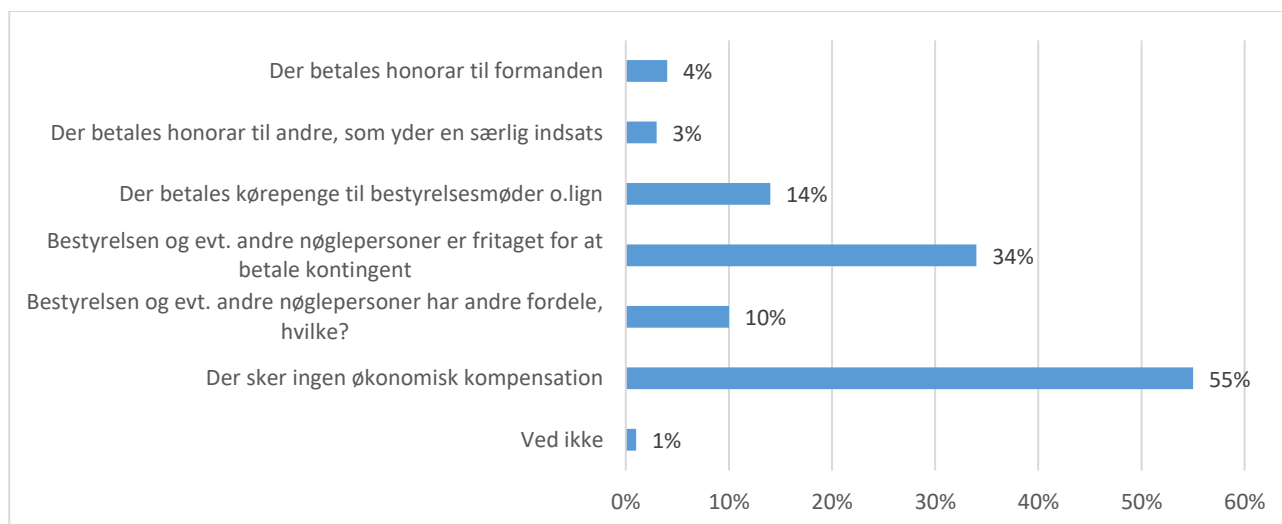
Argumenter for et vidtgående frivillighedsprincip med ingen eller begrænset betaling af honorar	Argumenter for at man også i frivillige organisationer udbetaler honorar til visse opgaver
<ul style="list-style-type: none"> Giver troværdighed og legitimitet, også udadtil, når man kan slå på at alle bruger deres fritid Medlemmer føler større ansvar for at bidrage, når foreningens nøglepersoner ikke modtager honorar 	<ul style="list-style-type: none"> Opgaverne for (store) lystfiskerforeninger er komplekse og god foreningsledelse kræver mere tid Veldrevne foreninger kan nemmere motivere medlemmer til frivillig indsats

10.1. Nuværende praksis: ikke tradition for økonomisk kompensation

De danske lystfiskerforeninger er blevet spurgt efter deres holdning til følgende udsagn:

'Lystfiskerforeninger er en del af det, man kalder 'frivilligheds-Danmark'. I den sammenhæng diskuteres det af og til, hvorvidt og hvornår man skal udbetale honorar, dække omkostninger, o.lign. Hvad er praksis i din forening?'. Svarene fremgår af figuren nedenfor.

Figur 17: Foreningsformændenes svar på spørgsmålet: 'Hvad er praksis i din forening?'

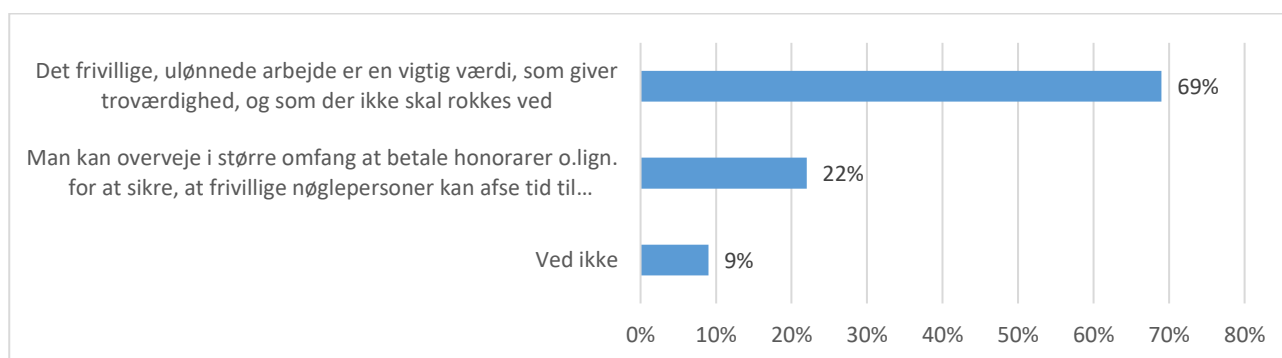
Det fremgår, at de danske lystfiskerforeninger virker efter et vidtgående frivillighedsprincip, idet der overvejende ikke sker nogen form for økonomisk kompensation. Dog er bestyrelsen og andre

nøglepersoner fritaget for at betale kontingent i en tredjedel af foreningerne - og det er i særlig grad en praksis i Lakseforeningerne, hvor man i 83% af foreningerne har denne ordning.

10.2. Den principielle holdning

Bag ved den konkrete praksis gemmer der sig en mere principiel holdning, og der er derfor blevet formuleret to udsagn om frivillighed som foreningsformændene har forholdt sig til. Det ene udsagn taler om det frivillige, ulønnede arbejde som en 'vigtig værdi, som giver troværdighed, og som der ikke skal rokkes ved', og det andet udsagn lyder: 'Man kan overveje i større omfang at betale honorarer, o.lign. for at sikre, at frivillige kan afse tid til arbejdet'. Svarene er vist nedenfor.

Figur 18: Formændenes svar på spørgsmålet: 'Hvad er dit principielle syn på spørgsmålet om frivillighed og honorarer?'

Det viser sig, at et stort flertal på 69% ikke ønsker, at der rokkes ved den vidtgående opfattelse af frivillighed og 22% finder at man kan overveje en større grad af honorering. Denne opfattelse er bredt funderet i foreningerne. Der er eksempelvis ingen forskel mellem foreninger om de er medlemmer af Danmarks Sportsfiskerforbund eller ej.

Mest tilbøjelighed til at drøfte en større honorering af nøglepersoner finder man i 'Fiskevande rundt omkring, sø' (38%), 'Vores lokale fiskevand, vandløb' (30%) og 'Vores lokale fiskevand, sø' (23%), hvorimod der er i øvrige fem typer af foreninger er færre end 20% af foreningerne som finder, at der skal ske en ændring.

I forhold til størrelse af foreninger ser vi det mønster, at jo større foreningerne er, jo større er tilbøjeligheden til i større omfang at betale honorar, o.lign. for at sikre at frivillige nøglepersoner kan afse tid til arbejdet.

Endelig er foreningsformændene blevet bedt om at forholde sig til et udsagn om, hvordan situationen vil være i 2030: 'I 2030 aflønner større foreninger nøglepersoner'. 7% finder dette meget sandsynligt og 30% finder det sandsynligt – hvilket er cirka lige så mange som omvendt finder det slet ikke sandsynligt eller ikke sandsynligt.

10.3. Sammenfatning

Danske lystfiskerforeninger drives med ingen eller meget begrænset økonomisk kompensation til de nøglepersoner som sikrer foreningernes drift. Mere end to-tredjedele af foreningerne ønsker ikke, at der rokkes ved dette. En lidt større andel af foreningerne forventer imidlertid, at udviklingen vil gå i retning af en større grad af honorering af nøglepersoner. Samlet set viser undersøgelsen, at danske lystfiskerforeninger opererer ud fra et vidtgående frivillighedsprincip og et stort flertal af foreninger – særligt mindre foreninger - ønsker, at det fortsat skal være sådan.

11. Skal-skal ikke: Om medlemskab af Danmarks Sportsfiskerforbund

Lystfiskerforeninger står over for valget mellem at være medlem af Danmarks Sportsfiskerforbund, en af de andre sammenslutninger eller ikke at være medlem.

Danmarks Sportsfiskerforbund er en landsdækkende interesseorganisation for lyst- og sportsfiskere i Danmark, der har eksisteret siden 1926 – og arbejdet under mottoet 'Værn vore vande'. Forbundet ønsker at samle danske lystfiskere om at skabe et godt lystfiskeri og via gennemslagskraft og faglig ekspertise at påvirke reguleringen af fiskeriet og naturforvaltningen af vandløb, søer, fjorde og hav, <https://www.sportsfiskeren.dk/>

Fiskeringen blev dannet i 1970 af en række lystfiskerforeninger med det formål at sikre flere fiskemuligheder ud fra devisen: 'En for alle - alle for en'. Det betyder, at hvis en FR-forening har en fiskeret, har alle FR's medlemmer adgang til denne fiskeret, <https://www.fiskeringen.dk/>.

SU, Sjællandske Sports- og Lystfiskerforeningers Samarbejdsudvalg, blev stiftet i 1954, som en paraplyorganisation for sports- og lystfiskerforeninger på Sjælland. SU stiller et stort antal sø- og havbåde samt fiskevand i åer og søer til rådighed for sine medlemmer. SU optager kun foreninger som medlemmer, <https://su-booking.memberlink.dk/hvem-er-su>.

Som det fremgår af tabellen nedenfor har cirka halvdelen af de registrerede foreninger valgt et medlemskab af Danmarks Sportsfiskerforbund.⁷

Tabel 21: Foreningernes medlemskab af forbund og sammenslutninger

Danske lystfiskerforeninger medlemskab af forbund, m.v.	Antal
Medlem af DSF	98
Medlem af Fiskeringen	10
Medlem af SU	6
Ikke medlem af forbund og foreninger eller medlem af DHF*	88
<i>I alt (registrerede foreninger)</i>	<i>202</i>

*Note: DHF, Dansk Havfisker Forbund, som bl.a. nogle af 'Kyst og Hav' foreningerne er medlem af

Der kan være flere grunde til ikke at være medlem af DSF. Der kan være tale om holdningsforskelle eller man kan være af den overbevisning, at de 435 kr., som det koster per medlem per år, er givet bedre ud til andre lystfisker-fremmende formål som man lokalt kan prioritere. Eller man kan vælge at have et 435 kr. lavere årskontingent og dermed måske tiltrække flere lystfiskere.

Den situation vi står med kan kaldes et dobbelt free-rider problem. Vi har tidligere beskrevet at man kan fiske uden at være medlem af en forening, og ligeså kan man være forening uden at være medlem af et forbund – men stadig høste (en del af) de goder som opnås via det nationale forbunds arbejde. Dette er den dobbelte free-rider situation i dansk lystfiskeri. Denne free-rider situation er et grundvilkår i dansk lystfiskeri. Hverken den enkelte lystfiskerforening eller DSF kan komme ud over den situation, at de habitatsforbedrende resultater af forbundets arbejde som oftest også kommer ikke-medlemmer til gavn.

⁷ I denne spørgeskemaundersøgelse er 52% af respondenter medlem af DSF, dvs. der er en fin overensstemmelse med deltagelsen i undersøgelsen og det samlede billede.

Men man kan tilbyde 'selektive goder' som kun medlemmerne har gavn af – en strategi DSF forfølger i form af diverse medlemsrabatter, m.v.

11.1. Store forskelle mellem typer af foreninger – og i geografien

Der er en stor forskel mellem de forskellige typer af foreninger i forhold til DSF medlemskab. 75% af foreningerne i typen 'Lakseforeningen' er medlem, hvorimod det kun gælder for 11% af foreningerne i 'Fiskevande rundt omkring, primært sø'. Generelt er det sådan, at der i vandløbsforeningerne (dvs. 'Lakseforeningen', 'Vores lokale fiskevand, vandløb' og 'Fiskevande rundt omkring, primært vandløb') er en større grad af DSF-medlemskab end i de foreninger der mest fisker ved kysten, på havet eller i søer.

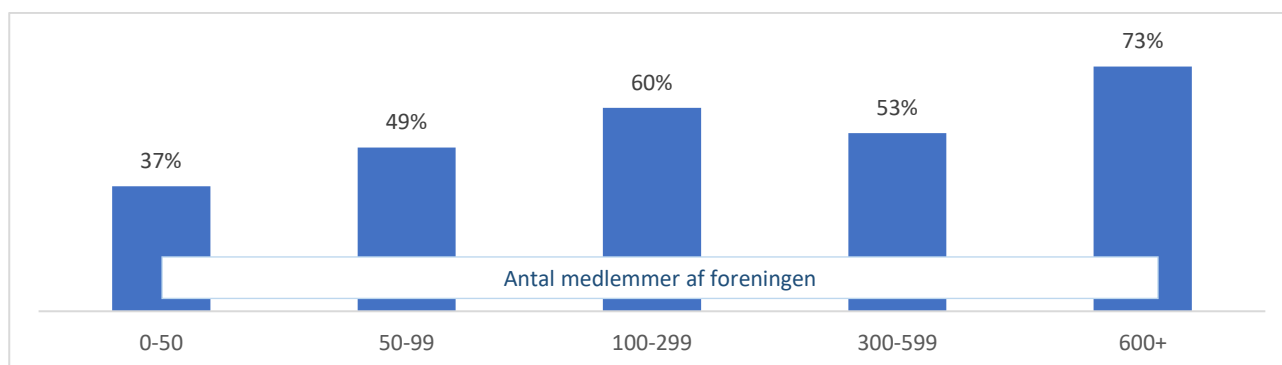
Tabel 22: Rangering af typer af lystfiskerforeninger efter grad af medlemskab af DSF

Typen af danske lystfiskerforeninger	%vis andel af foreninger medlem af DSF
Lakse-foreningen	77%
Vores lokale fiskevand – vandløb	66%
Fiskevande rundt omkring – primært vandløb	50%
Vores lokale fiskevand – sø	46%
Ture, teknik og lystfiskerlivsstil	41%
Kyst og hav	41%
Fiskevande rundt omkring – primært sø	11%
Nationale foreninger	

Geografisk ser vi den forskel, at DSF-foreningerne er placeret over hele landet, men relativt i højere grad i Jylland og Fyn end på Sjælland og øerne. Det er ikke overraskende – givet at vi har set at særligt vandløbsforeninger er medlem af DSF (og der er som bekendt flere større vandløbssystemer i Jylland).

Vi ser også det tydelige træk, at jo større en forening er, jo større er sandsynligheden for, at foreningen er medlem af DSF.

Figur 19: Andel af foreninger som er medlem af DSF, inddelt efter størrelse (antal medlemmer)

11.2. Dem der er med i DSF: Fordi det er en vigtig røst for lystfiskeriet

De foreninger som er medlem af DSF har haft mulighed for at vælge mellem seks årsager til at være medlem af DSF. Det fremgår af svarene, at der er principielle og praktiske årsager til medlemskab af DSF. Den vigtigste årsag er, at DSF er vigtig røst for lystfiskeriet. 87% af foreningerne vælger denne begrundelse.

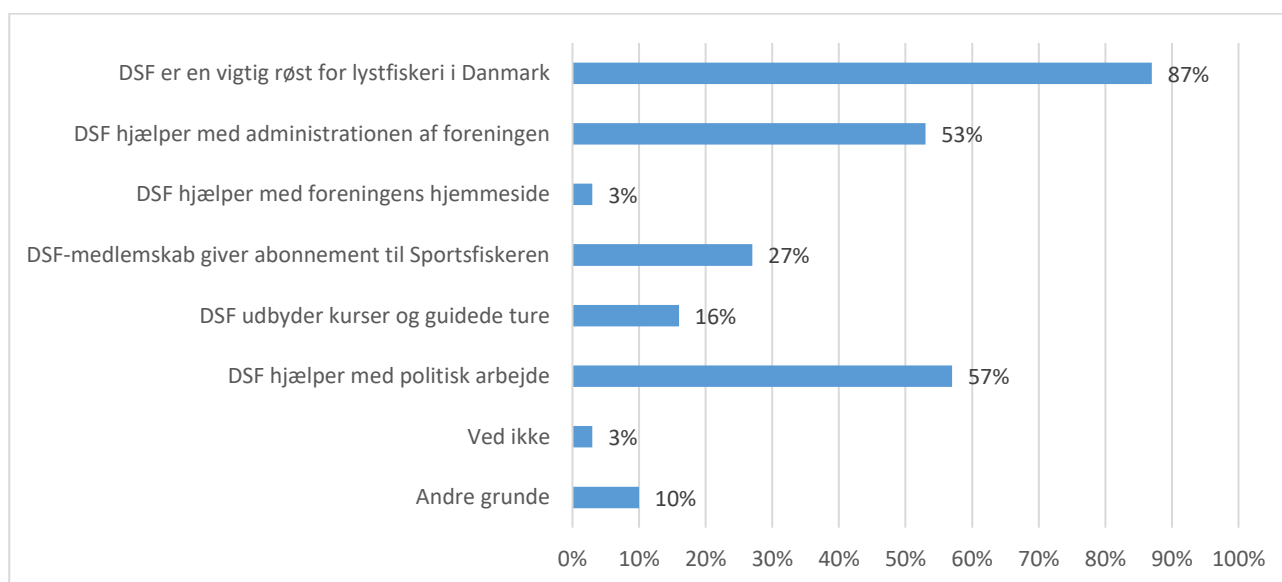
To andre udsagn er også topscorere, henholdsvis at DSF hjælper foreningerne med det politiske arbejde (57%) og hjælper med foreningernes administration (53%).

Disse svar går igen gennem de forskellige typer af foreninger. Blandt DSF foreningerne er der altså en høj grad af fælles forståelse for, hvorfor man er medlem, uanset hvilken type forening man er – man er medlem, fordi der er brug for DSF som talerør for lystfiskernes interesser over for myndigheder og det politiske system.

Der er dog den variation, at DSFs kurser og guidede ture særligt påskønnes i foreninger i 'Vores lokale fiskevand, sø' (33%) og i 'Kyst og hav' foreningerne (27%), hvorimod dette har ingen eller meget begrænset betydning for andre foreningstyper.

Respondenterne har givet supplerende bemærkninger, som er i tråd med ovenstående. Kommentarerne går på, at DSF er 'Den eneste organisation der taler fiskenes sag', 'Fælles problemkuser', 'Vigtigt at danske lystfiskere står sammen' og 'Politisk indflydelse især på miljøområdet'.

Figur 20: Foreningsformændenes svar på spørgsmålet: Hvorfor er din forening medlem af DSF?

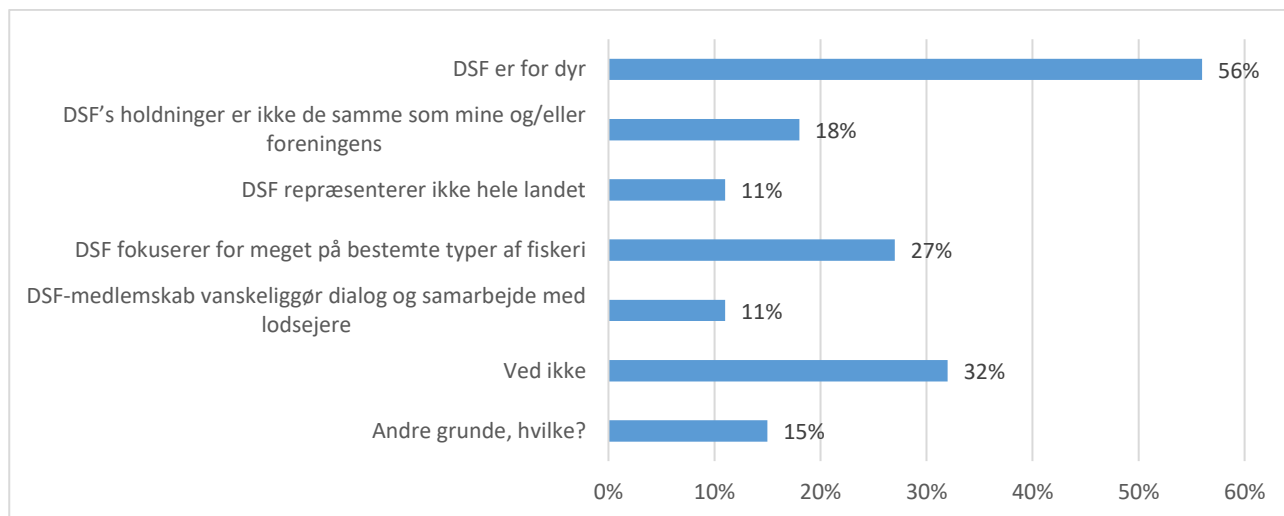
11.3. Dem, der ikke er med i DSF: Det er for dyrt

Foreninger som ikke er medlemmer af DSF har svaret på årsager til dette i form af fem udsagn som ofte nævnes i forbindelse med dette emne. Udsagnene går på pris, holdninger, geografisk skævhed, for meget fokus på bestemte typer fiskeri og hvorvidt DSF medlemskab kan vanskeliggøre dialog med lodsejere.

Det viser sig, at 56% angiver pris; dvs. betalingen på 435 kr/år/medlem. Et medlemskab af DSF vil for mange foreninger indebære en stor kontingentstigning, ja ofte en fordobling, jf. at vi har set at mange, særligt mindre, foreninger har et lavt årligt kontingent på under 500 kr.

En del respondenter finder, at DSF fokuserer for meget på bestemte typer af fiskeri (27%) og at DSFs holdninger ikke flugter med foreningens holdninger (18%). Endelig er der flere foreninger – kun af typen 'Vores lokale fiskevand, å' og Fiskevande rundt omkring, primært å', dvs. vandløbsforeninger – som angiver at man ikke er medlem, fordi det 'vanskeliggør dialog og samarbejde med lodsejere'.

Figur 21: Foreningsformændenes svar på spørgsmålet: Hvorfor er din forening ikke medlem af DSF?

I tabellen nedenfor har vi set nærmere på årsagerne til ikke-medlemskab af DSF for de fire typer af foreninger som sjældnest er medlem af DSF. Pris fremhæves, men i alle tilfælde indgår også udsagnet, at 'DSF fokuserer for meget på bestemte typer af fiskeri'. Det kan måske tolkes derhen, at der efterlyses en større opmærksomhed fra DSF på sø-, kyst- og havfiskeriet.

Tabel 23: Årsager til ikke DSF-medlemskab hos de typer af foreninger som oftest ikke er medlem af DSF

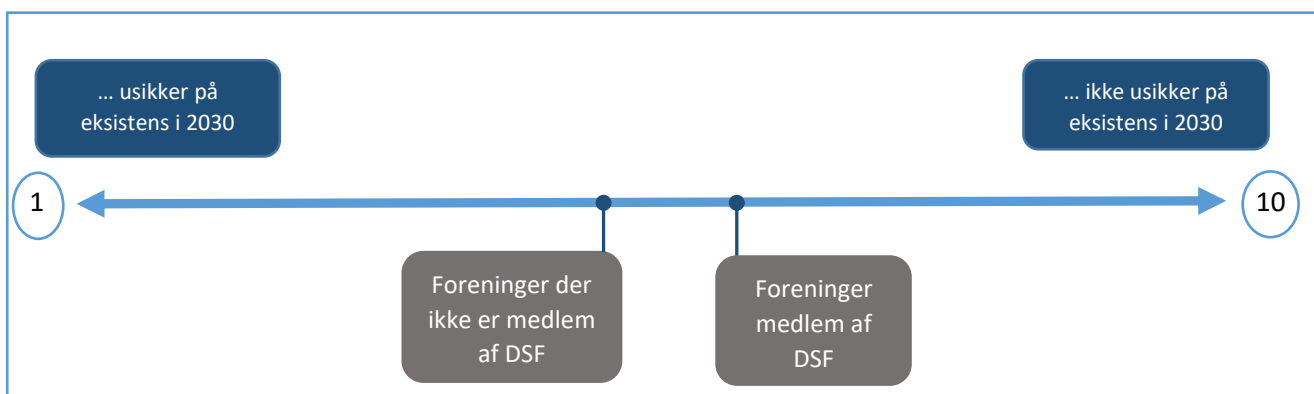
Typer af danske lystfiskerforeninger	Årsager til at man ikke er medlem af DSF		
	Vigtigste årsag	Næstvigtigste årsag	Tredjevigtigste årsag
Vores lokale fiskevand – sø	For dyrt	For meget fokus på bestemt type fiskeri	Ved ikke
Ture, teknik og lystfiskerlivsstil	For dyrt	Andre grunde	For meget fokus på bestemt type fiskeri
Kyst og hav	For meget fokus på bestemt type fiskeri	For dyrt	Andre grunde
Fiskevande rundt omkring – primært sø	Andre grunde	For meget fokus på bestemt type fiskeri	Ved ikke

Der er givet 20 supplerende kommentarer om, hvorfor man ikke er medlem. Der er ikke noget mønster i disse svar. Eksempler på udsagn er: 'Vores forening er en lokal hyggeforening', 'Enkelte medlemmer har et personligt medlemskab i DSF', 'Medlemskab af DSF er privat anliggende', 'Midlerne i DSF blev forvaltet ugunstigt', 'Uvished om hvad man får', 'Der har tidligere været en konflikt mellem DSF og FR som min forening er medlem af', 'Vi er medlem af Dansk Havfisker Forbund', 'Vi er i dialog med DSF med tanke om at blive medlem'.

11.4. DSF foreningerne har mere tro på fremtiden

I figuren nedenfor er foreningerne indplaceret i forhold til deres svar på spørgsmålet om, hvordan de forventer, at deres foreninger vil udvikle sig frem mod 2030, og hvorvidt der er usikkerhed omkring foreningens eksistens. Det viser sig, at der blandt DSF-foreningen er en lidt større tro på en god fremtid for foreningen.

Figur 22: DSF-foreninger og ikke-DSF foreninger placeret på skala over grad af sikkerhed for foreningens eksistens

Dette billede bekræftes af et andet spørgsmålet, hvor der er blevet spurgt til, hvorvidt det forventes at foreningen er lukket ned eller fusioneret med en anden forening eller hvorvidt man ikke ved om dette er tilfældet. 20% af DSF-foreningerne forventer dette, svarende til, at der i 2030 vil være 21 færre DSF-foreninger, medens 36,5% af foreninger, der ikke er medlem af DSF finder dette – svarende til at der i 2030 vil være 34 færre lystfiskerforeninger, som ikke er medlem af DSF.

Tekstboks 10: DSFs Kampagne for garnfri søer

DSF har i 2021 sat fokus på problemet med erhvervs- og netfiskeriet på de danske søer. Om denne indsats skriver DSF: 'I dag foregår der stadigvæk garnfiskeri efter gedde, aborre og sandart på de danske søer. Fiskeriet er uden kvoter, reglerne er forældede, og søerne er ikke beskyttet mod overfiskeri. Det mener Danmarks Sportsfiskerforbund er helt uholdbart, og derfor kæmper vi for at ændre lovgivningen, så vi kan sikre sunde fiskebestande i balance og et godt lystfiskeri på vores søer.'

Der er tale om en indsats som omhandler alle danske søer, uanset hvem der fisker i disse, og der er tale om en indsats som to ud af de otte typer af lystfiskerforeninger har særlig gavn af, nemlig typerne 'Vores lokale fiskevand – sø' og 'Fiskevande rundt omkring – primært sø'. I disse typer af foreninger har vi i alt 45 lystfiskerforeninger og kun 10 af disse er medlemmer af DSF.

Typer af danske lystfiskerforeninger	Antal af denne type	Heraf medlem af DSF
Vores lokale fiskevand – sø	32	9
Fiskevande rundt omkring – primært sø	14	1
<i>Danske lystfiskerforeninger af disse to typer</i>	<i>47</i>	<i>10</i>

I den konkrete case har DSF sandsynligvis igangsat indsatsen ud fra et ønske om at virke bredt for fiskeriet og at kunne dokumentere dette over for sø-foreningerne – med håb om at opnå deres medlemskab. Men DSF kunne også have valgt ikke at igangsætte indsatsen, ud fra det argument at danske sø-foreninger i stor udstrækning har fravalgt et DSF-medlemskab – så hvorfor skal DSF-medlemmer egentlig betale for at DSF gør noget godt for en gruppe af free-riders? Eksemplet viser, at DSF skal balancere mellem hensynet til egne medlemmer og at arbejde for en fælles sag.

I dette 'spil' skal de enkelte aktører afklare deres rolle. Det er økonomisk rationelt for den enkelte forening ikke at være medlem af DSF, men kun så længe at der er tilstrækkeligt mange andre foreninger som vælger at være medlem, således at DSF kan opretholdes.

11.5. Sammenfatning

Godt halvdelen af danske lystfiskerforeninger har valgt at være med i Danmarks Sportsfiskerforbund, og de betaler 435 kr/år/medlem for dette. Dermed opnår de adgang til viden, administrative systemer, støtte ved sager der berører foreningens fiskevande, kommunikation, m.v. Og de muliggør, at der findes et landsdækkende forbund som arbejder overfor myndigheder og politikere for at forbedre lystfiskeriet. Foreninger som ikke er medlem af DSF angiver som hovedårsag, at det er for dyrt at være medlem.

I de foregående kapitler såvel som i dette kapitel har vi set, at DSF-foreningerne i nogen grad adskiller sig fra den samlede gruppe af foreningerne. Det gør de ved at være større, at have et højere kontingent, i højere grad være lokaliseret Jylland-Fyn, at have mere optimisme i forhold til fremtiden, at fokusere mere på vandpleje, at lægge mere vægt på juniorarbejde, i højere grad at have klubhus og i mindre grad at ønske flere medlemmer.

Bilag

Litteratur

<https://www.altinget.dk/artikel/her-er-de-tre-stoerste-forandringer-foreningsdanmark-staar-overfor>

COWI, 2010. *Analyse af adfærd, motiver og præferencer blandt danske lystfiskere*. Udarbejdet som del af projektet Samfundsøkonomisk betydning af lystfiskeri i Danmark.

Danske Ørredsøer (2019). *Præsentation af de danske fiskesøer 2019*, notat.

DTU Aqua, 2019. Rapport nr. 339-2019. Skov, Christian og Casper Gundelund, Robert Arlinghaus, Bruce Hartill, Hans Jakob Olesen, Kim Aarestrup, Anders Koed. *Lystfiskeri langs kysten på Fyn om foråret: Fiskeindsats, fangster, demografi, adfærd og holdninger*

DTU Aqua, 2020. Skov, Christian og Søren Berg, Ole Ritzau Eigaard, Troels Kjeldberg Jessen, Peter Vilhelm Skov. *Danish Fisheries and Aquaculture: Past, Present, and Future*

Interviewpersoner

- Bo Frier Rønholt, efterskolelærer. Har givet information vedr. unge og lystfiskeri
- Lars Rasmussen, direktør, Danmarks Sportsfiskerforbund. Har givet baggrundsinformation
- Martin Bruun Kristensen, instruktør, m.v.. Har givet information vedr. unge og lystfiskeri
- Michael Holme, formand. Har givet information vedr. Egedal Fiske- og Småbådsklub
- Torben Hansen, næstformand. Har givet information vedr. vedr. Brede å Lystfiskerforening
- Troels Holstein Kaa, formand. Har givet information vedr. Lystfiskerforeningen Aros
- Torben Petersen, formand. Har givet information vedr. vedr. Odsherred Sportsfiskerforening
- Torbjørn Eriksen, vice-direktør, Friluftsrådet. Har givet baggrundsinformation

Besvarelsesprocent per type forening

Kategori af foreninger	Antal	Andel foreninger i kategori som har besvaret survey
Vores lokale fiskevand – vandløb	58	78%
Kyst og hav	40	73%
Vores lokale fiskevand – sø	33	73%
Ture, teknik og lystfiskerlivsstil	30	57%
Lakse-foreningen	15	87%
Fiskevande rundt omkring – primært sø	14	64%
Fiskevande rundt omkring – primært vandløb	8	100%
Nationale foreninger	4	25%
Samlet har 145 ud af 202 foreninger besvaret spørgeskemaet		

Oversigt og kategorisering af danske lystfiskerforeninger

<p>'Vores lokale fiskevand - vandløb'. Foreninger, der er bygget op ud fra et eller flere lokale vandløb, hvor man har eget fiskevand og ofte også laver vandpleje. I nogle tilfælde fremgår vandløbet endog i foreningens navn – som i Aller å Lystfiskerforening - medens der oftere i foreningsnavnet er en henvisning til byen eller området, eksempelvis Kolding Sportsfiskerforening.</p>	
<p>Aller Å Sportsfiskerf. af 1977 Allingåbro Sportsfiskerklub Assens og Omegns Sportsfiskerforening Aulum-Haderup Sportsfiskerforening Auning Fiskeklub Brønderslev Lystfiskeriforening Dalum Lystfiskerforening Egtved og Omegns Sportsfiskerforening Esrum Ålaug Fiskerifor. for Brøns Å m. tilløb Flyvestation Karups Sportsfiskerforening Gjern Fiskeriforening Grindsted Sportsfiskerforening Hadsten Lystfiskeriforening Hadsund Sportsfiskerforening Halkjær Å Lystfiskerforening Horsens og Omegns Sportsfiskerforening Kolding Sportsfiskerforening Køge Sportsfiskerforening Lihmskov-Bindeballe Lystfiskerforening Lystfiskerforeningen for Frederikshavn og Omegn Lystfiskerforeningen Skive og Omegn Lystfiskeriforeningen Binderup Aa Lystfiskeriforeningen for Liver Å Nordjysk Lystfiskeriforening Nørup Randbøl Sportsfiskerforening Odder Sportsfiskerforening Ringkøbing og Omegns Sportsfiskerforening Skalsådalens Sportsfiskerforening</p>	<p>Skanderborg Sportsfiskerforening Sportsfiskerforeningen Fladså (Bundhugget) Sportsfiskerforeningen for Grenå og omegn Sportsfiskerforeningen for Hjørring og Omegn Sportsfiskerforeningen for Oksbøl og Omegn Sportsfiskerforeningen SALAR Støvring Lystfiskerforening Suså Lystfiskerforening Svendborg Sportsfiskerforening Sæby Sportsfisker Klub Sønder-Resen Lystfiskerkonsortium Terndrup Lystfisker Forening Thylands Lystfiskerforening Tinglev Bajstrup Lystfiskerforening Trend Aa Lystfiskerforening Ullerslev Lystfiskerklub Vejen og omegns Sportsfiskerforening Vejle Sportsfiskerforening Vends Sportsfiskerforening Vester Nebel Sportsfiskerforening Viborg Sportsfiskerforening Videbæk og Omegns Lystfiskerforening Vilholtklubben af 1960 Voer Å Sportsfiskerforening Ølsted og Frederiksværk Sportsfiskerforening Ørre og omegns lystfiskerforening Aalborg Sportsfisker Ålestrup Lystfiskerforening Tuse Å's Ørredsammenslutning</p>

'Fisker ved kyst & hav'. Foreninger som overvejende eller udelukkende fisker på kysten eller på havet. Disse foreninger har begrænset eller slet ikke eget fiskevand, så foreningerne har et fokus på at skabe et fællesskab om kyst- og havfiskeriet. Nogle har et lokalt fokus (eksempel: Møns Sportsfiskerforening), medens andre har et regionalt fokus (eksempel: Fynsk Småbådsklub).

Bramming Lystfisker Forening Bønnerup Strand Strandjagt- og Lystfiskerforening Fyns Småbådsfiskeklub Faaborg Sportsfiskerklub Havfiskeklubben Måleren Helsingø & Omegns Sportsfisker Helsingør Sportsfiskerforening IFT- Sportsfiskerafdelingen Jysk Småbådsfiskeklub Klitmøller Lystfiskerforening af 1966 Køge Marinas Havjagt og Fiskeklub Lystfiskerforeningen Neptun Løgstør Sportsfiskerforening Midtjysk Småbådsfiskeklub Morsø Lysfiskerforening Møns Sportsfiskerforening Nakskov Sportsfiskerforening Nordfyns Sportsfiskerforening á 1989 Odsherreds Sportsfiskerforening Rødby Sportsfiskerforening Saltvandsfiskeren Silkeborg	Saltvandsfiskeren Vejle Saltvandsklubben af 1953 Sjællands Småbådsfiskeklub Skagen Havfiskeklub Skovens Fiskeklub på Als Skælskør Sportsfiskerforening Snøren Gug Spinfluen Sportsfiskeren Langeland Sportsfiskerforeningen Als Sportsfiskerforeningen Havørreden Sportsfiskerforeningen Kaløvig Sportsfiskerforeningen Storstrømmen Sportsfiskerforeningen Aabenra Stevns Lystfisker forening Struer Kystfiskerforening Syddanske Lystfiskere Vorbasse Sportsfiskerforening Ædelfisken Bornholm Ærø Sportsfiskerforening
---	--

'Vores lokale fiskevand - sø'. Foreninger som tager udgangspunkt i et eller flere lokale søer, hvor man har indgået aftaler med lodsejere om fiskeriet. Disse foreninger har altså et tydeligt geografisk udgangspunkt. Som eksempel kan nævnes Sorø Lystfiskerforening, der har afsæt i fiskeriet i Sorø sø.

Bygholm Lystfisker- og Baadejerforening Gørlev Sportsfiskerforening Hillerød Lystfiskerforening Hobro Sportsfiskerforening Hornbæk Lystfiskerforening Gedden Høng Sportsfiskerforening Ishøj Sportsfiskerklub Jels Fiskeriforening Klokkerholm Sportsfiskerforening Kokkedal/Nivå Lystfiskerforening Korsør Lystfisker Forening Lejre Sportsfisker Klub Lyngby Lystfiskeriforening Lystfiskerforeningen Fredensborg-Humlebæk "Fred & Humle" Morud Lystfiskerforening Nyborg Sportsfiskerforening	Nykøbing Falster, LNF1920 Ringsted Sportsfiskerforening af 1935 Roskilde og Omegns Lystfiskerklub Roskilde Sportsfiskerklub Silkeborg Fiskeriforening Skanderborg Lystfiskerforening Slagelse Sportsfiskerforening Snæbum Sø Fiskeriforening Sorø Lystfiskerforening Sportsfiskerforeningen Nordborg Them Bryrup Fiskeriforening Vedsted Sogns Lystfiskerforening Thyregod Sportsfiskerforening Viborg Fiskeriforening Brædstrup og Omegns Sportsfiskerforening Nive Å's Lystfiskerforening
---	--

'Ture, teknik og lystfiskerlivsstil'. Foreninger med fokus på fisketure og interessefællesskabet, og de ligner 'Fisker ved kyst og hav' foreningerne derved, at de også sjældent har eget fiskevand og i givet fald kun i begrænset grad. Foreninger i denne kategori har ofte et stort aktivitetsomfang, fordi kernen i den slags foreninger netop er samværet omkring lystfiskeriet og den livsstil som følger med. Der kan være tale om foreninger som er afgrænset til én bestemt fisketype – eksempelvis Fluefiskerklubben Humpy – eller foreninger med et bredt aktivitetsniveau som Bjørnens Sportsfiskerforening.

Amagerlystfiskeren Bjørnens Sportsfiskerforening Borup & Omegns Sportsfiskerforening Damgårdshave Lystfiskerklub Fiskeklubben BG Fisk Fiskeklubben Knurhanerne Fiskeklubben Nordfyn Fiskeklubben Viktor Fiskelaugget af 1970 Fluefiskerklubben Humpy* Fredericia Sportsfiskerforening Frederikssund og Omegns Sportsfiskerforening* Guldborgsund Lystfiskerforening Haslev Sportsfiskerforening Holbæk og Omegns Lystfiskerforening Kalundborg Sportsfiskerforening	Kalvebodernes Fiskeklub Lommeulken Lystfisker Foreningen Waders Lystfiskerforeningen Skidtfisk Munkebo Lystfisker Forening Næstved Lystfiskerforening Rønde og Omegns Sportsfiskerforening Raackmanns Sportsfiskerforening Sporvejenes Sportsfiskerklub Støvring-Mellerup Idrætsfor. Tommerup Lystfiskerforening Vejrmøllens Fiskeklub Fluefiskeklubben DHK Fluefiskerne Bornholm Medeklubben Skallen Tuna Club
--	--

**Efter analysens afslutning har disse foreninger gjort opmærksom på, at de er blevet nedlagt*

'Lakse-foreningen'. I denne kategori er indplaceret alle foreninger som er centralt involveret i forvaltningen af laksefiskeriet ved de jyske vandløb. Disse lakse-foreninger deler det fællestræk, at de er omfattet af de særlige og obligatoriske krav til forvaltning af laksefiskeri (dog undtaget foreningerne ved Gudenåen, som ikke desto mindre er medtaget i denne kategori). De har også det fællestræk, at de typisk fokuserer på ét vandløbssystem, hvor de laver vandpleje og har fiskevand. Eksempler på disse foreninger er Varde Sportsfiskerforening og Sportsfiskerforeningen Vidaa.

Bjerringbro og Omegns Sportsfiskerforening Brede Å Lystfiskerforening Fiskeklubben Nørholm Herning Ikast Lystfiskerforening Holstebro og Omegns Fiskeriforening Langå Sportsfiskerforening Lystfiskerforeningen af 1926 Randers Sportsfisker Klub	Ribe Sportsfiskerforening Sdr. Felding Lystfiskerforening Skjernådalens Lystfiskerforening Sportsfiskerforeningen Vidå Sydvestjysk Sportsfiskerforening Varde Sportsfiskerforening Vemb Lystfiskerforening
--	--

'Fiskevande rundt omkring – primært sø. Foreninger som ikke har et snævert geografisk udgangspunkt hvad angår fiskevande, men dækker et større område og tilbyder sine medlemmer fiskeri i forskellige søer – og ofte også med bådfaciliteter i saltvand. I denne kategori indgår en række foreninger i Nordsjælland og København som trækker på de fiskevande som stilles til rådighed via SU og Fiskeringen. Et eksempel på denne type forening er Farum Lystfiskerforening og Københavns Sportsfiskerklub.

Bornholms Sportsfiskerforening Egedal Fiskeklub Farum Lystfiskerforening Fiskeklubben Hornsherred/Hornfisken Fiskeklubben Rokkerne Hvidovre Sports- og Lystfisker Forening Københavns Sportsfiskerklub	Lystfiskeriforeningen af 1886 Lystfiskerklubben af 1940 Nordsjællands Lystfiskerklub Sognegårdens Lystfiskerforening af 1982 Søborg Sportsfiskerklub Værløse Fiskeklub Hørsholm & Omegns Lystfiskerforening
--	---

'Fiskevande rundt omkring – primært vandløb'. Det er foreninger som ikke har et snævert geografisk udgangspunkt, men dækker et større område og derfor tilbyder sine medlemmer fiskeri i forskellige vandløbssystemer. Det kan være foreninger som længe har haft en tradition for at 'fiske rundt omkring' som Fynske Lystfiskere eller foreninger, der er blevet geografisk større via sammenlægning af flere mindre lystfiskerforeninger, eksempelvis Sønderjysk Sportsfiskerforening og Aros Lystfiskerforening.

Fynske Lystfiskere Gentlemans Fiskerne Lystfiskerforeningen AROS NF67 - Nærum Fiskeklub	Odense Sportsfisker Klub Sportsfiskerforening for Middelfart og Omegn Sønderjysk Sportsfiskerforening Ørredklubben 'Fremad'
--	--

'Nationale foreninger'. Her indgår nationale foreninger med et alment eller specifikt sigte

Dansk Havfisker Forbund Dansk Surfcasting Klub	Danske Karpe og Specimen Fiskere Federation of Fly Fishers Denmark
---	---